

ALBERTSLUND KOMMUNES INTEGRATIONSINDSATS 2014

Redegørelse for Albertslunds integrationsindsats 2010 - 2014

Albertslund Kommune

www.albertslund.dk

Udgivet af Albertslund Kommune i oktober 2014

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
albertslund@albertslund.dk
Tlf. 43 68 68 68

Redaktion: Lisa Overgaard, Annette Jørgensen,
Mette Nielsen Duekilde, Christian Dannerfjord, Hans
Luther Madsen, Anna Bojsen, René Suhr, Marie Dahl,
Annette Lea Mathisen, Katrine Dahl Clement og
Jens Ohlsson

Tryk: Albertslund Kommunes Trykkeri

INDLEDNING

Albertslund Kommunes Integrationsindsats 2014 er en redegørelse over kommunens integrations-tiltag i årene 2010-2014.

Det overordnede styringsdokument i Albertslund Kommune er Forstad på Forkant (www.albertslund.dk/forstadpaaforkant). Herudover er der udarbejdet en Integrationspolitik for Albertslund Kommune, som er bilagt denne redegørelse (www.albertslund.dk/integrationspolitik). Integrationspolitikken fastsætter værdier og mål for arbejdet med integration og fokuserer på tre former for integration: økonomisk, social og kulturel integration. Albertslund Kommunes Integrationsindsats 2014 tager afsæt i Albertslund Kommunes integrationspolitik.

Udgangspunktet og rammerne for integrationsarbejdet i Albertslund Kommune er borgerne. Derfor er der medtaget en demografisk beskrivelse af Albertslund Kommune, der beskriver antal udlændinge, deres aldersfordeling, andelen af tosprogede elever i folkeskolerne, karakterer ved afgangsprøverne og arbejdsmarkedstilknøytning. Nogle af disse oplysninger er suppleret med sammenligning med andre kommuner.

Redegørelsen indeholder endvidere et afsnit om den samlede økonomi på integrationsområdet i Albertslund Kommune.

Redegørelsen omfatter denne gang et særligt tema om sundhed. Det har sin baggrund i, at Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skulle arbejdes med dette som tema.

Hovedparten af denne redegørelse udgøres af de forskellige tiltag, der arbejdes med i Albertslund Kommune i forbindelse med integration. Det handler om de tiltag, som særligt retter sig mod indvandrere og efterkommere. Kommunen møder også indvandrere og efterkommere i alle andre relationer med kommunens borgere, men hvis tiltagene ikke er særligt rettede mod gruppen af indvandrere og efterkommere, er de ikke medtaget i denne redegørelse.

Tiltagene er grupperet efter hvilken afdeling i den kommunale administration, de er forankret i.

Endelig er der tiltag i Albertslund Kommune, der har en mere tværgående karakter, for eksempel partnerskabsaftaler og tolkebistand. Disse tiltag kommer til sidst i redegørelsen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	1
INDHOLDSFORTEGNELSE	2
DEMOGRAFI, UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE.....	4
ØKONOMI.....	18
TEMA SUNDHED	23
DAGTILBUD.....	30
Sprogindsatsen i dagtilbud (0-6 år).....	31
Sprogvurderinger – ved 3 år og inden skolestart.....	33
Sprogstimulering : 15-timers tilbud og 30-timers tilbud	35
SKOLER & UDDANNELSE	37
Skole for alle	38
Kompetenceudvikling af lærere og skolepædagoger	39
Sprog- og læsehandleplan.....	40
”Lav en plan”	41
Netværk for sprogvejledere	42
Modtagelsesklassen/M-gruppen.....	43
Foreningssamarbejde.....	44
Modersmålsundervisning	45
National strategi mod æresrelaterede konflikter	46
Undervisning i basisdansk.....	47
Projekt ”Samarbejdskommune”	48
Supplerende undervisning i dansk som andetsprog	49
Ungeundersøgelse 2012	50
Kompetenceudviklingsforløb i socialpædagogik	51
Væresteder under Ungehuset	52
Nordstjernerne – et fristed for piger	53
Piger i Værestedet Hedemarken.....	54
Fodboldklubben F.C. Albertslund	55
Lomme pengeprojekt for drenge og piger (14-17 år)	56
ARBEJDSMARKED, ERHVERV & YDELSER.....	57
Integrationsprogram for familiesammenførte.....	58
Beskæftigelsesrettede tilbud til nye målgrupper.....	60
Danskundervisning for voksne udlændinge	62
Repatriering	63
Rådgivning til udlændingegruppen.....	64
Netværkshuset – et boligsocialt projekt.....	65
SOCIAL & FAMILIE	67
Projekt ”Tidlig indsats”	68
Forbedring af tandsundhed	70
KULTUR, FRITID & FOREBYGGENDE SUNDHED	71
Integrationsindsatsen på Albertslund Bibliotek.....	72

Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken.....	73
Kulturudvalgets Integrationspulje.....	75
SUNDHED, PLEJE & OMSORG	76
Sundhed på dit sprog	77
TVÆRGÅENDE TILTAG	78
Albertslund Integrationsråd.....	79
Koordineringsgruppen vedrørende flygtninge og indvandrere	80
Tolkning	81
Det konsultative team for ikke-ønskede ægteskaber	82
Partnerskab om ungestrategier 2010 – 2013	83
BILAG: ALBERTSLUNDS KOMMUNES INTEGRATIONSPOLITIK	85

DEMOGRAFI, UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE

Denne del af redegørelsen indeholder en demografisk beskrivelse af Albertslund Kommune efterfulgt af et delafsnit om befolkningens uddannelse og et delafsnit om tilknytningen til arbejdsmarkedet. Afsnittet er udarbejdet for at sætte integrationsindsatsen i Albertslund Kommune ind i en talmæssig sammenhæng. Herved kan baggrunden for de initiativer, kommunen har igangsat, bedre vurderes.

Demografi, uddannelse og beskæftigelse i Albertslund Kommune er opdelt i følgende delafsnit:

- Begreber
- Befolkningssammensætning
- Aldersfordeling
- Skole og uddannelse
- Tilknytning til arbejdsmarkedet
- Ydelser

Begreber

I de efterfølgende afsnit bruges begreberne herkomst og oprindelse. Herkomst henfører til, om en person med udenlandsk oprindelse er indvandrer eller efterkommer. Oprindelse henfører til, hvor i verden en indvandrer kommer fra, og hvor en efterkommers forældre kommer fra. Oprindelse og statsborgerskab er ikke det samme. I faktaboks 1 nedenfor ses den statistiske betegnelse for indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse, som er brugt i forbindelse med de data der ligger til grund for tabeller og figurer i de efterfølgende delafsnit. I faktaboks 2 er der en definition på, hvordan oprindelseslande afgøres og hvilke lande, der er vestlige og ikke-vestlige.

Faktaboks 1: Definition af indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse

Indvandrere og efterkommere er statistiske begreber, som er dannet efter bestemte regler og på grundlag af tilgængelig information. Inddelingen i indvandrere og efterkommere er lavet på grundlag af de oplysninger om forældre/børn-relationer, statsborgerskab og fødested, som findes i CPR (Det Centrale Personregister).

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Kilde: Fakta om integration 2012, Ankestyrelsen

Faktaboks 2: Definition af oprindelsesland, vestlige og ikke-vestlige lande

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun en forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, hhv. statsborgerskabsland.

Vestlige lande: Alle 27 EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige land: Alle øvrige lande.

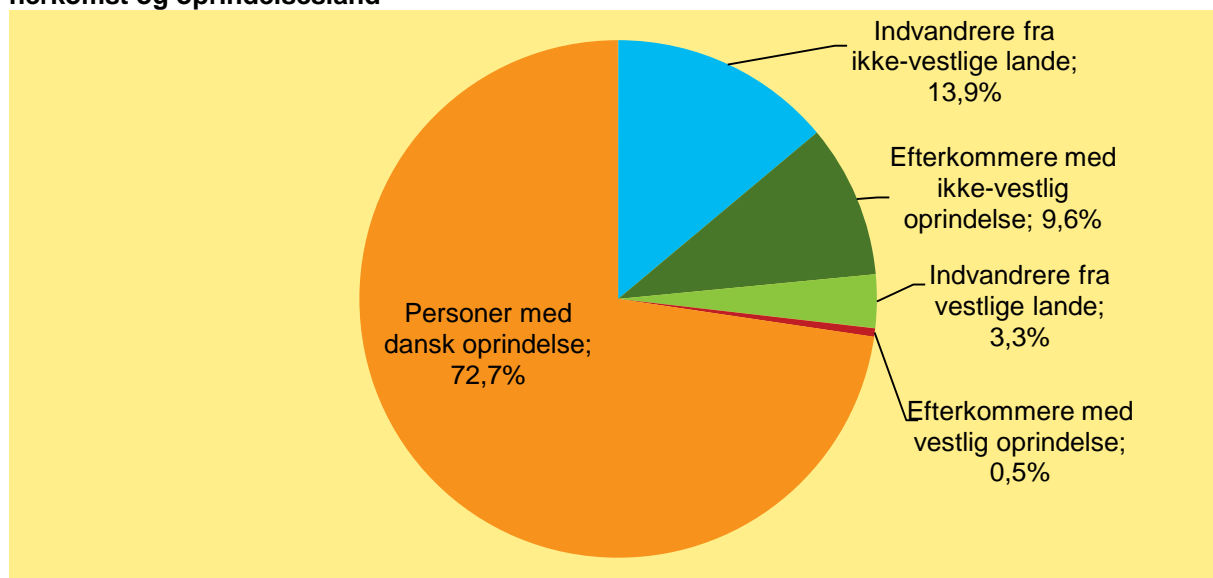
Kilde: Fakta om integration 2012, Ankestyrelsen

Befolkningssammensætning

I dette delafsnit kigger vi på hvordan befolkning i Albertslund Kommune er sammensat på baggrund af herkomst og oprindelsesland¹.

I figur 1 nedenfor ses det, at lidt mere end en fjerdedel af borgerne i Albertslund er indvandrere eller efterkommere af indvandrere. Flertallet af indvandrere og efterkommere har ikke-vestlig oprindelse.

Figur 1: Befolkningssammensætning i Albertslund Kommune pr. 1. januar 2014 fordelt på herkomst og oprindelsesland

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

I tabel 1 nedenfor ses antallet af indvandrere og efterkommere med henholdsvis ikke-vestlig og vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse og en opgørelse af hvor stor en andel de forskellige

¹ Se delafsnittet "Begreber" for en forklaring på begreberne herkomst og oprindelse.

grupper udgør af den samlede befolkning. Det fremgår at de tre kommuner Albertslund, Brøndby og Ishøj ligner hinanden i befolkningssammensætning og adskiller sig fra resten af landet og fra nabo kommunen Glostrup.

Albertslund, Brøndby og Ishøj er også de tre kommuner i landet hvor indvandrere og efterkommere udgør den største del af befolkningen, med Albertslund som nummer tre.

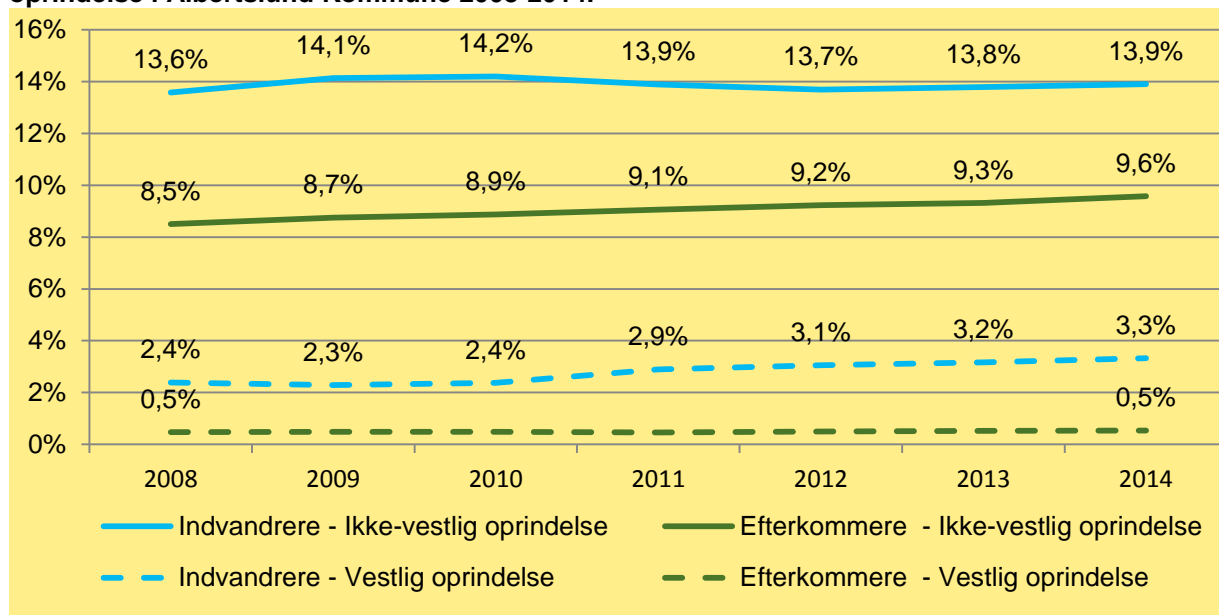
Tabel 1: Befolkningssammensætning pr. 1. januar 2014 fordelt på herkomst og oprindelsesland, antal og pct.

	Albertslund		Brøndby		Glostrup		Ishøj		Hele landet	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ikke-vestlig oprindelse										
Indvandrere	3.856	13,9%	5.028	14,5%	1.673	7,6%	3.604	16,7%	276.230	4,9%
Efterkommere	2.656	9,6%	3.468	10,0%	964	4,4%	2.934	13,6%	128.027	2,3%
I alt	6.512	23,5%	8.496	24,6%	2.637	12,0%	6.538	30,3%	404.257	7,2%
Vestlig oprindelse										
Indvandrere	923	3,3%	1.217	3,5%	640	2,9%	971	4,5%	199.829	3,6%
Efterkommere	147	0,5%	255	0,7%	90	0,4%	154	0,7%	21.984	0,4%
I alt	1.070	3,9%	1.472	4,3%	730	3,3%	1.125	5,2%	221.813	3,9%
Alle indvandrere og efterkommere										
	7.582	27,3%	9.968	28,8%	3.367	15,3%	7.663	35,6%	626.070	11,1%
Dansk oprindelse										
	20.146	72,7%	24.612	71,2%	18.699	84,7%	13.884	64,4%	5.001.165	88,9%
Hele befolkningen										
	27.728	100,0%	34.580	100,0%	22.066	100,0%	21.547	100,0%	5.627.235	100,0%

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

I figur 2 nedenfor fremgår det, at andelen af indvandrere og efterkommere i Albertslund Kommune stiger. Samlet set er andelen vokset med 2,4 procent point fra 24,9 procent i 2008 til 27,3 procent i 2014. Stigningen kommer primært fra efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og fra indvandrere fra vestlige lande. I samme periode er andelen af indvandrere og efterkommere på landsplan steget med 2 procent point fra 9,1 procent i 2008 til 11,1 procent i 2014. Der har altså været en større stigning i Albertslund end i resten af landet om end beskeden, den samlede udvikling for Albertslund og hele landet fremgår af figur 3.

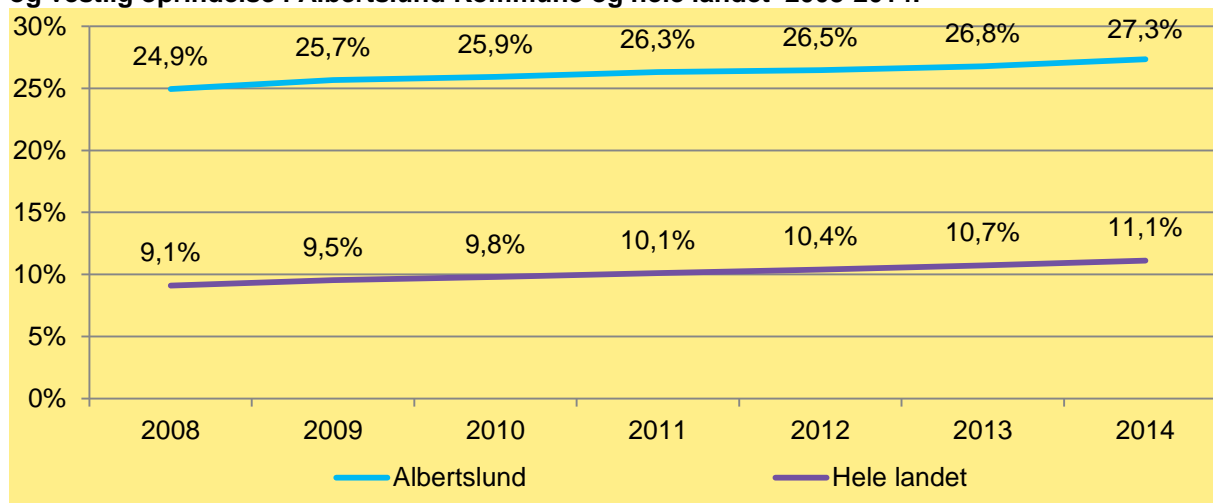
Figur 2: Udviklingen i andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlige og vestlig oprindelse i Albertslund Kommune 2008-2014.

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

Figur 3: Udviklingen i den samlede andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlige og vestlig oprindelse i Albertslund Kommune og hele landet 2008-2014.

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

I tabel 2a ses det at personer med oprindelse i Tyrkiet, Pakistan og Marokko er de største grupper af indvandrere og efterkommere. Tilsammen udgør de knap 70 procent af den samlede gruppe af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund. Endvidere fremgår det, at personer med tyrkisk oprindelse, alene udgør knap 10 procent af den samlede befolkning i kommunen.

Tabel 2a: Top 3 over de grupper af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund Kommune, 1. januar 2014.

	Tyrkiet	Pakistan	Marokko	I alt
Antal	2.624	1.588	327	4.539
Andel af alle med ikke-vestlig oprindelse	40,3%	24,4%	5,0%	69,7%
Andel af den samlede befolkning	9,5%	5,7%	1,2%	16,4%

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

Kigger man på gruppen af indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse, er det Polen, Tyskland og Rumænien der er de største grupper, som det fremgår af tabel 2b. De udgør samlet set knap 40 procent af den samlede gruppe af vestlige indvandrere og efterkommere. I forhold til den samlede befolkning i Albertslund, udgør gruppen 1,4 procent.

Tabel 2b: Top 3 over de største grupper af indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse i Albertslund Kommune, 1. januar 2014.

	Polen	Tyskland	Rumænien	I alt
Antal	146	135	111	393
Andel af alle med vestlig oprindelse	13,6%	12,6%	10,4%	36,6%
Andel af den samlede befolkning	0,5%	0,5%	0,4%	1,4%

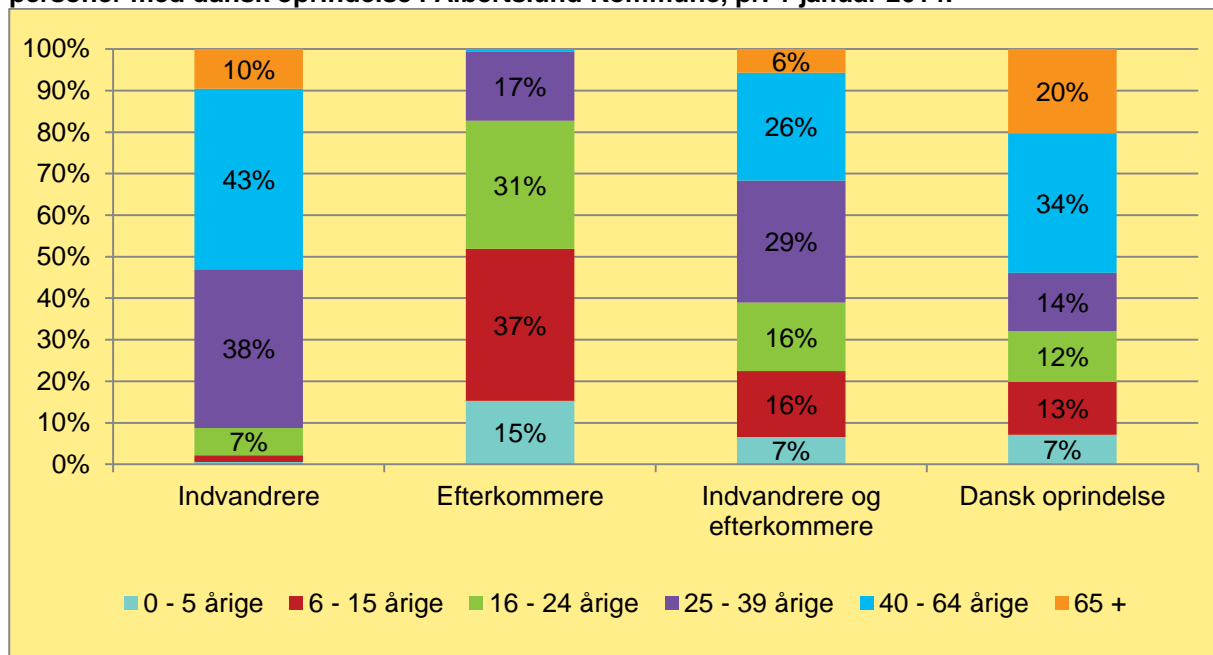
Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

Aldersfordeling

Indvandrere og efterkommere har forskellige aldersprofiler og adskiller sig endvidere fra aldersfordelingen på den øvrige befolkning. Da gruppen af indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse udgør en meget lille del af den samlede befolkning, som vi så i forrige afsnit, er denne gruppe ikke medtaget i figur 4 og tabel 3.

I figur 4 nedenfor ses det, at de fleste indvandrere fra ikke-vestlige lande er mellem 25 og 64 år (81 pct.), mens stort set alle efterkommerene er under 40 år (99,3 pct.). At størstedelen af de ikke-vestlige efterkommere i Albertslund er under 40 år, hænger sammen med, at efterkommerne forældre kom til Danmark fra midten af 1960'erne og frem. Gruppen af ældre efterkommere vil vokse fremadrettet.

Figur 4: Aldersfordeling for indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse i Albertslund Kommune, pr. 1 januar 2014.

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

I tabel 3 sammenlignes aldersfordeling på både indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse blandt borgere i Albertslund og i hele landet. Sammenlignet med hele landet er gruppen af både indvandrere og efterkommere i Albertslund ældre, forstået på den måde at andelen af indvandrere over 40 år udgør 53 procent af den samlede gruppe i Albertslund mod godt 48 procent for indvandrere i hele landet. For efterkommerne gør det sig gældende, at gruppen over 25 år udgør godt 17 procent i Albertslund mod godt 14 procent i hele landet.

Selv om gruppen efterkommerne i Albertslund generelt er ældre end gruppen på landsplan, er der stadig knap 37 pct. mellem 6 år og 15 år, svarende til ca. 1000 borgere. Blandt gruppen med dansk oprindelse, er knap 13 pct. mellem 6 år og 15 år, svarende til ca. 2600 borgere.

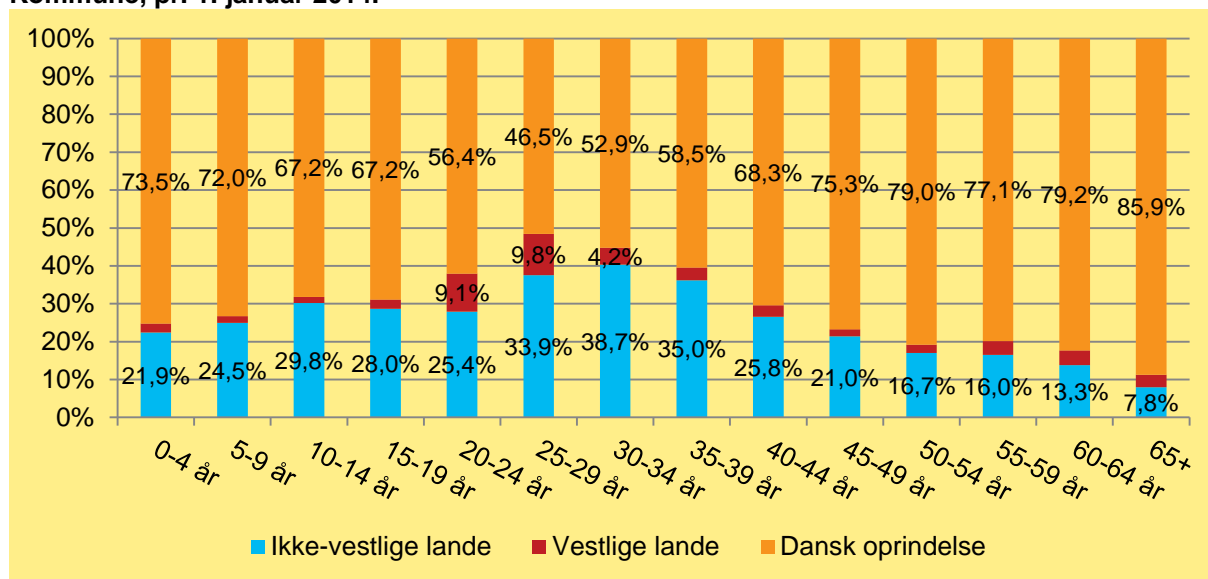
Tabel 3: Aldersfordeling blandt indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse, i Albertslund Kommune og i hele landet, pr. 1. januar 2014, procent.

	0-5 årige	6-15 årige	16-24 årige	25-39 årige	40-64 årige	65 årig+	I alt	Antal
Albertslund								
Indvandrere	0,6%	1,6%	6,6%	38,2%	43,5%	9,5%	100%	3.856
Efterkommere	15,3%	36,6%	30,8%	16,6%	0,7%	0,0%	100%	2.656
I alt	6,6%	15,8%	16,5%	29,4%	26,0%	5,7%	100%	6.512
Dansk oprindelse	7,1%	12,7%	12,3%	14,0%	33,6%	20,3%	100%	20.146
Hele landet								
Indvandrere	1,2%	3,7%	10,6%	36,2%	41,6%	6,5%	100%	276.230
Efterkommere	21,2%	38,3%	26,3%	13,3%	0,9%	0,0%	100%	128.027
I alt	7,6%	14,7%	15,6%	28,9%	28,8%	4,5%	100%	404.257
Dansk oprindelse	6,6%	11,9%	11,2%	16,6%	34,1%	19,6%	100%	5.001.165

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

Ovenfor kiggede vi på hvordan aldersfordeling er inden for de respektive befolkningsgrupper. I figur 5 nedenfor fremgår det hvordan befolkningsgrupperne fordeler sig indenfor de forskellige aldersgrupper.

Figur 5: Aldersgrupper fordelt på ikke-vestlig, vestlig og dansk oprindelse i Albertslund Kommune, pr. 1. januar 2014.

Kilde: Statistikbanken hos Danmarks Statistik, FOLK1

Skole og uddannelse

I det følgende afsnit belyses det hvordan indvandrere og efterkommere klarer sig i skole og uddannelsessystemet. For alle tabeller og figurer i dette afsnit gælder det, at vi kun ser på indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, bortset fra tabel 4, der omhandler antallet af elever i folkeskolen.

Endvidere gælder det, at for at få en mere retvisende sammenligning, skal indvandrerne være ankommet til Danmark i alderen 0-12 år for at indgå i statistikkerne. Bortset fra tabel 7a og 7b, her skal indvandrerne have været i Danmark i henholdsvis 4 og 8 år. Under hver tabel og figur er der en note der viser hvilken opgørelsesmetode der er brugt for indvandrerne.

Først kigger vi på hvordan de forskellige typer uddannelses er defineret i faktaboks 3.

Faktaboks 3: Uddannelser

Grundskolen omfatter hele grundskoleområdet, dvs. børnehaveklasse til 10. klasse, og omfatter også enkelte 11. klasser. Desuden er alle skoletyper dækket: Folkeskoler, frie grundskoler, kommunale ungdomsskoler med heldagsundervisning, efterskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler. Man vil ofte medregne kommunale ungdomsskoler med heldagsundervisning som folkeskoler, da de fungerer som 10. klassecentre.

Ungdomsuddannelser dækker over følgende uddannelser

- *De almengymnasiale uddannelser* omfatter gymnasium, studenterkursus (HF) og højere forberedelseseksamen samt adgangskurser til videregående uddannelser. Giver adgang til videregående uddannelser.
- *De erhvervgymnasiale uddannelser* omfatter højere handelseksamen (HHX) og højere teknisk eksamen (HTX) samt adgangseksamen til ingeniøruddannelser. Giver adgang til videregående uddannelser.

fortsættes

- *De erhvervsfaglige uddannelser* er som de eneste ungdomsuddannelser i sig selv erhvervskompetancegivende. De omfatter ungdomsuddannelser, der foregår ved handelsskoler, tekniske skoler, landbrugs-, søfarts- samt social og sundhedsskoler

Videregående uddannelser dækker over følgende uddannelser

- *Korte videregående uddannelser* varer typisk 1-2 år og bygger oven på en almengymnasial eller erhvervsgymnasial uddannelse. Korte videregående uddannelser er typisk akademi- eller erhvervsakademiuddannelser, fx finansøkonom eller datamatiker.
- *Mellemlange videregående uddannelser* varer typisk 2 - 4 år og bygger oven på en almengymnasial eller erhvervsgymnasial uddannelse. Mellemlange videregående uddannelser er fx sygeplejerske, folkeskolelærer og diplomingeniør.
- *Lange videregående uddannelser* varer samlet 5 år og er typisk delt op i en 3-årig bachelorgrad og en 2-årig kandidatgrad. En lang videregående uddannelse er fx antropolog, læge og teolog.
- *Bacheloruddannelser* er 3-årige afrundede uddannelsesforløb efter en gymnasial uddannelse. Uddannelserne har til formål at give grundlag for at udøve erhvervsfunktioner og er forudsætning for de fleste lange videregående uddannelser (kandidatuddannelse). En bacheloruddannelse er fx HA og bachelor i tysk.
- *Forskeruddannelserne (ph.d.-uddannelser)* er normalt et treårigt heltidsstudium. Forskeruddannelserne ligger i forlængelse af en lang videregående uddannelse.

Kilde: Ungdomsuddannelser: Fakta om integration 2012, Ankestyrelsen, Grundskolen: Undervisningsministeriets databank, Elevtal i grundskolen (EAK), Videregående uddannelser: Danmarksstatistik

Knap en tredjedel (30,2%) af eleverne i grundskolen i Albertslund er indvandrere og efterkommere, dette fremgår af tabel 4. Derudover ses det, at andelen af indvandrere og efterkommere i grundskolen i Albertslund er højere end andelen på landsplan, mens andelen i Albertslund er mindre end i både Brøndby og Ishøj. Siden 2007 har andelen af efterkommere i grundskolen i Albertslund svinget mellem 27 og 29 pct. (fremgår ikke af tabellen).

Tabel 4: Elever i grundskolen fordelt på herkomst, pr. 5. september 2012 (skoleåret 2012/13)

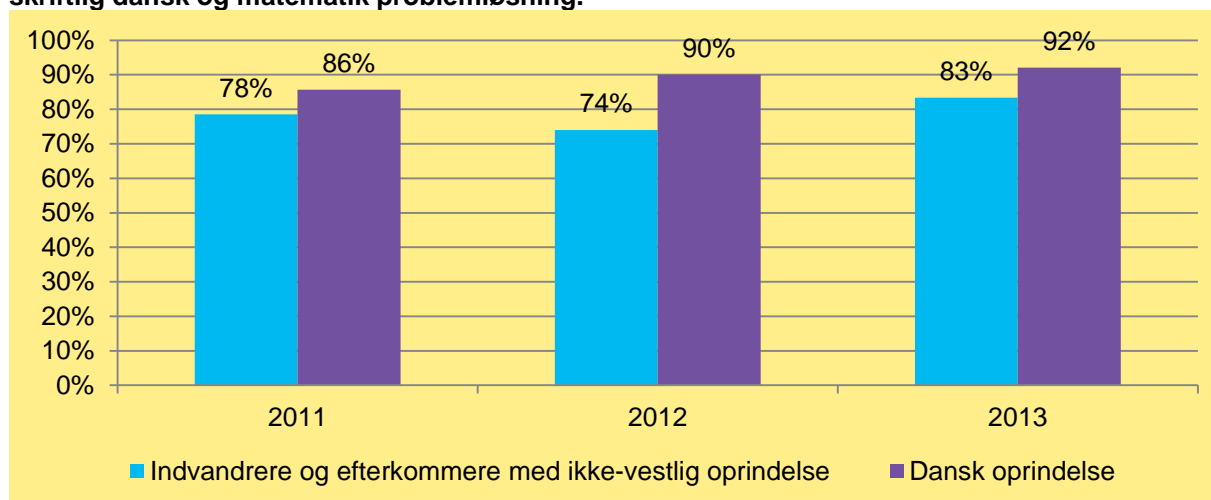
	Albertslund		Brøndby		Glostrup		Ishøj		Hele landet	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
-Indvandrere	71	1,8%	90	2,2%	56	2,2%	112	3,9%	18.643	2,6%
-Efterkommere	1.119	28,4%	1.271	31,5%	308	12,3%	983	34,1%	55.265	7,8%
Indvandrere og efterkommere i alt	1.190	30,2%	1.361	33,7%	364	14,6%	1.095	38,0%	73.908	10,4%
Dansk herkomst	2.748	69,8%	2.674	66,3%	2.130	85,4%	1.787	62,0%	634.074	89,5%
Uoplyst/ukendt									830	0,1%
Alle elever	3.938	100%	4.035	100%	2.494	100%	2.882	100%	708.812	100%

Note: Antal elever i grundskolen pr. 5. september det pågældende år opgjort i starten af skoleåret.

Kilde: Undervisningsministeriets databank, EGS-bestand-skoletype-herkomst, udtræk fra juni 2014.

Det fremgår af figur 6, at andelen af elever i 9. klasse der består afgangsprøven i både skriftlig dansk og matematisk problemløsning er steget i perioden fra 2011 til 2013. Andelen af 9. klasses elever med ikke-vestlig oprindelse der har består prøverne er steget med 5 procent point, mens andelen af elever med dansk oprindelse der har består prøverne er steget med 6 procent point. Der er en større andel af elever med dansk oprindelse, som består prøverne i både skriftlig dansk og matematisk problemløsning end elever med ikke-vestlig oprindelse.

Figur 6: Andelen af indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, samt personer med dansk oprindelse, der opnår karakteren 2 eller derover ved 9. klasses afgangsprøve i skriftlig dansk og matematik problemløsning.

Kilde: Ankestyrelsens udlændinge database i Danmarksstatistik, IMUDD45A

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen

Elever med ikke-vestlig oprindelse klarer sig bedre i Albertslund Kommune end i Brøndby, Glostrup og Ishøj Kommune. I tabel 5 ses det, at andelen af 9. klasses elever med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund, der består prøver i både skriftlig dansk og matematisk problemløsning er 5 procent point højere end i Brøndby og Ishøj mens den er 6 procent point højere end i Glostrup.

Tabel 5: Andelen af indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse der opnår karakteren 2 eller derover ved 9. klasses afgangsprøve i skriftlig dansk og matematik problemløsning.

Andel elever med ikke-vestlig oprindelse der består begge prøver	
Albertslund	83%
Brøndby	78%
Glostrup	77%
Ishøj	78%

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen.

Kilde: Ankestyrelsens udlændinge database i Danmarksstatistik, IMUDD45A

Af tabel 5a ses det, at unge i Albertslund mellem 16-19 år ligner unge i resten af landet med samme oprindelse, uanset om det er personer med ikke-vestlig oprindelse eller dansk oprindelse, når man ser på igangværende uddannelse. Endvidere fremgår det af tabel 5a, at 62 pct. af de 16-19 årige unge indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse er i gang med en uddannelse, mens 67 pct. af de unge 16-19 årige med dansk oprindelse er i gang med en uddannelse. Andelen af unge der er i gang med andet, på 37 pct. og 33 pct. for personer med henholdsvis ikke-vestlig og dansk oprindelse, kan være i arbejde, gå i folkeskole eller lignede.

Tabel 5a: Andelen af 16-19 årige, der er i gang med uddannelse, opdelt på indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og personer med dansk oprindelse, i skoleåret 2013/2014, i procent.

	Ungdoms-uddannelse	Videregående uddannelse	Andet ²	I alt	Antal
Albertslund Kommune					
-Indvandrere ¹ og efterkommere	57%	5%	37%	100%	451
-Dansk oprindelse	63%	4%	33%	100%	1.108
Hele landet					
-Indvandrere ¹ og efterkommere	57%	4%	40%	100%	24.514
-Dansk oprindelse	63%	2%	35%	100%	255.556

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen

Note 2: Andet dækker over alt andet end uddannelse, dvs. en del af gruppen kan være i arbejde.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD 10

For de 20-24-årige er andelen af unge der er i gang med en videregående uddannelse større blandt indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse end blandt unge med dansk oprindelse, det fremgår af tabel 5b. Endvidere ses det, at der blandt de 20-24 årige unge med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund er en større andel som er i gang med en videregående uddannelse sammenlignet med hele landet.

Tabel 5b: Andelen af 20 -24 årige, der er i gang med uddannelse, opdelt på indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og personer med dansk oprindelse, i skoleåret 2013/2014 i procent.

	Ungdoms-uddannelse	Videregående uddannelse	Andet	I alt	Antal
Albertslund Kommune					
-Indvandrere og efterkommere	14%	38%	48%	100%	494
-Dansk oprindelse	22%	29%	49%	100%	1.362
Hele landet					
-Indvandrere og efterkommere	15%	36%	48%	100%	26.656
-Dansk oprindelse	17%	36%	47%	100%	305.525

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD 10

I tabel 6 kigger vi på uddannelsesniveautet blandt de 25-39 årige. Indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse mellem 25 og 39 år har et lavere uddannelsesniveau end personer med dansk oprindelse. Det fremgår af tabellen, at godt 40 pct. af de 25-39 årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund har grundskolen som højst fuldførte uddannelse, det er godt tre procent point flere end i hele landet og 16 procent point mere end 25-39 årige med dansk oprindelse. Forskellen er primært på ungdomsuddannelse. Kigger vi på videregående uddannelse, klarer de 25-39 årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund sig bedre end gruppen i på landsplan og gabet mellem personer med ikke-vestlig oprindelse og personer med dansk oprindelse i Albertslund er på knap fem procent point, mens gabet for hele landet er på 15 procent point.

Tabel 6: Højest fuldførte danske uddannelse blandt 25-39 årige indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig og personer med dansk oprindelse, 2013, i procent

	Grundskole	Ungdoms uddannelse	Videregående uddannelse	Ingen uddannelse ²	I alt	Antal
Albertslund Kommune						
-Indvandrere og efterkommere	40,1%	30,1%	27,1%	2,7%	100%	664
-Dansk oprindelse	23,6%	43,2%	31,9%	1,3%	100%	2.884
Hele landet						
-Indvandrere og efterkommere	36,5%	35,0%	25,4%	3,1%	100%	30.987
-Dansk oprindelse	15,9%	43,0%	40,4%	0,7%	100%	841.685

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen

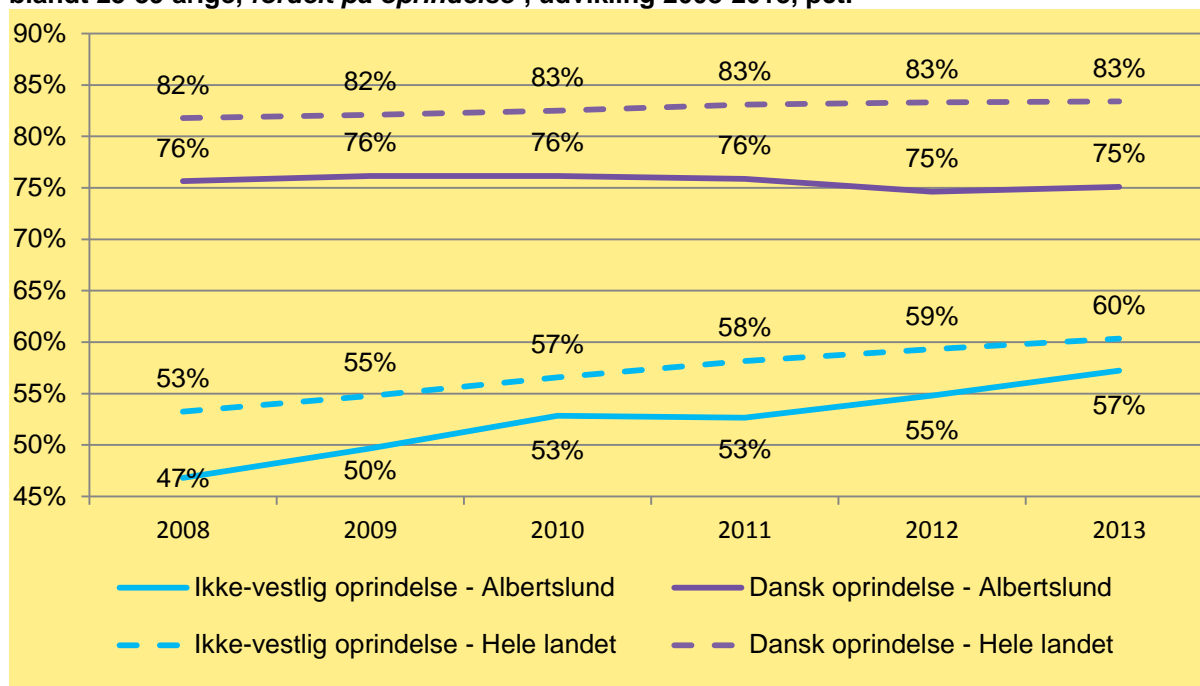
Note 2: Indeholder også personer med udenlandsk uddannelse

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD26X

Uddannelsesniveautet er stigende blandt de 25-39 årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og stigningen er større i Albertslund end i hele landet.

I figur 7a ses en stigning på 10 procent point fra 2008 til 2013 i Albertslund mod syv procent point på landsplan i samme periode, på andelen af indvandrere og efterkommere mellem 25-39 år som har gennemført minimum en ungdomsuddannelse.

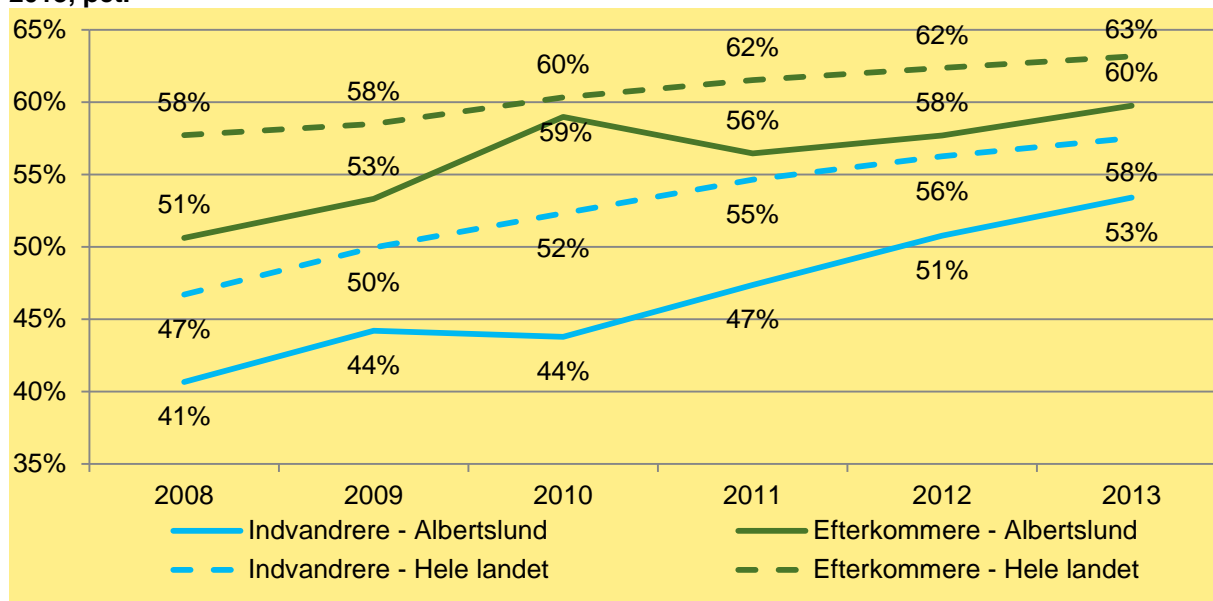
Figur 7a: Andel med minimum en ungdomsuddannelse som højst fuldførte danske uddannelse blandt 25-39 årige, fordelt på oprindelse¹, udvikling 2008-2013, pct.

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen
 Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD26X

Specielt indvandrere fra ikke-vestlige lande har i højere grad gennemført minimum en ungdomsuddannelse. Her har stigningen været på 12 procent point i Albertslund mod ni procent point på landsplan, som det fremgår af tabel 7b. For både gruppen af indvandrere og gruppen af efterkommere i Albertslund har stigningen været større end stigningen på landsplan.

Figur 7b: Andel med minimum en ungdomsuddannelse som højst fuldførte danske uddannelse blandt 25-39 årige indvandrere¹ og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, udvikling 2008-2013, pct.

Note 1: Kun indvandrere der ankommet til Danmark i alderen 0-12 år indgår i opgørelsen
 Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD26X

I tabel 7a fremgår det, at 13,5 pct. af unge 16-19 årige med ikke-vestlig oprindelse i Albertslund er udenfor arbejdsstyrken og ikke i uddannelse. Det er knapt 3 procent point mere end for unge i samme alder med dansk oprindelse. Både blandt unge med ikke-vestlig oprindelse og dansk oprindelse, er der en større andel udenfor arbejdsstyrken og ikke i uddannelse i Albertslund sammenlignet med hele landet.

Tabel 7a: Andel af Unge 16-19 årige udenfor arbejdsstyrken¹ og ikke i uddannelse, 1. januar 2013, pct.

	Indvandrere ² og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse	Personer med dansk oprindelse
Albertslund	13,5%	10,7%
Hele Landet	12,5%	8,7%
Brøndby	15,8%	14,8%
Glostrup	7,0%	7,2%
Ishøj	17,2%	12,6%

Note 1: Betegnelsen udenfor arbejdsstyrken er defineret nedenfor i faktaboks 4.

Note 2: Kun indvandrere der har opholdt sig i Danmark i mindst 4 år er talt med.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD13

Når vi kigger på unge mellem 20 og 24 år er billedet anderledes. I tabel 7b ses det, at andelen af unge 20-24 årige med ikke-vestlig oprindelse som er udenfor arbejdsstyrken og ikke i uddannelse er lavere end blandt 20-24 årige unge med dansk oprindelse i Albertslund. Unge 20-24 årige med ikke-vestlig oprindelse fra Albertslund er også i højere grad på arbejdsmarkedet eller i uddannelse sammenlignet med gruppen på landsplan.

Tabel 7b: Andel af Unge 20-24 årige udenfor arbejdsstyrken¹ og ikke i uddannelse, 1. januar 2013, pct.

	Indvandrere ² og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse	Personer med dansk oprindelse
Albertslund	18,1%	18,7%
Hele Landet	21,3%	13,6%
Brøndby	19,0%	16,5%
Glostrup	14,9%	12,3%
Ishøj	16,2%	19,0%

Note 1: Betegnelsen udenfor arbejdsstyrken er defineret nedenfor i faktaboks 4.

Note 2: Kun indvandrere der har opholdt sig i Danmark i mindst 8 år er talt med.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD13

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Arbejdsmarkedet kan opdeles i to grupper, i og uden for arbejdsstyrken, hvor førstnævnte kan opdeles i yderligere 2 grupper, nemlig beskæftigede og arbejdsløse. Definition af beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken fremgår af faktaboks 4 nedenfor:

Faktaboks 4: Definition af personer i og udenfor arbejdsstyrken

Personer i arbejdsstyrken omfatter personer, som er beskæftigede eller arbejdsløse:

- **Beskæftigede** omfatter lønmodtagere, selvstændige eller medarbejdende ægtefæller,
- **Arbejdsløse** omfatter personer, der ikke er i beskæftigelse, men står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Personer uden for arbejdsstyrken omfatter personer, der af forskellige årsager hverken er *beskæftigede* eller *arbejdsløse*, herunder:

- Midlertidigt uden for arbejdsstyrken omfatter følgende grupper af personer:
delvist ledige,
beskæftigede uden løn,
personer på orlov,
modtagere af sygedagpenge,

fortsættes

modtagere af barselsdagpenge,
 modtagere af ledighedsydelse,
 modtagere af fleksydelse,
 personer i uddannelsesforanstaltning,
 personer i revalidering,
 personer under integrationsuddannelse og
 personer i aktivering.

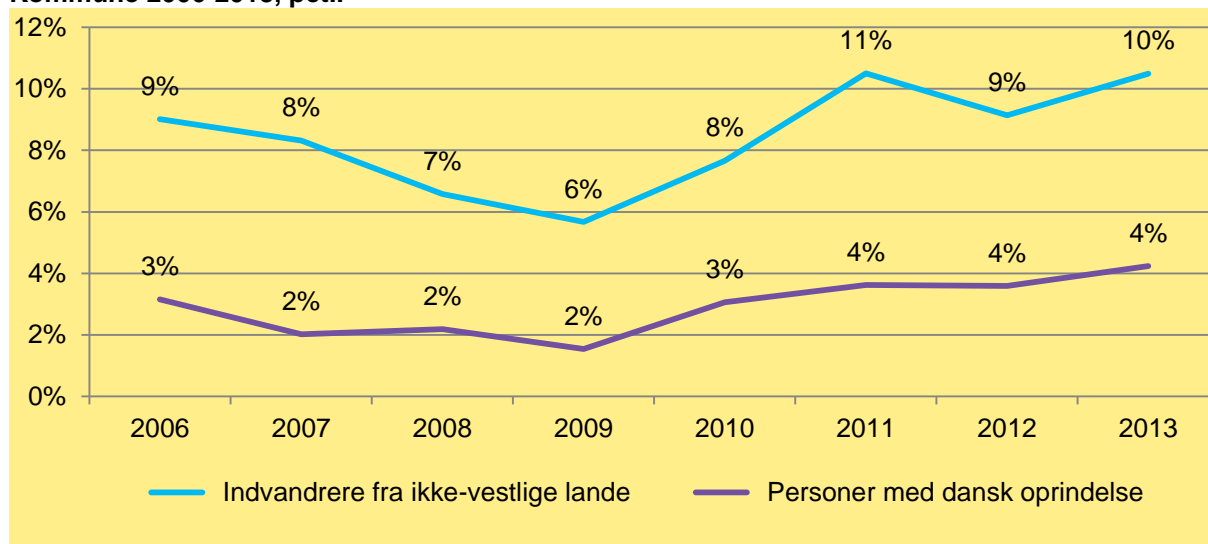
- Kontanthjælp mv. omfatter personer, der modtager kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse. Bemærk, at arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere ikke indgår i denne kategori, da de klassificeres som arbejdsløse og dermed indgår i arbejdsstyrken. Starthjælpen og introduktionsydelsen er afskaffet fra 2012.
- Selvforsørgende er personer, der fx forsørges af en ægtefælle eller lever af formue.
- Tilbagetrækning og pension omfatter personer på efterløn, førtidspension, overgangsydelser og andre former for pension.

Kilde: Fakta om integration 2012, Ankestyrelsen

I figur 8a og 8b indgår kun indvandrere fra ikke-vestlige lande og personer med dansk oprindelse i alderen 25-64 år, det skyldes at størstedelen af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og indvandrere fra vestlige lande er under 40 år. I figur 8c sammenlignes indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, indvandrere fra vestlige lande og personer med danskoprindelse mellem 25-39 år. Gruppen af efterkommere med vestlig oprindelse er meget lille og derfor undtaget i alle figurer.

Andelen af arbejdsløse faldt fra 2006 til 2009 for både indvandrere fra ikke-vestlige lande og for personer med dansk oprindelse, siden 2009 og frem til 2013 er arbejdsløsheden steget, så der i dag er 10 pct. arbejdsløshed blandt 25-64 årige indvandrere fra ikke-vestlige lande og 4 pct. blandt 25-64 årige personer med dansk oprindelse, det fremgår af figur 8a.

Figur 8a: Udviklingen i andelen af arbejdsløse 25-64 årige ud af den samlede gruppe af 25-64 årige indvandrere fra ikke-vestlige lande og personer med dansk oprindelse, i Albertslund Kommune 2006-2013, pct..

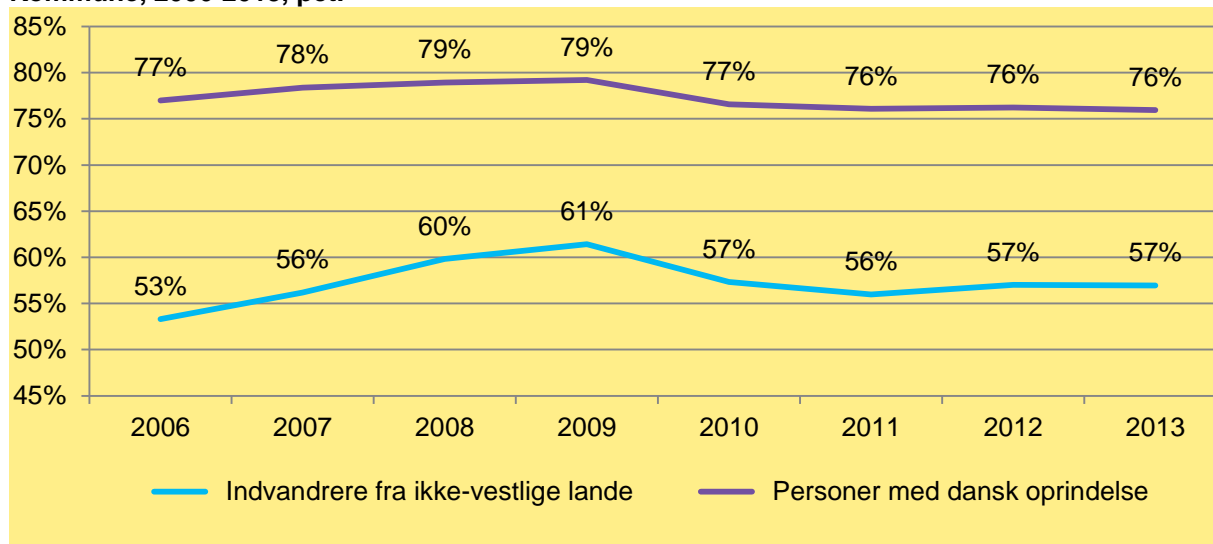

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD16

Af figur 8b ses det, at andelen der er i beskæftigelse i Albertslund er faldet fra 2009 til 2013 for både indvandrere fra ikke-vestlige lande og for personer med dansk oprindelse, med henholdsvis 4 og 3 procent point. Andelen af beskæftigede blandt indvandrere er lavere end for gruppen af personer med dansk oprindelse, men siden 2006 er forskellen blevet fem procent point mindre, fra 24 procent til 19

procent. Det skyldes i høj grad at andelen af indvandrere fra ikke-vestlige lande, der er i beskæftigelse er større i 2013 end den var i 2006.

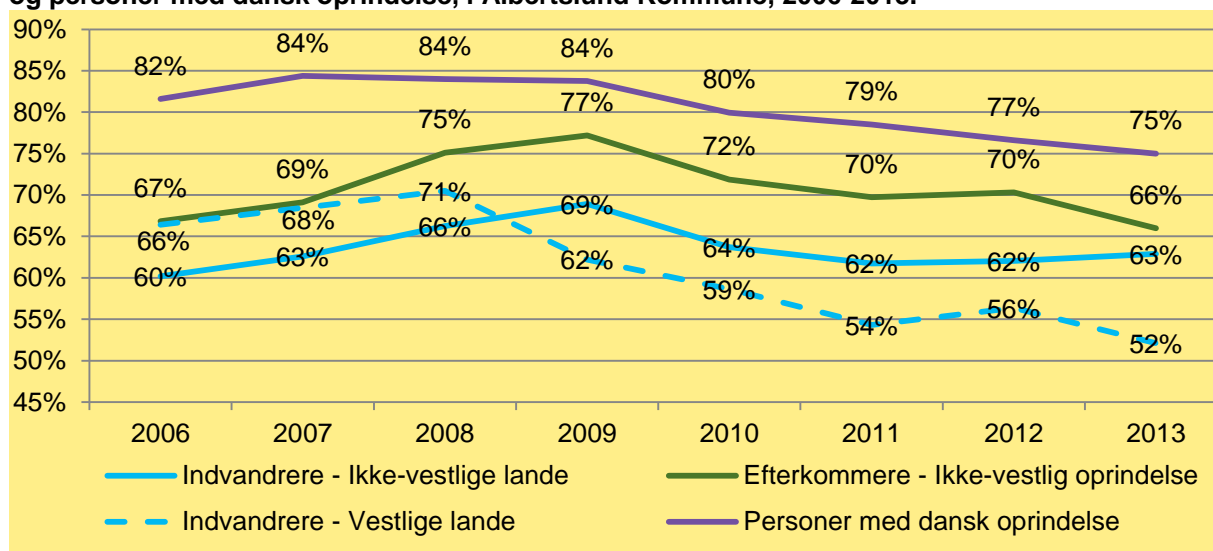
Figur 8b: Udviklingen i andelen af beskæftigede 25-64 årige ud af den samlede gruppe af 25-64 årige indvandrere fra ikke-vestlige lande og personer med dansk oprindelse, i Albertslund Kommune, 2006-2013, pct.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD16

Af figur 8c fremgår det at andelen af personer mellem 25 og 39 år som er i beskæftigelse, er faldet fra 2009 til 2013 uanset herkomst og oprindelse. Specielt blandt indvandrere fra vestlige lande har faldet været størst og faldet starter allerede i 2008. Kigger vi på indvandrere fra ikke-vestlige lande har der været en lille stigning de seneste tre år. Det skal nævnes, at personer der ikke er i beskæftigelse kan være i gang med en uddannelse.

Figur 8c: Udviklingen i andelen af beskæftigede 25-39 årige ud af den samlede gruppe af 25-39 årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, indvandrere fra vestlige lande og personer med dansk oprindelse, i Albertslund Kommune, 2006-2013.

Anmærkning: Efterkommere med vestlig oprindelse indgår ikke.

Kilde: Ankestyrelsens udlændingedatabase i Danmarks Statistik, IMUDD16

Ydelser

I de efterfølgende tabeller er andelen af helårspersoner på ydelser opdelt på henholdsvis indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt personer med dansk oprindelse opgjort ved tage antallet på ydelse fra www.jobindsats.dk (udtræk fra juni 2014) ud af den samlede gruppe af 16-66 årige med samme herkomst og oprindelse opgjort i tabellen FOLK1 i statistikbanken hos Danmarks Statistik. Gruppen af borgere fra vestlige lande er meget lille og udeladt i nedenstående tabeller.

I tabel 8a ses et fald i andelen af a-dagpenge modtagere, specielt fra 2012 til 2013, det mest markante fald er blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande. Samtidig ses (i tabel 8b) en stigning i andelen af kontanthjælpsmodtagere specielt for personer med ikke-vestlig oprindelse. Forklaringen kan være, at a-dagpengereetten ophører og at borgerne i stedet for modtager særlige uddannelsesydelser. Personer der modtager særlig uddannelsesydelse optræder som kontanthjælpsmodtagere i denne statistik.

Tabel 8a Andel på A-dagpenge i Albertslund Kommune.

	2010	2011	2012	2013
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	7,4%	7,8%	7,8%	5,9%
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	4,0%	3,7%	3,6%	3,0%
Personer med dansk oprindelse	2,6%	2,7%	2,9%	2,5%

Tabel 8b Andel på Kontanthjælp i Albertslund Kommune.

	2010	2011	2012	2013
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	8,1%	8,2%	8,5%	9,6%
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	4,5%	4,7%	4,3%	5,4%
Personer med dansk oprindelse	4,7%	5,2%	5,6%	5,7%

I tabel 8c fremgår det, at der har været en svag stigning i andelen i fleksjob. Samtidigt viser tabel 8d, at andelen på førtidspension er faldet fra 2012 til 2013, specielt for gruppen af indvandrere fra ikke-vestlige lande. Faldet kan hænge sammen med den seneste reform af førtidspensionsområdet.

Tabel 8c Andel på Fleksjob i Albertslund Kommune.

	2010	2011	2012	2013
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	0,5%	0,6%	0,7%	0,7%
Personer med dansk oprindelse	1,4%	1,4%	1,4%	1,5%

Tabel 8d Andel på Førtidspension i Albertslund Kommune.

	2010	2011	2012	2013
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	8,3%	8,6%	9,0%	8,6%
Personer med dansk oprindelse	6,6%	6,6%	6,4%	6,2%

ØKONOMI

Albertslund Kommunes indtægter og udgifter i forbindelse med indvandrere og efterkommere

I det følgende beskrives de udgifter Albertslund Kommune har i forbindelse med tiltag særligt rettet mod indvandrere og efterkommere som er nærmere beskrevet i denne redegørelse. Albertslund Kommune har også indtægter som konsekvens af kommunes befolkningssammensætning, hvor 23,5 pct. af befolkning er indvandrere eller efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Disse indtægter stammer fra forskellige udligningsordninger og statstilskud, som også beskrives nærmere.

Udgifter til tiltag særligt rette mod indvandrere og efterkommere

Sidst i dette afsnit om økonomi vises en *Oversigt over udgifter til tiltag særligt rettet mod indvandrere og efterkommere* (tabel 12). Det er en opgørelse af de udgifter som Albertslund Kommune har haft i forbindelse med en række tiltag rettet særligt mod indvandrere og efterkommere. Opgørelsen viser, at Albertslund Kommune har brugt mellem 23 og 29 mio. kr. de seneste tre år på de tiltag, som er beskrevet i denne redegørelse. I tabel 9 nedenfor ses det samlede resultat fra oversigten i tabel 12.

Tabel 9: Samlede udgifter til tiltag særligt rette mod indvandrere og efterkommere i kr.

	R2011	R2012	R2013	B2014
Udgifter til initiativer	25.645.000	29.340.000	23.386.000	25.803.000

Alle beløb vedrørende 2011, 2012 og 2013 er regnskabstal og beløbene i 2014 er budgettal. Det skal bemærkes at opgørelsen af udgifterne for de forskellige initiativer er som udgangspunkt den direkte udgifter for Albertslund Kommune. Ekstern finansiering af initiativer, så som statslige puljemidler, indgår ikke i tabellen. For udgifter i forbindelse med integrationsloven og danskuddannelse er der tale om bruttoudgifter, da refusionerne fremgår af tabel 11.

Opgørelsen kan ikke ses som en facitliste over Albertslund Kommunes samlede merudgift som konsekvens af befolkningssammensætningen, da en række udgifter ikke er opgjort. Det drejer sig bl.a. om udgifter til ejendomme, vedligeholdelse og rengøring til de enkelte tiltag. Derudover gør det sig også gældende for flere af tiltagene, at opgaven indgår som en del af medarbejdernes øvrige arbejdsopgaver. For en stor del af de opgaver skolerne løfter, gælder det at skolerne selv skal finansiere dem, gennem de midler de får tildelt gennem ressourcefordelingsmodellen. Disse udgifter er hellere ikke medtaget i opgørelsen. Hvilke initiativer det omhandler fremgår af tabel 12.

Indtægter som konsekvens af kommunes befolkningssammensætning

Albertslund Kommune får indtægter fra forskellige udligningsordninger og statstilskud som konsekvens af kommunes befolkningssammensætning. Andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse indgår som et kriterie i den generelle udligningsordning. Derudover findes der en særlig udligningsordning der vedrører udligning af kommunernes merudgiftsbehov vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere (udligningsordningen vedrørende udlændinge). I forbindelse med kommunens forpligtigelser overfor indvandrere omfattet af integrationsloven og lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.v. modtager Albertslund Kommune direkte statstilskud på 50 procent af udgifterne.

Udligningsordningen vedrørende indvandrere og efterkommere

Udligningsordningen vedrørende indvandrere og efterkommere har til formål at udligne kommunernes gennemsnitlige merudgifter i forbindelse med integration og sprogundervisning mv. til indvandrere og efterkommere. Kommunerne finansierer denne ordning under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens andel af den samlede gruppe af indvandrere og efterkommere fra ikke vestlige lande. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud, hvor Albertslund Kommune kommer i den sidste kategori.

I denne udligningsordning ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Ordningen tager sigte på generelle merudgifter såsom rådgivning, administration, bibliotek og fritid, sociale og sundhedsmæssige udgifter vedr. børn mm., samt merudgifter til folkeskoleundervisning.

Tilskuddet beregnes ud fra et tilskudsbeløb pr. indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse samt et tillæg for 0-5 årige og 6-16 årige. I tabel 10 ses den samlede indtægt i Albertslund Kommune fra udligningsordningen vedrørende indvandrere og efterkommere. Det skal understreges, at indtægterne i tabel 10 ikke kan sammenlignes med udgifterne i tabel 9.

Tabel 10: Indtægt fra udligningsordningen vedrørende indvandrere og efterkommere i 2011, 2012 og 2013 i 1.000 kr.

	2011	2012	2013
Udligning vedrørende indvandrere og efterkommere	44.484	45.108	44.856

I februar 2014 udgav Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalget en rapport med henblik på give et bedre billede af de særlige udgifter som ordningen forudsætter kompenseres og som kan danne grundlag for en revision af tilskudsbeløbene i udligningsordningen. Det vides endnu ikke om ordningen ændres og i hvilket omfang, men i det tilfælde at ordningen ændres, må det på baggrund af finansieringsudvalgets rapport forventes, at indtægten fra ordningen i Albertslund Kommune vil falde.

Statstilskud

Udover udligningsordningerne modtages der et direkte statstilskud på 50 pct. af kommunens udgifterne til henholdsvis integrationsprogram og introduktionforløb i henhold til integrationsloven samt udgifter til danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge. Endvidere modtages der grundtilskud og resultattilskud til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet.

I budget 2014 er der budgetteret med en kommunal indtægt på 7,6 mio. kr. i forbindelse med tilskud og refusion til indvandrere m.v.. De kommunale indtægter fra tidligere år ses i tabel 11 nedenfor.

Tabel 11: Oversigt over indtægter i forbindelse med integrationsloven og danskuddannelse i 2011, 2012 og 2013 i 1.000 kr.

	2011	2012	2013
Grundtilskud for udlændinge omfattet af det 3 årige integrationsprogrammet.	2.921	1.436	1.336
Resultattilskud for udlændinge, der påbegynder kompetencegivende uddannelse	0	277	141
Resultattilskud for udlændinge, der kommer i ordinær beskæftigelse	628	277	281
Resultattilskud for udlændinge, der består prøve i dansk	504	415	352
Refusion af kommunernes udgifter til integrationsprogram og introduktionforløb	5.441	7.047	4.263
I alt	9.494	9.453	6.372

Anmærkning: Refusion i forbindelse med udgifter til ydelser, repatriering og tilskud til mindreårige uledsagede asylansøgere er ikke medtaget.

Tabel 12: Oversigt over udgifter til tiltag særligt rettet mod indvandrere og efterkommere

	Note:	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
Skole og Uddannelse					
Væresteder under Ungehuset		6.858.000	6.850.000	6.211.000	6.591.000
"Nordstjerne" – fristed for piger/kvinder	Finansieres fra: "Væresteder under Ungehuset"				
Piger i Værestedet Hedemarken	Finansieres fra: "Væresteder under Ungehuset"				
Kompetenceudviklingsforløb i socialpædagogik for alle klubmedarbejdere		221.000	78.000	78.000	-
Lommepegeprojektet for unge	Finansieres af Bo-Vest				
Fodboldklubben FC-Albertslund		20.000	-	-	-
Ungeundersøgelse 2012		-	10.000	-	-
Foreningssamarbejde	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver	-	-	-	-
Kompetenceudvikling af alle lærere og socialpædagoger i dansk som andetsprog og læsning		-	560.000	981.000	981.000
Modtagelsesklassen/M-gruppen	Tallene er beregnede udgifter (budgettal) da de faktiske udgifter ikke opgøres	1.321.000	1.847.000	1.153.000	1.718.000
Undervisning af børn i basisdansk	Tallene er beregnede udgifter (budgettal) da de faktiske udgifter ikke opgøres	1.629.000	1.828.000	1.755.000	1.828.000
Modersmålsundervisning	Der har i perioden fra 2010-2013 været en samlet udgift til 3 elever på 16.417 kr.				
De følgende initiativer på skole og uddannelsesområdet finansieres dels af skolerne som finansieres gennem ressourcetildelingsmodellen og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver					
National Strategi mod æresrelaterede konflikter					
Projekt "Samarbejdskommune" - med Undervisningsministeriet					
Projekt "Lav en plan" – med Tosprogs-Taskforcen/ Undervisningsministeriet					
Netværket for sprogvejledere					
Skole for alle. Strategi for et fælles skolevæsen i Albertslund Kommune 2012-2022					
Sprog og læsehandleplanen: "Kan man læse med ørene?"					
Supplerende undervisning i dansk som andetsprog					
Social & Familie					
Sundhedsplejen – Tidlig indsats	Budgettal		54.000	61.000	158.000
Tandpleje	Indgår som en del af bevilling	-	-	-	-
Fortsættes					

	Note:	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
Arbejdsmarked, Erhverv og Ydelser					
Integrationsprogram for flygtninge og familiesammenførte udlændinge		1.881.000	14.000	1.351.000	2.049.000
Beskæftigelsesrettede tilbud efter integrationsloven til nye målgrupper	De beskæftigelsesrettede tilbud indgår i Jobcentrets økonomi. Udgiften til dansk-uddannelse indgår i tiltaget "Danskundervisning for voksne udlændinge"				
Danskundervisning for voksne udlændinge		9.321.000	14.098.000	7.081.000	8.694.000
Rådgivning til udlændingegruppen	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver	-	-	-	-
Integrationsrådet	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver	-	-	-	-
Netværkshuset			302.000	180.000	
Repatriering af udlændinge	Udgifterne er 100 pct. statsfinansieret i perioden fra 2011 til 2013 var der udgifter for 1,1 mio. kr. og der afsat 0,7 mio. kr. i 2014				
Dagtilbud					
Sprogvurdering – ved 3 år og inden skolestart	Regnskabstallene for 2011 og 2012 indeholder også udgifterne til 15-timerstilbuddet, der efter 2012 er lagt under sprogstimulering	2.276.000	2.321.000	1.496.000	1.275.000
Sprogstimulering – 15-timers tilbud og 30-timers tilbud	Fordelingen af udgifterne ses nedenfor		420.000	1.597.000	1.686.000
- 15-timers tilbud	Udgifterne for 2011 og 2012 er indeholdt i udgifterne til sprogvurdering			481.000	570.000
- 30-timers tilbud	Tilbuddet trådte i kraft i 2012		420.000	1.116.000	1.116.000
Sprog – en del af Udviklingsstrategi for dagtilbud (2010-2014)	Den generelle sprogindsats er en integreret del af dagtilbuddenes pædagogiske arbejde, og udgiften kan derfor ikke opgøres særskilt	-	-	-	-
Kultur, Fritid og Forebyggende Sundhed					
Integrationsindsatsen på Albertslund Bibliotek (fx samarbejde med indvandrerkonsulenten, arrangementer, læseindsats mv.)	Indsatsen er en integreret del af Bibliotekets tilbud til brugerne, og udgifterne kan derfor ikke opgøres særskilt	-	-	-	-
Kulturudvalgets integrationspulje		10.000	110.000	45.000	90.000
Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken	Medborgercenter Hedemarken finansieres af eksterne midler som er vanskelige at udskille fra de øvrige aktiviteter, da aktiviteterne benyttes af alle brugere.	-	-	-	-

Fortsættes

	Note:	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
Sundhed, Pleje og Omsorg					
Sundhed på dit sprog		23.000	20.000	16.000	49.000
Tværgående tiltag					
Tolkning i Albertslund Kommune	Udgifter til tolke i sundhedsplejen indgår ikke, da det ikke har været muligt at opgøre.	649.000	569.000	703.000	684.000
Partnerskabsprojektet		1.436.000	259.000	678.000	-
·Partnerskabsaftalen, herunder ungekoordinatoren (beskrives tværsektorielt)	Delelement i partnerskabsprojektet				
·Partnerskabsprojektet delprojekt 2 (beskrives tværsektorielt)	Delelement i partnerskabsprojektet				
Koordineringsgruppen for flygtninge og indvandrere (beskrives tværsektorielt)	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver	-	-	-	-
Ikke ønskede ægteskaber	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver	-	-	-	-
I alt		25.645.000	29.340.000	23.386.000	25.803.000

TEMA SUNDHED

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at sundhed er temaet for Integrationsrådets arbejde i 2012 og 2013 og for Koordineringsgruppens notat i 2014. Notatet gengives her som et temaafsnit om sundhed. På tværs af fagområder har gruppen forholdt sig til sundhed, sygdom og forebyggelse med blik på den etniske sammensætning af befolkningen.

Generelt

Det sundhedssyn, vi arbejder med i Albertslund Kommune, er WHO's brede definition, der også er citeret i sundhedspolitikken fra 2007. "Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og er ikke blot fravær af sygdom og svækkelse." Sundhedspolitikken fokuserer på at bekæmpe ulighed i sundhed og på KRAM-faktorerne. Kommunen har en forpligtelse til at arbejde både med sundhedsfremme (den brede indsats) og med forebyggelse, som er det specifikke arbejde i forhold til risikofaktorer.

Kommunen er i gang med at implementere forebyggelsespakker. Forebyggelsespakker er Sundhedsstyrelsens anbefalinger til sundhedstiltag hvis virkning er baseret på evidens. Hver forebyggelsespakke omhandler en faktor. De faktorer, der har størst relevans i forhold til etniske minoriteter, er tobak, mad/måltider, fysisk aktivitet (dvs. KRAM minus alkohol) og mental sundhed.

Der er kommet en ny sundhedsprofil i marts 2014. Sundhedsprofilen består af to bind: datamaterialet og forebyggelsespotentialet, det vil sige en økonomisk beregning af, om det kan svare sig at gøre en forebyggelsesindsats. Sundhedsprofilen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse, der har få respondenter i gruppen af indvandrere og efterkommere. Derfor kan ikke laves en etnisk fordeling på kommuneniveau. I tabellen sammenlignes hele Albertslunds befolkning med regionens befolkning (opdelt i henholdsvis ikke-vestlig og dansk baggrund).

Udvalgte faktorer fra Sundhedsprofil 2013	% blandt ikke-vestlige i regionen	% blandt dansk baggrund i regionen	% blandt hele Albertslunds befolkning
Daglige rygere	18	16	17
Sodavand mindst 3 gange om ugen	20	14	17
Fysisk aktivitet mindre end 30 min pr. dag	43	31	36

Den behandlende indsats reguleres af en sundhedsaftale med regionen. Aftalen handler om kommunikation ved indlæggelse og udskrivning, genoptræning og forløbsaftaler for kroniske sygdomme. Forløbsaftaler indeholder for eksempel kurser for kronisk syge. Kurset er et fast tilbud, som ikke kan tilpasses til målgruppen, hvilket medfører, at deltagelsen fra indvandrere er ikke så stor. Kurset er meget videnstungt og passer ikke en målgruppe, der ikke er skolevant.

Albertslund Kommunen indgår i et samarbejde om et sundhedsformidlerkorps. Sundhedsformidlerne laver oplysende møder i foreninger, moskeer, væresteder og boligforeninger. Der er uddannet tre sundhedsformidlere tilknyttet Albertslund, men sundhedsformidlerne er brugt til opgaver på tværs af kommunerne. En undersøgelse af erfaringerne i 2011 på baggrund af møder i en to-måneders periode viste, at de efterlyste emner primært er kost, motion og diabetes. Fordelingen af køn til møderne er ligelig. De fleste møder holdes på dansk, suppleret med oversættelse til eget modersmål.

Børn og unge

Kommunallægen lavede i 2012 en opsummering af undersøgelserne af 9. klasser fra 2005/06 til 2011/12. Heraf fremgår det, at de tosprogede elever er glade for skolen, faktisk i højere grad end de etnisk danske elever. De motionerer noget mindre, transporterer sig oftere med bus/bil til skole, og de har sjældnere fritidsarbejde. De drikker mindre alkohol end de etnisk danske elever, men til gengæld ryger de vandpipe hyppigere i 11/12.

Iflg. databasen Børns Sundhed (temarapport om børns indskoling 2011-12) har Albertslund en større andel af overvægtige børn ved indskolingen (23,5%) mod (20,8%) i de andre kommuner, der er med i databasesamarbejdet. Tidligere undersøgelser viser, at der er en større hyppighed af overvægt blandt børn af anden etnisk baggrund, specielt børn med svær overvægt.

Udvalgte faktorer af betydning for overvægt	Elever med anden etnisk baggrund	Elever med dansk baggrund
Rygerhjem	65%	47%
Ingen morgenmad	42%	25%
Ingen frokost	33%	24%

I Sundhedsplejen arbejdes der i 2014 på at lave en samlet strategi for sundhedsplejens indsats i forhold til overvægt. Sådant en indsats, der har til formål at forebygge overvægt, må nødvendigvis forholde sig til det faktum, at forekomsten af overvægt er større blandt børn af anden etnisk baggrund.

Familier med små børn

Sundhedsplejens erfaringer med at besøge familier med to kulturer er stor, idet ca. 30% af en småbørnsårgang har anden etnisk baggrund. Stort set alle familier tager imod tilbuddet. Alle tilbydes minimum 4-6 hjemmebesøg i barnets 1. år, men sundhedsplejens tal viser, at der aflægges flere besøg til familier med to kulturer.

Der ses også en tendens til, at flere og flere med anden etnisk baggrund bruger tilbud som Åbent hus (rådgivning omkring børns udvikling set fra mange vinkler), Ventilen (tilbud til mødre med efterfødselsreaktioner) og Mor-barn gruppen (tilbud til mødre med psykosociale problemstillinger). I disse tilbud inddrages emner om kost og fremme af sund livsstil.

Sundhedsplejerskerne følger børnenes udvikling. Særligt hyppige problemstillinger er kost, sprog, opdragelse og grænser (set ved en intern evaluering af arbejdet i 2011). På baggrund af denne evaluering har Sundhedsplejen valgt at fokusere på netop disse områder i "Projekt tidlig indsats", som er støttet af Social- og Integrationsministeriet i 2012-15. Projektet er et samarbejde mellem Sundhedsplejen, to daginstitutioner, familierapeut og sprogpædagog. I projektet indgår også kompetenceudvikling om sprog til de involverede fagpersoner.

Det gælder generelt i Albertslund, at der er mange forældre med lav uddannelse og arbejdsløshed. Samlet set giver det nogle udfordringer, som Sundhedsplejen løbende arbejder med, men der ses også en udvikling, hvor der i gruppen af unge efterhånden ses mindre forskel i generelle holdninger og livsstil mellem de etniske grupper.

Ifølge Udviklingsstrategien for Dagtilbud i Albertslund Kommune har det enkelte dagtilbud en særlig sundhedspædagogisk opgave, som består i, at børnene får erfaringer med aktiviteter, der understøtter udviklingen af kropslige færdigheder og styrker deres bevægelighed samt bidrager til en positiv oplevelse af en aktiv livsstil.

Målet er, at alle børn skal kunne cykle, inden de starter i skole for derved at blive glade og trygge ved at cykle. I forbindelse med Bevægelsesstrategien kan alle børn på daginstitutionerne få udstedt et cykelpas.

Alle dagtilbud har to tovholdere på udmøntningen af Bevægelsesstrategien. Der er ved at blive etableret bevægelseskasser med konkrete materialer, som skal cirkulere mellem de forskellige dagtilbud.

I 2012 blev der udarbejdet en mad- og måltidspolitik målrettet alle børn og unge i alderen 0 – 18 år. Politikken, der tager udgangspunkt i de nationale anbefalinger, har til formål at skabe strukturelle rammer, således at det sunde valg bliver gjort lettere både på det professionelle plan og på det individuelle plan for børn og forældre.

Dagplejen og dens pædagogiske personale har været på et kompetenceudviklingsforløb omkring kost og tilberedelse af måltidet

Skoler

I Albertslund Kommunes skoler er sundhed en central del af elevernes hverdag. Ved siden af undervisning i sund kost i hjemkundskabstimerne er der fra skoleåret 2014/2015 sunde og økologiske madordninger på alle skoler.

Den nye skolereform stiller også rammer op for bevægelse som en del af hverdagen i skolen, hvilket Albertslund Kommunes Bevægelsesstrategi allerede har sat fokus på gennem forslag til aktivitet i undervisningen. Den almene idrætsundervisning supplerer motionsindsatsen sammen med kampagnen "Vi cykler til skole", og i afgrænsede forløb arbejdes med temaer som rygning og alkohol.

Gennem hele skoleforløbet arbejdes med elevernes sociale trivsel som en væsentligt parameter i læringen. Særligt har et delelement i Partnerskabsaftalen haft til mål at få tosprogede elever på mellemtrinnet på Herstedlund Skole til at melde sig ind i idrætsforeninger. Et resultat heraf var etablering af en gruppe for tosprogede piger, der mødtes én gang om ugen til forskellige fælles aktiviteter, blandt andet zumba.

PPR

PPR har opmærksomhed på den mentale sundhed for såvel børn som forældre. Sundhedsprofilen 2013 rummer data for selvvurderet helbred, idet dårligt selvvurderet helbred er en selvstændig risikofaktor for dårligt fysisk og ikke mindst mentalt helbred. Både etnicitet, arbejdsmarkedsstatus og uddannelse har betydning for det selvvurderede helbred. Knap hver femte ledig og knap hver fjerde med anden etnisk baggrund har mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred (tal på regionsniveau). Et udbredt psykisk problem er stress, der kan måles ud fra spørgsmål til dimensioner af stress, for eksempel manglende kontrol og uforudsigelighed. På regionsniveau gælder det både for ledige og ikke-vestlige borgere, at over en tredjedel har et højt stressniveau.

Af tabellen nedenfor ses, at andelen med stress og dårligt helbred blandt hele Albertslunds befolkning ikke er påvirket af kommunens høje andel af borgere med ikke-vestlig baggrund.

Sundhedsprofil 2013	% blandt ikke-vestlige i regionen	% blandt dansk baggrund i regionen	% blandt hele Albertslunds befolkning
Stress	40	19	20
Dårligt mentalt helbred	21	11	11
Dårligt selvvurderet helbred	23	13	15

En forklaring på den generelt høje forekomst af stress hos ikke-vestlige indvandrere kan være "*akkulturativ stress*", der defineres som "*(stress)reaktioner, der forbindes teoretisk eller empirisk med akkulturationsprocessen*" (WHO 1981), det vil sige en følelse af manglende anerkendelse (hverdagsracisme) og usikkerhed hos forældre i forbindelse med deres børns (flerkulturelle) opvækst og opdragelse. Forældre, der er opvokset i en anden kultur, oplever ofte, at deres kulturelle koder kolliderer med de danske, ligesom det pædagogiske personale kan give udtryk for en tilsvarende erfaring fra deres vinkel.

En indsats er skolesocialrådgiverordningen, som i et samarbejde med PPR optimalt kan styrke mødet med forældre fra alle etniske baggrunde og samfundslag. En bredere indsats, som koordineringsgruppen tidligere har anbefalet, er en styrkelse af den internationale og interkulturelle vinkel i undervisningen i et etnisk ligestillings- og forebyggelsesperspektiv.

Integrationsrådet har i øvrigt i samarbejde med skolebestyrelserne lavet en pjece med konkrete forslag og anvisninger. Integrationsrådet skriver i sin rapport i relation til de mange brande, der har været i Albertslund: "*Det er vigtigt, at alle børn og unge føler sig respekteret, ellers kommer der modreaktioner.*" I PPR forsøges dette perspektiv indarbejdet og prioriteret i den konsultative virksomhed på skolerne såvel som internt i PPR.

Klubber

Børn og unges fysiske, psykiske og sociale sundhed har fortsat topprioritet i klubberne og er efterhånden blev en integreret del af klubbernes arbejde.

Der er mange sport- og idrætstilbud og stort fokus på at variere tilbuddene, så flest mulige kan rummes. Der arbejdes med styrketræning for særligt udsatte unge for at lære dem at håndtere deres energi og evne til disciplin og fokusering. F.C. Albertslund er fortsat en succes og tiltrækker mange børn og unge, der ellers ikke ville dyrke fodbold.

Der serveres sund mad til billige penge i alle klubber. Albertslund Motorcenter har gennemført et sundhedsprojekt, der har medført, at centeret nu har et godkendt køkken og serverer langt sundere måltider end tidligere.

Der er udarbejdet en mediepolitik, som sætter rammen for de unges brug af computere og deres opførsel på diverse platforme. Flere klubber arbejder intensivt med mobning i pige-grupperne. I klubbernes kulturgruppe arbejdes der med at tilbyde sundhedsaktiviteter, der kan vække interesse hos alle børn og unge på tværs af kulturelle og etniske skillelinjer.

Foreninger og fritidsliv

Fritid og foreningsliv er væsentlige faktorer i det sunde liv. Det er i fritiden, at mange dyrker motion, ligesom et aktivt fritidsliv giver overskud og relationer, som kan bruges i alle livets aspekter.

Foreningslivet og fritidstilbuddene i Albertslund Kommune har stor bredde og støtter op om det gode sunde liv på mange måder. Hvor de traditionelle idræts- og friluftsföreninger skaber en idræts-, motions- og bevægelseskultur, støtter andre foreningstilbud op om et sundt liv i forhold til mad, relationer og netværk samt at skabe mening med livet. Man taler indenfor fritidslivet om KRAM2, der står for Kompetence, Relationer, Anerkendelse og Mestring. Disse faktorer er vigtige for et godt liv, og et aktivt fritidsliv fremmer disse ting. Det er ikke bare kost og mere motion, der skal til for at forbedre sundhedstilstanden, men også deltagelse i et fællesskab.

Deltagelse i organiseret idræt for børn og unge er undersøgt i Albertslund i 2007. I Albertslund er foreningsdeltagelsen på højde med Gentofte Kommune, hvilket må siges at være godt i forhold til den sociale sammensætning. Gode faciliteter og velfungerende foreninger er grunden til den høje deltagelse. Foreningsdeltagelse afhænger også af forældrene: Er forældrene ikke foreningsaktive, bliver børnene det sjældnere.

Fra mange undersøgelser ved man, at der ofte ses et fald i deltagelsen ved 13-14 år. Idrætsgrene, hvor piger og drenge ser hinanden, har større fastholdelse.

I Albertslund er fodbold den absolut største sport. Over 30% dyrker organiseret fodbold. Kun svømning kommer også op over 10%. Idrætstraditioner er forskellige i forskellige kulturer. I Danmark dyrker vi ofte badminton og håndbold, i Mellemøsten dyrkes kampsport og vægtløftning.

Bibliotek

Albertslund Hovedbibliotek og Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken støtter bredt op omkring sundhed på de områder, der arbejdes med i kommunen, gennem:

- at indkøbe og stille materialer for eksempel bøger og dvd'er til rådighed, som understøtter kommunens tiltag på området. Det drejer sig om motion, sund mad, opskrifter til diabetikere, stress, mindfulness med mere. Voksenafdelingen har allerede iværksat forskellige sundhedsrygsække med bøger og redskaber, og i børneafdelingen satses i 2014 på rygsækkene Sund og Sjøv for henholdsvis 0-3 årige og 3-6 årige, der indeholder bøger og "legetøj" som rasleæg, taktile sten og så videre. Rygsækkene er udarbejdet i samarbejde med fysioterapeuten, der er tilknyttet sundhedsplejen.
- at lave arrangementer, der medtænker de kommunale tiltag og gerne også spiller sammen med de lokale parter på området. I 2014 vil man på Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken gøre ting med børn, der gør sundhed konkret og sjovt. I foråret 2014 etableres sammen med børnene en byhave foran biblioteket, hvor der skal dyrkes krydderurter for at vise børnene, hvordan man forvandler disse til lækre smoothies, pesto med mere. Der arrangeres besøg i Vikingelandsbyen for at følge dyrkningen af urter fra vikingetiden, og til efteråret arrangeres en æbletur i lokalområdet. At undgå ensomhed indtænkes i det daglige arbejde blandt andet via værksteder og indretning, der indbyder til at sidde og tale sammen. Som et eksempel på, hvordan der arbejdes med sundhed, er der i forbindelse med

Guldlok-udstillingen på hovedbiblioteket et arrangement, "Guldlok og bjørnenes grød", hvor ideen er, at man kan smage forskellige grødvarianter - samtidig med, at man slår til lyd for, at både børn og voksne spiser sund mad.

I voksenregi kan et foredrag som "Få en bedre søvn" adressere et stort problem i befolkningen.

Ledige

Et blik på ledige i forhold til sundhed og sygdom kan tage udgangspunkt i dagpenge-modtagere, der melder sig syge (og dermed overgår til sygedagpenge). 21% af de aktuelle sygedagpengesager vedrører ledige. Sygedagpengemodtagere, der kommer fra ledighed, har ofte et længere sygeforløb. Der er ikke nogen større etnisk forskel på længden af sygedagpengeforløb. Sygdomsperioden er gennemsnitligt kun en uge længere for indvandrere fra ikke-vestlige lande end for personer med dansk oprindelse.

Typiske diagnoser, der også afspejler sig i Sundhedsprofilens data er: Mænd får ofte depression, som udspringer af ledighed/passivitet, klientgørelse og måske følelsen af at svigte sit forsørgelsesansvar. I indsatsen prøver Jobcentret at motivere til at se en vej for at komme i gang igen. For kvinder er lidelsen ofte småskavanker med smerter rundt om i kroppen. Jobcentrets erfaring er, at det kan være svært at bryde sygdomsforståelsen af, at man ikke kan magte noget, når man er syg, især for kvinderne.

De ledige skulle gerne være rollemodeller for deres børn og ikke være syge og deprimerede. Unge med anden etnisk baggrund i Albertslund klarer sig dog generelt godt i forhold til selvforsørgelse. De er underrepræsenterede i gruppen af unge kontanthjælpsmodtagere og har kortere forløb end unge med dansk baggrund. Efterkommere fra ikke-vestlige lande har gennemsnitligt syv uger kortere forløb end borgere med dansk baggrund.

Ældreområdet

Af 200 modtagere af hjemmehjælp har 17 anden etnisk baggrund, heraf seks med tyrkisk baggrund, seks med pakistansk og fem med forskellige nationaliteter.

Nationalitetsfordelingen passer meget godt med den øvrige sammensætning i Albertslund. Der er pr. 1. januar 2014 520 borgere over 65 år med anden etnisk baggrund. Af dem modtager 3% hjemmehjælp. Blandt etniske danskere modtager 4% hjemmehjælp.

Ingen borgere med anden etnisk baggrund bor aktuelt i plejeboliger. En opgørelse af boligformer hos ikke-vestlige borgere over 75 år viser, at knap halvdelen bor flere generationer sammen. Traditionen med, at børn tager sig af de ældre, er stadig stærk. At de ældre rejser hjem, kan forekomme, men der er få, der gør det under repatrieringsloven. I perioden 2011-13 er ni personer repatrieret, men andre kan være rejst hjem uden økonomisk støtte.

Boligsituation for indvandrere og efterkommere i Albertslund Kommune over 75 år, ikke-vestlige lande				
	2006		2014	
Alene	10	24%	19	22%
Ægtepar	12	29%	31	36%
Flere generationer	19	46%	37	43%
I alt	41		87	

Opgørelsen er lavet både i 2006 og i 2014. Den viser ingen væsentlig forandring i boligmønstret, men målgruppen er stigende i antal. Blandt de, der bor alene, har en del flygtningebaggrund (Vietnam, Chile, Bosnien).

Koordineringsgruppen drøftede, hvad der skulle til, for at de ældre indvandrere og flygtninge kom på plejehjemmene. Københavns Kommune laver grupper med ældre af samme nationalitet, men det vurderer Koordineringsgruppen, at der ikke er befolkningsgrundlag for i Albertslund nu. Der var ikke kendskab til initiativer med muslimske plejehjem på Vestegnen.

Der er altså ikke mange ældre indvandrere og flygtninge i plejeboligerne i Albertslund, men 20% af de ansatte har en anden etnisk baggrund end dansk. De ansatte må formodes at viderebringe et kendskab til plejeboligerne til egen familie.

Ældreplejen er et tilbud til den enkelte ældre. Man skal tilgå den ældre helt individuelt. Ældre skal ikke have et tilbud om plejebolig, hvis de ikke ønsker det, men samtidig skal der være fokus på, om der er et udækket behov, som kommunen ikke kender.

Anbefalinger

En kommune har mange medarbejdergrupper, der udfører arbejde, der har indflydelse på borgernes sundhed, enten direkte gennem forebyggende arbejde eller deciderede sundhedsydelse eller indirekte gennem mobiliserende og pædagogisk arbejde, der skaber sundere vaner og muligheder for borgerne. Derfor skal effekten af kommunens sundhedsarbejde ses som summen af arbejdet i alle afdelinger. Dette gælder måske i særlig grad i forhold til kommunens etniske minoriteter, som måske anvender andre kanaler i kommunikationen med kommunen; måske ikke har samme forudsætninger sprogligt og kulturelt til at anvende eksisterende tilbud; samt kan have forskellige barrierer over for at interagere med kommunen. Derfor er det vigtigt at se indsatsen for målgruppen som en bred, tværsektoriel indsats, hvor alle indgange og kontakter tæller.

Viden

Det er en generel udfordring i arbejdet med sundhed i forhold til etniske minoriteter, at der mangler data på kommuneniveau, som er fordelt efter etnicitet. Generelle spørgeskemaundersøgelser får ikke tilstrækkeligt respondenter med anden etnisk baggrund. Valide data om den voksne befolknings sundhed må indhentes gennem en allerede eksisterende relation. Det samme gælder for de data, kommunallægen har kunnet indhente om 9. klasses elever. Det anbefales at lave en undersøgelse af generelle helbredsforhold i Albertslund for eksempel i samarbejde med praktiserende læger eller med Sundhedsplejen, der kunne samle data fra et bredt udsnit af forældre.

Generel forebyggelsesindsats

Oplysning er ikke den bedste forebyggelse, for folk ved godt hvad der er sundt. Sundhedsprofilen 2014 viser for eksempel, at der ingen betydelig forskel er på, hvor stor en andel, der ønsker at holde op med at ryge i forhold til etnisk baggrund. Faktisk er der lidt flere rygere fra ikke-vestlige lande, der ønsker rygestop (76% i forhold til 73% med dansk baggrund). Vaner vedligeholdes af miljø og social kontrol, (du tager stadig en rygepause med vennerne). Vaner kan ændres, hvor følelser er på spil, for eksempel ved familieførøgelse eller ved risiko for tab. Man taler om mulighedens vindue.

Ved implementeringen af forebyggelsespakkerne vil Koordineringsgruppen anbefale at inddrage viden om etniske minoriteter, der jo udgør en stor del af Albertslunds befolkning. Fra sundhedsformidlernes arbejde ved vi, at de emner, der er efterspurgt, er kost, motion og forebyggelse af diabetes. Der kan være særlige hensyn at tage i tilrettelæggelsen af indsatsen. Der er en forebyggelsespakke om seksuel sundhed, hvor der kan forudses behov for særligt hensyn til etniske minoriteter i en informationsindsats. Hvis der ikke er tradition for at tale seksualitet med sine børn, kan man ikke bare anbefale at gøre det.

Overvægt

Indsatsen mod overvægt bør være bred og i samarbejde med en lang række aktører i Albertslund for at lykkes. Det ville derfor være gavnligt med en samlet Albertslundstrategi for arbejdet med udvikling af sund vægt. Det er ikke bare et spørgsmål om manglende viden. Mange unge er bevidste om kost og hjælper deres forældre med sunde opskrifter fra biblioteket i forbindelse med diabetes. Man kan nok sige at uanset etnicitet, vil bedre uddannelse give bedre viden og bedre kostvaner. Men kostforandringer sker meget langsomt, da mad er kulturbærende. Albertslund Kommune har allerede en kostpolitik. Institutionerne har et ansvar for at følge kostpolitikken med rådgivning fra sundhedsplejen. På sigt kunne man arbejde mere offensivt med kostpolitikken.

Motion

Albertslund Kommune har både en bevægelsesstrategi for skoler og institutioner samt en idrætspolitik og -strategi for idræt i fritiden. Handleplanerne for begge strategier giver et fokus på motion og idræt, der vil ramme borgerne i byen bredt, herunder selvfølgelig også etniske minoriteter. Koordinationsgruppen foreslår, at der i gennemførelsen af begge handleplaner er en "etnisk opmærksomhed", således at f.eks. boligområder med mange beboere med anden etnisk baggrund, får flere motionstilbud, at foreninger med sociale udfordringer støttes, f.eks. gennem Get2Sport, og at der arbejdes for at fremme

samarbejder på tværs mellem skoler, institutioner, boligområder og foreninger.

Ældre

Ældre med anden etnisk baggrund er en stigende gruppe, og der mangler viden om deres behov. De forebyggende hjemmebesøg ved 75 år er den eneste kommunale instans, der kontakter alle i gruppen. Viden fra disse besøg bør opsamles systematisk for at give bedre grundlag for arbejdet med ældrepleje til borgere med anden etnisk baggrund.

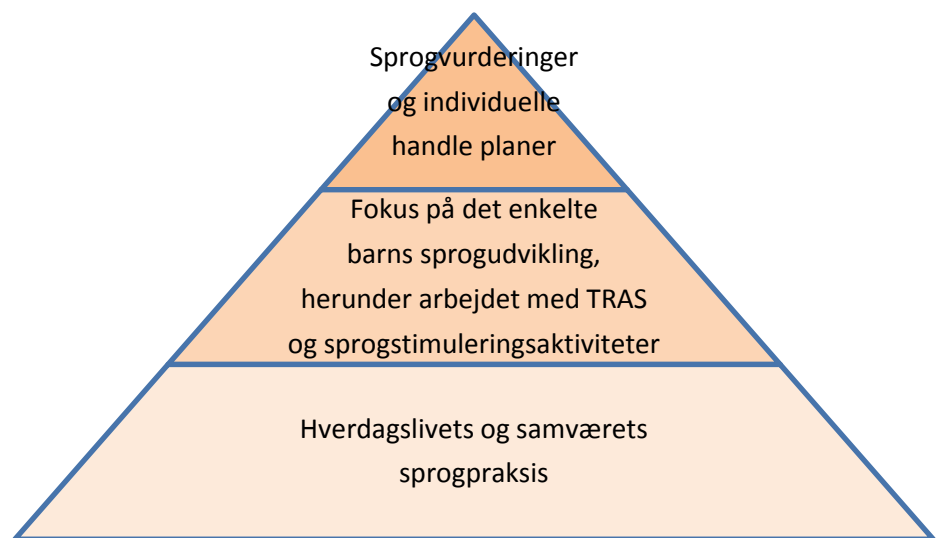
DAGTILBUD

Med udgangspunkt i Udviklingsstrategi for Dagtilbud 2010–2014 arbejdes der i daginstitutionerne og dagplejen bredt med alle 0–6 årige børns trivsel, læring og udvikling. Afdelingen for dagtilbudsindsatser i denne redegørelse omfatter såvel den generelle som mere målrettede indsatser for 0–6 årige børn i daginstitutioner og dagpleje med særlig fokus på børns udvikling af sprog. Den generelle sprogindsats omfatter derfor alle børn. Sprogvurderingsindsatsen retter sig mod alle børn, men tosprogede børn udgør størstedelen af de vurderede børn. Sprogstimuleringsindsatsen retter sig udelukkende mod tosprogede børns udvikling af dansksproglige kompetencer.

Tiltagets navn	Sprogindsatsen i dagtilbud (0-6 år) – en grundsten i udviklingsstrategi for dagtilbud 2010-2014
Formål	Formålet er, at alle børn skal mestre sproget, da det har stor betydning for børnenes legekompeter, læring og udvikling i dagtilbud og skole og for børnenes fremtidsmuligheder og livschancer.
Mål	Dagtilbuddene skal i deres praksis og læringsdokument med reference til sprog og læsehandlingsplanen beskrive, målsætte, dokumentere og evaluere deres lokale arbejde med sprogindsatsen.
Handlinger	Dagtilbuddene fokuser på den daglige sprogpraksis, på sprogpædagogiske læringsmiljøer og inddragelse af børn med sprogvanskeligheder i børnefællesskaberne og har således arbejdet med kvalitet i sprogindsatsen på flere niveauer, der gensidigt understøtter hinanden.

Pædagoger fra alle institutioner har i 2011-2012 deltaget i 4-6 dages kurser som led i Socialministeriets landsdækkende efteruddannelsesindsats "Sprogpakken". Kurset har særligt sat fokus på tre indsatsler:

1. Samtaler i hverdagen
2. Dialogisk læsning
3. Struktureret (tematisk) sprogarbejde

Succeskriterier	Sprogindsatsen er beskrevet og dokumenteret i alle institutionernes Praksis- og læringsdokument.
Evaluering	Gennemlæsning af de 17 daginstitutioner og dagplejens Praksis- og læringsdokumenter 2012-13 viser, at alle har beskrevet deres lokale arbejde med sprog.
Lovgivning	Dagtilbudsloven § 8 om læreplaner
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens beslutning om Udviklingsstrategi for dagtilbud 2010-2014.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Dagtilbud – Børn, Kultur & Velfærd.
Netværk	Netværk for kontaktpædagoger for sprogindsatsen (min. 1 fra hvert dagtilbud), sprogenheden og ansvarlig pædagogisk udviklingskonsulent
Kontaktperson	Søren Stig Bjørn, Chefkonsulent

Afdelingen for Dagtilbud
Telefon: 4368 6110 E-mail: soeren.stig.bjorn@albertslund.dk

Økonomi

Den generelle sprogindsats er en integreret del af dagtilbuddenes pædagogiske arbejde, og udgiften kan derfor ikke opgøres særskilt.

Tiltagets navn

Sprogvurderinger – ved 3 år og inden skolestart

Formål

Formålet med at foretage sprogvurderinger ved 3 år og inden skolestart er at finde de børn, der har behov for en særlig sprogstimulerende indsats.

Mål

- At flere tosprogede børn har et aldersvarende dansk ved indskrivning i skolen
- At antallet af tosprogede børn, der skal have basisdansk i skolen, falder

Handlinger

Alle sprogvurderinger foretages af sprogpædagoger med videreuddannelse på diplomniveau inden for det sprogpædagogiske felt. De er ansat i Sprogenheden, som er tilknyttet daginstitutionen Damgården.

Sprogpædagogerne foretager sprogvurderinger af alle 3-årige børn i Albertslund, der vurderes at have behov for det. Den foretages enten i institutionen eller i Sprogenheden, hvis der er tale om hjemmebørn. Her inddrages barnets forældre og barnets pædagoger.

Sprogpædagogerne vejleder pædagogerne i arbejdet med handleplaner for det enkelte barns sprogudvikling og sprogpædagogiske indsatser. Sprogpædagogerne følger op på arbejdet med handleplanerne ved 4-års alderen.

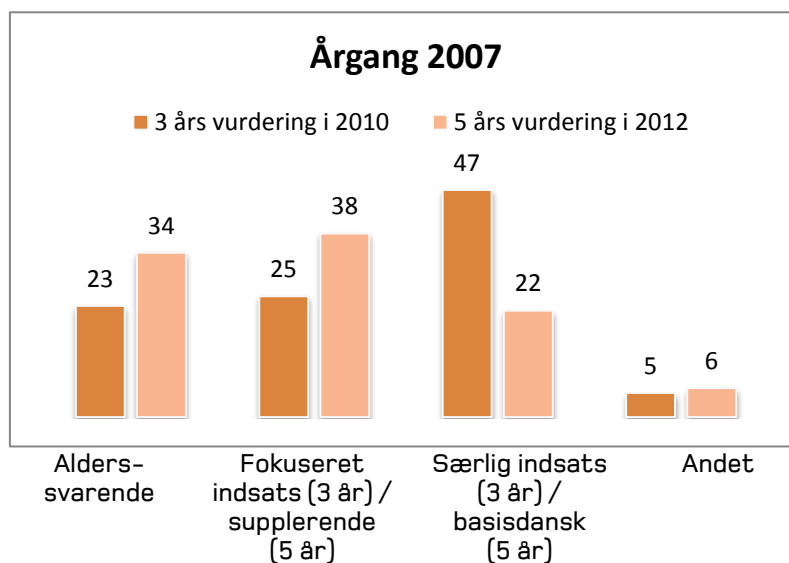
Når barnet er ca. 5 år og frem til skoleindskrivningen i efteråret før skolestart, vurderer pædagogerne i barnets daginstitution, om barnet får brug for sprogstimulering i skolen. Hvis de vurderer, at barnets sprog ikke er tilstrækkelig udviklet, foretager sprogpædagogerne en sprogvurdering igen og afgør, om barnet skal have sprogstøtte op til skolestarten og i skolen – for eksempel om barnet skal tilbydes basisdansk efter skolestart.

Succeskriterier

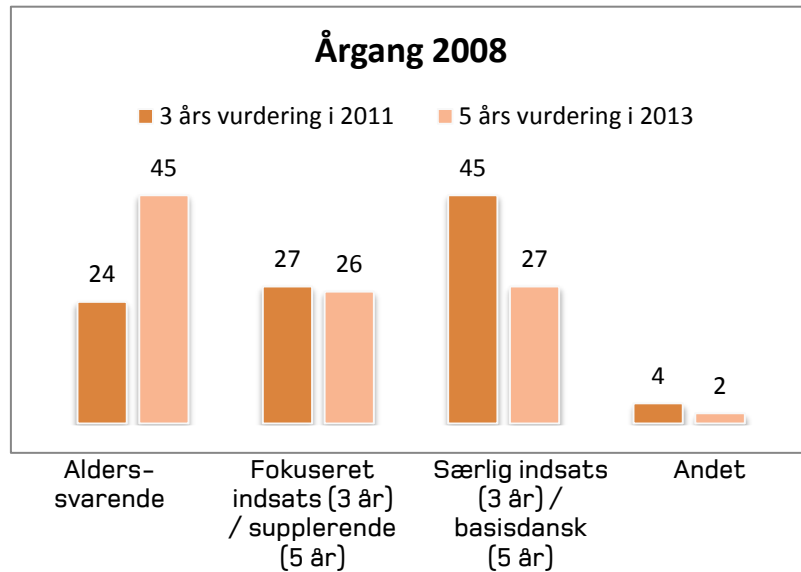
- At alle børns sprogudviklings følges fra 2-års alderen med materialet TRAS (Tidlig Registrering Af Sprogudviklingen). TRAS er et støtteredskab til pædagogerne i arbejdet med at følge det enkelte barns sprogudvikling
- At der udarbejdes handleplaner for alle tosprogede børn i dagtilbud, der ifølge sprogvurderingen har behov for sprogstimulering

Evaluerings

Nedenstående diagrammer viser, hvordan det samlede antal tosprogede børn født i henholdsvis år 2007 og 2008 har flyttet sig fra 3-års sprogvurderingen til 5-års vurderingen før skolestart.

For årgang 2007 er andelen af alderssvarende tosprogede børn steget fra 23% (i 2010) til 34% (i 2012).

For årgang 2008 er andelen af alderssvarende tosprogede børn steget fra 24% (i 2011) til 45% (i 2013).

Målet om, at flere tosprogede børn har et alderssvarende sprog, når de skal i skole, er således nået.

Diagrammerne viser dog ikke et fald i antallet af børn, der vurderes til at skulle have basisdansk.

Lovgivning

Ifølge dagtilbudslovens §11 skal alle børn, der ikke er optaget i dagtilbud, sprogvurderes ved 3-års alderen. For de børn, der går i et dagtilbud, gælder det, at pædagogerne, frem til at barnet fylder 3 år, skal vurdere, om barnet har behov for en 3-års sprogvurdering.

Afdeling og direktørområde

Afdelingen for Dagtilbud – Børn, Kultur & Velfærd.

Netværk

Netværk for kontaktpædagoger for sprogindsatsen (min. 1 fra hvert dagtilbud), Sprogenheden og ansvarlig pædagogisk udviklingskonsulent

Kontaktperson

Søren Stig Bjørn, Chefkonsulent
Afdelingen for Dagtilbud
Telefon: 4368 6110 E-mail: soren.stig.bjorn@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
2.276.000	2.321.000	1.496.000	1.275.000

Regnskabstallene for 2011 og 2012 indeholder også udgifterne til 15-timerstilbuddet, der efter 2012 er lagt under sprogstimulering

Tiltagets navn

Sprogstimulering : 15-timers tilbud og 30-timers tilbud

Formål

Formålet med sprogstimuleringstilbuddene er, at tosprogede børn skal opnå dansksproglige kompetencer på niveau med jævnaldrende børn, så de kan få det samme ud af undervisningen som de øvrige børn, når de begynder i skole.

Mål

- At flere tosprogede børn har et aldersvarende dansk ved indskrivning i skolen.
- At antallet af tosprogede børn, der skal have basisdansk i skolen, falder.

Handlinger

Sprogstimulering for 3-6 årige i Albertslund Kommune foregår i dag dels i daginstitutionerne som et 30-timers tilbud, dels i Sproggruppen som et 15-timers tilbud (tidligere førskolegruppen).

30-timers tilbuddet

Sprogstimuleringstilbuddet i daginstitutionerne gives i form af en almindelig dagtilbudsplads (dog kun 30 timer). Det vurderes, at den pædagogiske praksis i dagtilbuddene er af en sådan kvalitet, at det tilgodeser formålet i loven om 30 timers sprogstimuleringstilbud. Gennem pladsanvisningen tildeles sprogpladser i 30-timers tilbuddet ud fra kriterier om, hvor der p.t. er ledig plads og med hensyntagen til den relative andel af tosprogede børn i institutionerne. Der foretages en fordeling af sprogstimuleringsbørn, så det sikres, at disse børn kommer til institutioner, hvor der er relativt mange børn med gode danskundskaber.

Sproggruppen – 15-timers tilbuddet

Sprogstimuleringstilbuddet i Sproggruppen gives i form af deltagelse i en særlig gruppe i Daginstitutionen Damgården 15 timer om ugen. Tilbuddet gives af sprogpædagoger fra sprogenheden og består af intensiv sprogstimulering gennem pædagogiske aktiviteter. Begge tilbud fortsættes, indtil det vurderes, at barnets sprog er alderssvarende dansk, eller barnet bliver indmeldt i et dagtilbud.

Succeskriterier

At tosprogede børn opnår dansksproglige kompetencer på niveau med jævnaldrende børn.

Evaluerings

	2010	2011	2012	2013
15-timers tilbuddet				
Antal børn tilmeldt	53	54	22	15
Belægningsår (belægn.mdr/12)	35,7	26,4	11	8,8
30-timers tilbuddet (fra 2011)				
30 timer antal børn		3	15	21
30 timer belægnings år (belægn.mdr/12)		1	7	18
I alt antal børn tilmeldt de to ordninger	53	57	37	36
I alt belægningsår	35,7	27,4	18,0	26,8
Antal 3-5 årige	1048	1078	1062	1029
Antal børn tilmeldt i % af antal 3-5-årige	5,0	5,3	3,5	3,5
Antal belægningsår i % af antal 3-5-årige	3,4	2,5	1,7	2,6

For opnåelse af mål, se under tiltaget Sprogvurderinger

Lovgivning

Dagtilbudslovens §11.4

"Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gives et sprogstimuleringsstilbud på 15 timer om ugen til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 2 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter."

Dagtilbudslovens §11.5

"Når mindst en af forældrene, der har retten til dagtilbudspladsen, ikke er i beskæftigelse, skal kommunalbestyrelsen i stedet for tilbuddet efter stk. 4 give et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3, til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af en sprogvurdering efter stk. 2 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter."

Politiske beslutninger

Beslutning i Kommunalbestyrelsen 28. juni 2011
Sag: Etablering af 30-timers sprogstimuleringsstilbud

Afdeling og direktørrområde

Afdelingen for Dagtilbud – Børn, Kultur & Velfærd

Netværk

Netværk for kontaktpædagoger for sprogindsatsen (min. 1 fra hvert dagtilbud), Sprogenheden og ansvarlig pædagogisk udviklingskonsulent.

Kontaktperson

Søren Stig Bjørn, Chefkonsulent
Afdelingen for Dagtilbud
Telefon: 4368 6110 E-mail: soren.stig.bjorn@albertslund.dk

Økonomi

	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
I alt	420.000	1.597.000	1.686.000
15 timers tilbud 1)		481.000	570.000
30-timers tilbud 2)	420.000	1.116.000	1.116.000

1) Udgifterne for 2011 og 2012 er indeholdt i udgifterne til sprogvurdering

2) Tilbuddet trådte i kraft i 2012. Den institution, der modtager et 30-timers sprogstimuleringsbarn, bliver tildelt ressourcer for en sprogstimuleringsplads svarende til en almindelig plads (én enhed).

SKOLER & UDDANNELSE

Afdelingen for Skoler & Uddannelses indsats omfatter såvel generelle som målrettede indsats for børn og unge i skoler, SFO'er og klubber. Skoler & Uddannelse arbejder bredt med at højne alle elevers faglige niveau og trivsel gennem mange forskellige indsats, og derfor er der indsats i redegørelsen, der omfatter alle elevgrupper. Særligt er der fortsat fokus på målrettede tiltag for tosprogede børn og unges trivsel og sproglige udvikling, hvilket blandt andet indgår som et centralt punkt i strategien "Skole for alle".

Tiltagets navn	Skole for alle Strategi for et fælles skolevæsen i Albertslund Kommune 2012–2022
Formål	Ved at sætte fokus på faglighed, trivsel og demokrati ønsker Albertslund Kommune at skabe en folkeskole, der er i stand til at sikre, at børn og unge gennemfører en ungdomsuddannelse.
Mål	I 2022 <ul style="list-style-type: none"> • At 90% af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse • At alle unge i dansk, matematik og engelsk ved afgangsprøven præsterer svarende til landsgennemsnittet • At der ikke er forskel på et- og tosprogede elevers karakterer
Handlinger	<p>En række indsatser sættes i gang, som støtter alle kommunens elever i at højne deres kvalifikationer. En af de fire hovedindsatser er "faglighed for alle – sprogforståelse og læsning". Sprog og læsekompetencer skal styrkes i alle fag og ved en kvalificeret og sammenhængende indsats på alle alderstrin. Der fokuseres blandt andet på faglig læsning, udmøntning af IT-strategien "Den digitale skole", efteruddannelse af alle lærer og pædagoger i læsning og faget dansk som andetsprog samt uddannelse af skoleledere i ledelse af skoler med tosprogede elever. Ligeledes arbejdes der med fokus på naturfag, der også er en hovedindsats.</p> <p>Følgende institutioner er dækket af strategien: Ungecentret, Herstedvester Skole, Herstedøster Skole, Egelundskolen, Herstedlund Skole, klubber, SFO'er.</p>
Succeskriterier	I 2017 gennemfører 85% af alle unge en ungdomsuddannelse.
Evaluering	Der foregår en løbende evaluering af elevernes faglighed og trivsel såvel gennem nationale faglige test og trivselstest, og kommunalt er udviklingen blevet fulgt gennem udarbejdelse af årlige læserapporter.
Lovgivning	Folkeskoleloven
Politiske beslutninger	Vedtaget i Kommunalbestyrelse 12. marts 2012: Skole for alle. Strategi for et fælles skolevæsen i Albertslund Kommune 2012 – 2022
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Flere forskellige bundet op på de enkelte indsatser.
Kontaktperson	Udviklingskonsulent Marianne Klöcker og Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail:annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Kompetenceudvikling af lærere og skolepædagoger - i dansk som andetsprog og læsning
Formål	Højne elevernes kompetence i læsning og dansk som andetsprog
Mål	At give lærere og skolepædagoger en fælles faglig grundviden om dansk som andetsprog og læsning.
Handlinger	Som led i den fælles skolestrategi gennemgik cirka 500 lærere og pædagoger et 27-timers kursus fordelt over 2012/2013 og 2013/2014. Kursusindholdet havde både fokus på at give personalet faglig grundviden om læsning og faget dansk som andetsprog, og på at afprøve den pædagogiske viden i praksis gennem aktionslæringsforløb. Aktionslæringen gik ud på, at kolleger i både klasseteams og fagteams sammen planlagde et undervisningsforløb ud fra den nye faglige viden, observerede hinandens undervisningsforløb og bagefter havde en didaktisk samtale med hinanden om undervisningssituationen.
Succeskriterier	At lærerne oplever at få ny brugbar didaktisk viden til brug i deres daglige praksis.
Evaluering	Kurserne blev evalueret mundtligt og skriftligt af deltagerne og har generelt fået meget positive evalueringer. Især var klasseteamets observation af hinandens undervisning i praksis samt den efterfølgende didaktiske dialog angivet som særligt udbytterige.
Lovgivning	Folkeskoleloven, bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog samt Faghæfte 19 Dansk som andetsprog.
Politiske beslutninger	Vedtaget i Kommunalbestyrelsen 12. marts 2012: Skole for alle. Strategi for et fælles skolevæsen i Albertslund Kommune 2012-22.
Afdeling og direktørområde	Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Læsevejleder- og sprogvejledernetværket
Kontaktperson	Læse- og tosprogs konsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
-	560.000	981.000	981.000

Desuden indgår omkostninger til kompetenceudvikling også i skolernes almene ressourcefordeling og konsulentens generelle arbejdsopgaver.

Tiltagets navn	Sprog- og læsehandleplan "Kan man læse med ørerne?"
Formål	Alle børn og unge, herunder tosprogede, skal i Albertslund Kommune have optimale muligheder for at udvikle sprog- og læsekompetencer, der gør dem i stand til aktivt at anvende deres sprog og læsning til personlig udvikling, læring, uddannelse, arbejde og aktiv deltagelse i samfundslivet.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle kvaliteten i børnenes og de unges sprog- og læseudvikling • At elevernes gennemsnitlige læseresultat som minimum skal ligge på landsnormen
Handlinger	<p>Handlingsplanen for sprog og læsning indeholder en lang række indsatser, som også skolestrategien taler ind i. Der er bl.a. fokus på, at alle skoler skal udvikle lokale handleplaner for deres arbejde med sprog og læsning på deres skoler; på at der gennemføres læsekonferencer på skolerne om elevernes sprog- og læseudvikling; og på at IT tænkes ind i undervisningen som et understøttende læringsredskab.</p> <p>Årligt finder der skole/læse-konferencer sted, hvor skolerne individuelt har møde med Afdelingen for Skoler & Uddannelse om arbejdet med sprog og læsning generelt. Det drejer sig om følgende skoler: Ungecentret, Herstedvester Skole, Herstedøster Skole, Herstedlund og Egelundskolen.</p>
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At børn og unge har lyst til at læse og skrive • At børn og unge har glæde ved sproglige aktiviteter • At børn og unge har funktionelle læsefærdigheder
Evaluering	Gennem nationale og kommunale læsetest. Den seneste kommunale læserapport fra skoleåret 2011/2012 viser blandt andet, at der samlet set er en fremgang at måle for sikre og usikre læsere, men at der generelt er en tilbagegang at måle i de tosprogede elevers læseresultater målt i forhold til forrige skoleårs resultater.
Lovgivning	Folkeskoleloven
Politiske beslutninger	Vedtaget i Kommunalbestyrelsen maj 2011.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Sprogvejledernetværket og læsevejledernetværket.
Kontaktperson	Læse- og tosprogs konsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	”Lav en plan”
Formål	<p>Med udgangspunkt i rammeplan og metoder fra Undervisningsministeriets TosprogsTaskforce afholdes årlige refleksionsmøder for de enkelte skoleledelser på Ungecentret, Herstedøster Skole, Herstedvester Skole og Egelundskolen, hvor aktuelle udfordringer og potentielle udviklingsmuligheder i skoleorganisationens arbejde med tosprogede elever debatteres. Refleksionerne kan handle om strukturelle, værdibaserede og didaktiske forhold, og eventuelt hvilke nye ledelsesmuligheder dette giver. Der indgår også konkrete indsatser i mindre omfang.</p> <p>En milepælsplan er udarbejdet på hver skole på baggrund af en undersøgelse blandt medarbejderne, og der arbejdes gennem skoleåret ud fra denne. På de årlige møder mellem den enkelte skole og forvaltningen laves en status ud fra milepælsplanen, ligesom der tages en dialog om generelle og individuelle temaer på organisationsniveau.</p> <p>Herstedlund Skole deltager ikke i projektet, da de på det tidspunkt, hvor projektet blev sat i gang, var involveret i det tværkommunale partnerskabsprojekt.</p>
Mål	At højne fagligheden for tosprogede elever for at bidrage til det kommunale mål om, at 85% af en ungdomsårgang i 2017 har gennemført en ungdomsuddannelse.
Handlinger	Med udgangspunkt i Undervisningsministeriets TosprogsTaskforces kampagne ”To sprog – en udfordring” indhentes viden fra de tre deltagende skolars lærere og ledelser, som identificerer den enkelte skoles konkrete udfordringer i arbejdet med tosprogede børn og unge. På baggrund af denne undersøgelse udarbejdes en organisations- og strategiplan på den enkelte skole, der via en rullende milepælsplan danner grundlaget for skoleledernes arbejde og refleksion over indsatsen for at højne de tosprogede elevers faglige niveau på skolen.
Succeskriterier	Et fortsat løbende refleksionsarbejde på den enkelte skole blandt lederne om deres arbejde med tosprogede elevers faglighed og trivsel.
Evaluering	Milepælsplanen er skoleledelsens løbende evalueringsredskab over indsatser, strategier og organiseringer. På årlige refleksionsmøder med forvaltningen evalueres indsatserne og planen tilrettes, så den fortløbende peger ind i fremtiden med indsatser med videre, som skolen skal videreudvikle.
Lovgivning	Folkeskoleloven, Bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog samt faghæfte 19: Dansk som andetsprog.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse – Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Årlige refleksions- og evalueringmøder mellem skoleledelserne og forvaltningen.
Kontaktperson	Læse- og tosprogs konsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Netværk for sprogvejledere
Formål	At fastholde kvaliteten af og medvirke til en opkvalificering af sprogvejledernes arbejde gennem et kommunalt netværk for sprogvejledere. De seks sprogvejledere tester de tosprogede elever i 0. og 1. klasse i de kommunalt obligatoriske evalueringer.
Mål	At skabe et netværk for fagpersoner, der tester tosprogede elever, for at fastholde og udvikle det faglige niveau. Det er centralt på møderne at videndele både om testenes resultater, selve testningen i praksis og om ny forskning på området.
Handlinger	Der gennemføres fire årlige møder.
Succeskriterier	At der gennemføres kvalificerede obligatoriske test med valide resultater.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Sprogvejledere fra de fire folkeskoler
Kontaktperson	Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Modtagelsesklassen/M-gruppen
Formål	At nytilkomne elever fra udlandet lærer dansk og præsenteres for den danske skolekultur, nærsamfundet og fritidstilbud.
Mål	At give og højne de nyankomne elevers kompetencer i dansk som andetsprog og øvrige fag via en individuelt tilrettelagt undervisning.
Handlinger	<p>Undervisningen er tilrettelagt som basisundervisning i dansk som andetsprog i forhold til den enkeltes niveau i henhold til Fælles mål, faghæfte 19.</p> <p>Fra 2010 – juli 2013 var undervisningen organiseret i tre klasser, hvor eleven kunne gå i et år.</p> <p>En reorganisering af modtagelsesklassen, som i den forbindelse blev omdøbt til M-gruppen, trådte i kraft fra skoleårets start august 2013, og reorganiseringen har givet mulighed for en øget fleksibilitet af undervisningen enten i klasser eller i hold alt efter antallet af elever. Hermed øges muligheden for i højere grad at give den enkelte elev en målrettet, individuel undervisning. Eleverne udsledes sideløbende til almenklassen samtidig med, at de opbygger deres sprogkendskab i basisdansk, og den nye ordning giver samtidig mulighed for, at eleverne går i op til to år i M-gruppen frem for ét år, som tidligere var tilfældet.</p> <p>Der tilknyttedes fast 3 ½ lærer-årnorm til M-gruppen, som holder til på Herstedvester Skole.</p>
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At eleverne har de bedst mulige forudsætninger for at følge normalundervisningen på deres distriktsskole, når de er færdige med at gå i M-gruppen, jævnfør faghæfte 19. • At eleverne fungerer socialt og fagligt i en almindelig klasse med støtte, for eksempel gennem den "supplerende undervisning" på distriktsskolen.
Evaluering	I den ny organisering i M-gruppen testes eleverne ved ankomst og ved endelig udslusning til almenklassen. Reorganiseringen af modtagelsesklassen evalueres til Kommunalbestyrelsen efter ét års virke.
Lovgivning	Folkeskolelov 594 af 24. juni 2005 og bekendtgørelse nr. 31. af 10. januar 2006 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.
Politiske beslutninger	Reorganiseringen af modtagelsesklassen blev vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 13. november 2012.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse – Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	M-gruppens lærere er inviteret med til et nyetableret tværkommunalt netværk for lærere i modtagelsesklasser.
Kontaktperson	Læse- og tosprogs konsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
1.321.000	1.847.000	1.153.000	1.718.000

Tallene er beregnede udgifter (budgettal), da de faktiske udgifter ikke opgøres.

Tiltagets navn	Foreningssamarbejde
Formål	<ul style="list-style-type: none"> • At styrke samarbejdet mellem Albertslund Kommune og de frivillige foreninger, herunder kulturforeningerne, der har en særlig kontakt til de etniske miljøer i Albertslund • At styrke samarbejdet imellem de frivillige foreninger, der har en særlig interesse i børne- og ungeområdet
Mål	At kommunen og foreningerne drøfter relevante problematikker og udfordringer på børne- og ungeområdet med hinanden to gange årligt.
Handlinger	Der afholdes et møde to gange årligt. Det seneste møde er afholdt i efteråret 2013. Albertslund Kommune står for mødeindkaldelser, forplejning og referater.
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At foreningerne føler sig inddraget i udviklingen på børne- og ungeområdet i Albertslund Kommune • At foreningerne udvikler et tættere kendskab til hinanden, og at de samarbejder om fælles problematikker
Evaluering	Mødernes indhold drøftes løbende med foreningerne
Politiske beslutninger	Børne- og Skoleudvalget orienteres årligt om mødernes temaer.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Det kriminalpræventive netværk
Kontaktperson	Kriminalpræventiv koordinator Mikkel Nielsen Skoler & Uddannelse Telefon: 20 47 90 40 E-mail: mikkel.nielsen@albertslund.dk
Økonomi	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Modersmålsundervisning
Formål	At vedligeholde og understøtte den enkelte elevs modersmål for bedst muligt at kunne understøtte elevens kompetencer i dansk som andetsprog og elevens identitetsdannelse.
Mål	At fremme den enkelte elevs personlige og sproglige udvikling.
Handlinger	Modersmålsundervisning tilbydes til EU-statsborgere, statsborgere fra EØS-lande, Grønland og Færøerne samt flygtninge. Antallet af elever, der modtager modersmålsundervisning, har i perioden 2010-2013 i alt været tre elever. Albertslund Kommune tilbyder modersmålsundervisning, men gennemfører ikke selv modersmålsundervisning i kommunen. Derfor henvises interesserede elever til kurser i andre kommuner, som Albertslund Kommune betaler for.
Lovgivning	Lov 142 af 23. maj 2002
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsesvedtagelse juni 2002
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Kontaktperson	Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Der har i perioden fra 2010-2013 været en samlet udgift til tre elever på 16.417 kr.

Tiltagets navn	National strategi mod æresrelaterede konflikter
Formål	<p>Som en del af regeringsgrundlaget blev det i 2011 besluttet, at der skulle udarbejdes en national strategi mod æresrelaterede konflikter for at øge ligestillingen blandt mænd og kvinder i Danmark.</p> <p>Baggrunden for strategien var en undersøgelse, der var blevet gennemført blandt 3.000 primært nydanske unge i Danmark, og denne undersøgelse kunne konkludere, at over 85% af både unge nydanske piger og drenge oplever at være en del af æresrelaterede konflikter. Det kan være i form af overvågning, forbud mod at have etnisk danske kærestes, tvangsægteskaber, genopdragelsesrejser, og at drenge bliver tvunget til at overvåge deres søstre.</p> <p>I Albertslund Kommune blev det besluttet at på skoleområdet vil indsatsen primært være fokuseret omkring opkvalificering af lærere og pædagogers viden og handlingskompetencer om æresrelaterede konflikter blandt børn og unge.</p>
Mål	<p>At lærere og pædagoger får</p> <ul style="list-style-type: none"> • viden om, hvad en æresrelateret konflikt er, • hvilke tegn, de skal være opmærksomme på, • hvordan de skal handle i forhold til den unge og kommunen
Handlinger	Gennem en kommunalt udarbejdet og meget fakta-oplysende folder samt et oplæg på fællesmøder præsenteres alle lærere og pædagoger for strategien mod æresrelaterede konflikter og deres rolle heri.
Succeskriterier	En større bevidsthed og viden hos de professionelle om, hvad en æresrelateret konflikt er samt viden om håndtering af disse.
Lovgivning	Lov om social service og Udlændingeloven.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Teamet for ikke-ønskede ægteskaber
Kontaktperson	Læse- og tosprogs konsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn

Undervisning i basisdansk

Formål

Tosprogede elever, der ved indskrivning i skole ikke har tilstrækkeligt kendskab til dansk til at kunne deltage i den almindelige undervisning, henvises til basisundervisning i dansk som andetsprog uden for klassens rammer.

Mål

At tosprogede elever får flere grundlæggende sproglige kompetencer, der i så høj grad som muligt gør dem i stand til at følge undervisningen i almenklassen.

Handlinger

Undervisningen i basisdansk etableres i fire-seks klasser fordelt på Egelundskolen, Herstedøster Skole, Herstedvester Skole og Herstedlund (fra 2013). Holdene består af højst syv elever og organiseres parallelt med undervisningen i den børnehaveklasse og 1. klasse, som eleverne er tilknyttet. I 0. klasse tildeles 10 lektioner pr. uge, og i 1. klasse tildeles 12 lektioner pr. uge til undervisning i dansk som andetsprog. Den enkelte elev indsluses gradvist i den almindelige klassens undervisning på baggrund af elevens dansksproglige udvikling.

Antallet af basisdanskelever og supplerende danskelever ved indskrivningen i skolestart har været:

2010	2011	2012	2013
29 elever	20 elever	35 elever	34 elever

Succeskriterier

At tosprogede elever efterfølgende kan indgå i den almindelige undervisning eventuelt med supplerende undervisning i dansk som andetsprog.

Evaluerings

Tosprogede elever bliver sprogtestet af skolens sprogvejleder i begyndelsen af 0. klasse, slutningen af 0. klasse samt i slutningen af 1. klasse for at følge deres sproglige udvikling.

Antal elever, der flyttede fra kategorien undervisning i dansk som andetsprog "basisdansk" (svageste dansk som andetsprogs-kompetencer) til "supplerende" (behov for støtte) efter ét års undervisning i basisdanskgrupperne:

2011	2012	2013
2 elever	2 elever	9 elever

Lovgivning

Folkeskolelovens § 5
Bekendtgørelse nr. 31 af 10. januar 2006

Politiske beslutninger

Kommunalbestyrelsesbeslutning af november 2004. Integrationspolitikens mål for kommunikation: "At etniske minoriteter lærer det danske sprog...".

Afdeling og direktørområde

Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd

Netværk

Sprogvejledernetværket

Kontaktperson

Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen
Skoler & Uddannelse
Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
1.629.000	1.828.000	1.755.000	1.828.000

Tallene er beregnede udgifter (budgettal), da de faktiske udgifter ikke opgøres.

Tiltagets navn	Projekt "Samarbejdskommune" med Undervisningsministeriet
Formål	Med henblik på at højne de tosprogede elevers faglige niveau og kompetencer i dansk som andetsprog er der indgået et treårigt samarbejde med Læringskonsulenterne i Undervisningsministeriet. Samarbejdet er et forandringsprojekt, der løber over tre år fra 2013–2015 med 4. klasserne på alle skoler i kommunen som målgruppe. Samarbejdsprojektet har to fokusområder: "sprog og faglighed" og "forældresamarbejdet".
Mål	At højne fagligheden for tosprogede elever, så det bidrager til det kommunale mål om, at 85% af en ungdomsårgang i 2017 har gennemført en ungdomsuddannelse.
Handlinger	Projektet er opdelt i tre faser – én per skoleår: År 1 (2013/14) udvikler styregruppen sit forandringsprojekt med opstilling af konkrete mål for de to fokusområder. År 2 og 3 (2014/15 og 2015/16) gennemfører teamet omkring skolernes fjerde årgang en målrettet undervisning, der med udgangspunkt i faget dansk som andetsprog og en sprogbaseret undervisning højner elevernes faglige udbytte i alle fag.
Succeskriterier	For fokusområdet sprog og faglighed er målene, at <ul style="list-style-type: none"> • alle tosprogede elever, som i begyndelsen af projektets start lå i de to højeste profilområder (4 og 5) i de nationale test i dansk, læsning, og matematik, ved afslutning af projektet i 2015 er fastholdt i denne gruppe • der ved projektets afslutning i 2015 er 25% færre tosprogede elever i profilområde 1 og 2, som er de to laveste profilområder.
Evaluering	Projektet evalueres for Undervisningsministeriet af Rambøll blandt andet ved løbende at følge elevernes resultater i de nationale test, og ved at følge elevernes trivsel gennem en måling i evalueringsredskabet Trivselsbarometeret.
Lovgivning	Folkeskoleloven
Politiske beslutninger	Børne- og Ungeudvalget blev orienteret om samarbejdet i efteråret 2013.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Styregruppemøder og arbejdsgrupper på de enkelte skoler
Kontaktperson	Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Supplerende undervisning i dansk som andetsprog
Formål	At give tosprogede elever i 0.–9. klasse en understøttende undervisning, der er tilrettelagt ud fra deres sproglige kompetencer i dansk som andetsprog, så de i højere grad kan følge den faglige undervisning i almenklassen.
Mål	At tosprogede elevers kompetencer i dansk som andetsprog gør dem i stand til at gennemføre folkeskolens afgangsprøve på niveau med etsprogede elevers afgangsprøve, og at de i 2022 præsterer svarende til landsgennemsnittet i dansk, matematik og engelsk.
Handlinger	Folkeskolerne i Albertslund Kommune giver tosprogede elever med behov særlig tilrettelagt undervisning i dansk som andetsprog i mindre forløb. Den supplerende undervisning i dansk som andetsprog gives som en sproglig dimension i undervisningen, som holdundervisning eller lignende. I skoleåret 2011/2012 har 84 elever fået supplerende undervisning i dansk som andetsprog og i skoleåret 2012/2013 er tallet 83 elever.
Succeskriterier	At den enkelte tosprogede elev løbende udvikler sine dansk som andetsprogs-kompetencer og over tid udvikler sig til et alderssvarende niveau.
Lovgivning	Folkeskoleloven § 5, stk. 7 og 8 Bekendtgørelse nr. 31. af 10. januar 2006, § 3
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens beslutning fra foråret 2012: Skole for alle. Strategi for et fælles skolevæsen i Albertslund Kommune 2012 – 2022 samt Kommunalbestyrelsens beslutning fra november 2004 og Integrationspolitikens mål for kommunikation: "At etniske minoriteter lærer det danske sprog."
Afdeling og direktørrområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Kontaktperson	Læse- og tosprogskonsulent Annette Jørgensen Skoler & Uddannelse Telefon: 43 68 61 16 E-mail: annette.jorgensen@albertslund.dk
Økonomi	Tiltaget finansieres dels af skolerne (gennem ressourcetildelingsmodellen) og dels som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Ungeundersøgelse 2012
Formål	<p>At undersøge niveauet af risikoadfærd og trivsel blandt 5.-10. klasse i 10 kommuner på Vestegnen.</p> <p>Risikoadfærd = Ulovligt fravær, rygning, alkohol, hash og kriminalitet mm. Trivsel = hvor glad man er, hvor tryk man føler sig, hvor godt man kan lide at gå i skole med mere.</p>
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At kunne se hvor der er brug for indsatser via undersøgelsen. • At få viden om børn og unges risikoadfærd og trivsel.
Handlinger	<p>5.-10.klasses elever har svaret på et elektronisk spørgeskema. Resultaterne er herefter analyseret, og er samlet op i selve ungeundersøgelsen. Resultaterne af undersøgelsen bliver brugt i undervisning af klasser og til forældremøder. Dette bevirker, at elever og forældres opfattelse af børn og unges risikoadfærd i Albertslund bliver korrigeret, så de har et mere realistisk billede af adfærden blandt børn og unge i Albertslund. Dette afliver myter om overdrevet risikoadfærd blandt byens børn og unge, samt deres forældre. Resultatet af undersøgelsen bruges også til at bestemme mulige fremtidige indsatser, ud fra den indhentede viden om hvor der er udfordringer.</p>
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At vi kan måle på niveauet for risikoadfærd og trivsel blandt kommunens børn og unge. • At vi laver indsatser, der baserer sig på fakta oplysninger, frem for på myter.
Evaluering	Rapporten Ungeundersøgelsen 2012.
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsen orienteres om rapportens indhold når den udkommer, hvilket er hvert tredje år.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur og Velfærd
Netværk	Det kriminalpræventive netværk
Kontaktperson	Kriminalpræventiv koordinator Mikkel Nielsen Skoler og Uddannelse Telefon: 20 47 90 40 E-mail: mikkel.nielsen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
20.000	-	-	-

Tiltagets navn	Kompetenceudviklingsforløb i socialpædagogik for alle klubmedarbejdere
Formål	At styrke det målrettede socialpædagogiske arbejde i og omkring klubberne
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At medarbejdernes kvalifikationer i arbejdet med tosprogede piger og drenge udvikles • At styrke anvendelsen og forståelsen af fælles faglige begreber knyttet til klubarbejdet • At få kendskab til og gøre brug af relevant teori og metoder inden for social- og inklusionspædagogik
Handlinger	At udvikle nye metoder i arbejdet med at skabe inkluderende fællesskaber. Der gennemføres et aktionslæringsforløb over to år fra september 2011 til juni 2013 for 50 medarbejdere og 15 ledere.
Succeskriterier	At alle medarbejdere har gennemført kurset. At metoderne er implementeret i det daglige klubarbejde. At medarbejderne oplever, at de er blevet dygtigere til at arbejde inkluderende med alle børn og unge, herunder tosprogede.
Evaluering	Kursusforløbet er blevet evalueret i juni 2013, og det har været en betydelig succes.
Lovgivning	Dagtilbudsloven
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur og Velfærd
Kontaktperson	Leder for klubberne Hans Luther Madsen Klubadministrationen, Hedemarksvej 16 Telefon: 20 47 90 48 E-mail: hans.luther.madsen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
221.000	78.000	78.000	-

Tiltagets navn	Væresteder under Ungehuset								
Formål	(Nord , Hedemarken og Frihjulet)								
	At skabe bedre forudsætninger for klubbernes socialpædagogiske indsats At styrke klubbernes muligheder for at arbejde inkluderende med tosprogede børn og unge.								
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At flere tosprogede, både piger og drenge, går i klub • At styrke det socialpædagogiske arbejde med udsatte børn og unge • At styrke de unges opdragelse til medindflydelse og medansvar 								
Handlinger	Der oprettes væresteder som fristeder for alle uden kontingentbetaling. Aktiviteterne i værestederne tilpasses efter medlemmernes behov og ønsker. Det er et krav til alle, at de deltager aktivt i at få stedet til at fungere. De unge betaler fuld pris for alle ydelser. Regler og retningslinjer udarbejdes i samarbejde med brugerne.								
Succeskriterier	At mindst halvdelen af alle tosprogede børn i Albertslund kommer i værestederne. At medarbejderne har opnået kompetencer til at arbejde målrettet med at inkludere de unge. At brugerne tager et aktivt medansvar for at drive værestederne.								
Evaluering	Værestederne er blevet evalueret i 2010, og det anbefales, at de gøres permanente. Frihjulet blev omdannet til værested i 2010, men blev brændt ned i 2013. Der er midlertidigt oprettet et midlertidig værested for de 16-25 årige – kaldet Basen.								
Lovgivning	Dagtilbudsloven								
Politiske beslutninger	Besluttet i Kommunalbestyrelsen i 2010.								
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skole & Uddannelse - Børn, Kultur og Velfærd								
Kontaktperson	Leder for klubberne Hans Luther Madsen Klubadministrationen, Hedemarksvej 16 Telefon 20 47 90 48 E-mail: hans.luther.madsen@albertslund.dk								
Økonomi	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Regnskab 2011</th> <th>Regnskab 2012</th> <th>Regnskab 2013</th> <th>Budget 2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>6.858.000</td> <td>6.850.000</td> <td>6.211.000</td> <td>6.591.000</td> </tr> </tbody> </table>	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014	6.858.000	6.850.000	6.211.000	6.591.000
Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014						
6.858.000	6.850.000	6.211.000	6.591.000						

Tiltagets navn	Nordstjerneerne – et fristed for piger
Formål	At få unge piger til at deltage i klublivet.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At tilbyde et sted hvor piger af forskellig etnisk herkomst (herunder også dansk) kommer ud hjemmefra og mødes i gode og trygge rammer • At piger lærer at tage ansvar og blive selvstændige • At pigerne lærer at vise gensidig respekt og forståelse for hinanden • At pigerne får lov til at slappe af og være sig selv
Handlinger	Oprette et fristed med tilknytning til Ungehuset Nord med fleksible åbningstider. Udvikle et tæt samarbejde med pigernes forældre. Ansætte en pædagog, som pigerne er trygge ved.
Succeskriterier	At pigerne kommer i fristedet og føler sig trygge. At de mødes på tværs af etniske, sociale og aldersmæssige skillelinjer. At de på sigt også kommer i værestedet Nord .
Evaluering	Der føres dagbog/logbog om dagenes forløb og de udfordringer, pigerne står med. Der foregår løbende evaluering med Ungehusets personale og leder.
Lovgivning	Dagtilbudsloven
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Værestederne, klubberne, etniske foreninger, forældre
Kontaktperson	Soumia El Maghlouk, klubassistent i Værestedet Nord Jakob Hopp Leder af Ungehuset Nord Stensmosevej 14 Telefon: 51 77 91 51 E-mail: jakob.skow.hopp@albertslund.dk
Økonomi	Finansieres fra: "Væresteder under Ungehuset"

Tiltagets navn	Piger i Værestedet Hedemarken
Formål	At få flere piger til at komme i værestedet Hedemarken.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At piger og drenge bliver brugere af værestedet og kommer dagligt • At forældrene er trygge ved værestedet og medarbejderne • At pigerne og forældrene har tillid til personalet • At drengene accepterer og værdsætter pigernes tilstedeværelse
Handlinger	Til start oprettes der en pigeclub i tilknytning til værestedet med åbent en aften om ugen. Forældrene inviteres til et arrangement for at opbygge gensidig tillid.
Succeskriterier	At pigerne kommer og deltager aktivt. At tilbuddet på sigt lukker ned og pigerne kommer på lige fod med drengene. At forældrene aktivt støtter pigerne i at komme.
Evaluering	Pigerne kommer nu på lige fod med drengene i værestedet Hedemarken og tilbuddet lukkes derfor ned. Projektet har været en stor succes og vist at ting tager tid, men med tålmodighed og gensidig opbygning af tillid mellem alle parter kan det lykkes.
Lovgivning	Dagtilbudsloven
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Værestederne, klubberne, etniske foreninger, forældre, AKB
Kontaktperson	Afdelingsleder for værestedet Hedemarken Ole Borgstrøm Værestedet Hedemarken, Hedemarksvej 16 Telefon: 50 84 60 60 E-mail: ole.borgstrom@albertslund.dk
Økonomi	Finansieres fra: "Væresteder under Ungehuset"

Tiltagets navn

Fodboldklubben F.C. Albertslund

Formål

At få flere børn og unge inkluderet i foreningslivet i Albertslund. At give børn og unge et alternativ til det "at hænge ud på gaden". At give børn og unge en oplevelse af at være en del af et forpligtende fællesskab.

Mål

- At oprette en bæredygtig ungdomsafdeling under F.C. Albertslund
- At etablere sig som en anerkendt og respekteret aktør på linje med kommunens øvrige fodboldklubber
- At blive en klub som er åben for alle og som påtager sig et aktivt socialt ansvar

Handlinger

Der er oprettet en ungdomsafdeling. Flere hold er tilmeldt turneringer i DBU-regi. Der er tilknyttet trænere til alle holdene. Der er etableret et klubhus i Hedemarken i Værestedet Hedemarkens lokaler.

Succeskriterier

F.C. Albertslund har i dag 10 hold med ca. 200 medlemmer i alderen 9-37 år. Ungdomsafdelingen fungerer godt, og der er stigende søgning. Der bliver årligt oprettet nye hold i nye årgange. Der er skabt en klub med grundlag for videreudvikling.

Evaluering

Evalueringen foregår løbende i samarbejde med værestederne.

Lovgivning

Dagtilbudsloven

Afdeling og direktørområde

Afdelingen for Skoler & Uddannelse - Børn, Kultur & Velfærd

Kontaktperson

Formand for F.C. Albertslund Yasin Avci
Værestedet Nord, Stensmosevej 14
Telefon: 26 33 01 33 E-mail: yasin.avci@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
20.000	-	-	-

Tiltagets navn	Lommepengeprojekt for drenge og piger (14-17 år)
Formål	At skabe tryghed i lokalområderne. At forebygge kriminalitet. At styrke målgruppens kompetencer og beskæftigelsesmuligheder.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At 6- 8 unge tilmelder sig projektet • At de unge bliver i stand til at varetage et fritidsjob • At beboerne i lokalområderne bliver trygge ved de unge • At andre unge forstår værdien i at tage vare på deres lokalområde
Handlinger	<p>De unge varetager forskellige arbejdsopgaver som fysisk forskønnelse, maling af opgange eller gårdfacader, omdeling af materiale, assistere beboere ved flytning, aflaste foreninger med diverse forfaldende arbejde med mere.</p> <p>De unge arbejder cirka 120 timer med medarbejder-assistance og optjener løn til en fælles tur/oplevelse. Den enkelte unge optjener cirka 4 – 5.000 kr. svarende til 45 kroner i timen. Indtil videre er turen gået til en fodboldkamp i Barcelona.</p>
Succeskriterier	At de unges kvalifikationer styrkes. At de unge bliver accepterede af beboerne og ses som en ressource for lokalområderne. At projekterne gennemføres uden frafald. At beboerne oplever større tryghed.
Evaluering	Projektet har kørt i tre omgange med tre forskellige grupper og evalueres i foråret 2014 med henblik på at træffe beslutning om det videre forløb. Medarbejderne har oplevet en betydelig succes med projekterne.
Lovgivning	Dagtilbudsloven
Afdeling og direktørområde	Albertslund Boligsociale Center i samarbejde med Børn, Kultur og Velfærd
Netværk	Gadeteam, værestederne, SSP
Kontaktperson	Souschef i ABC Trine Sander, Kanalens Kvarter 104 Telefon: 60 35 46 31 E-mail: tsp@bo-vest.dk
Økonomi	Finansieres af Bo-Vest

ARBEJDSMARKED, ERHVERV & YDELSER

I denne afdeling ligger ansvaret for opgaver, der direkte er affødt af lovgivning om indvandring til Danmark. Der er tre love, som giver kommunen opgaver: Integrationsloven, Danskundervisningsloven og Repatrieringsloven. Selve indvandringen til Danmark reguleres af Udlændingeloven. Den er kommunen ikke myndighed i forhold til, men tilbyder rådgivning til udlændingegruppen i bl.a. spørgsmål, der hører under Udlændingeloven og en lang række andre emner, hvor borgerne er i kontakt med både kommunen og andre offentlige myndigheder.

Endelig ligger ansvaret for det boligsociale arbejde i afdelingen. Projektet Netværkshuset, som er målrettet kvinder med anden etnisk baggrund, er beskrevet.

Tiltagets navn

Integrationsprogram for familiesammenførte

Formål

Formålet er ifølge Integrationsloven at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund.
Målgruppen for dette tiltag er familiesammenførte til danske statsborgere og til udlændinge med permanent ophold i Danmark.

Mål

Integrationsprogrammets mål styres af en integrationskontrakt. Kontrakten skal beskrive udlændingens beskæftigelses- eller uddannelsesmål og fastlægge indholdet af de aktiviteter, der skal sikre, at de i kontrakten opstillede mål opfyldes.

Handlinger

Familiesammenførte udlændinge skal have udarbejdet en integrationskontrakt. Kommunen skal kontakte udlændingen inden for den første måned de opholder sig i landet.

Der tages altid udgangspunkt i borgerens behov, situation og spørgsmål. Rådgiver følger borgeren i et tre-årigt integrationsprogram eller til danskuddannelse er afsluttet. Der følges op hver tredje måned. Hvis borgeren er i arbejde over 20 timer om ugen følges op hver 12. måned. Ansvar for integrationsprogrammet ligger i Jobcentret.

Borgeren informeres om reglerne og krav til at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Herunder henvises borgeren til danskundervisning og informeres om aktuelle lovkrav.

Borgeren vejledes om mulighederne i forhold til arbejdsmarkedet og uddannelse. Borgeren tilbydes eventuelt en kort praktik på en arbejdsplads, eventuelt med en mentor. Borgeren kan også tilbydes løntilskud inden for et relevant erhverv ud fra borgerens baggrund og situation. Dette sker for dels at give borgeren mulighed for at udvikle sine kompetencer, både faglige og sproglige, dels for at give borgeren mulighed for at optjene erfaring og måske få et netværk på det danske arbejdsmarked.

Borgeren følges af Jobcentret (rådgiver og/eller jobkonsulent) under disse tilbud, ligesom borgeren vejledes om ret, pligt og muligheder på arbejdsmarkedet og vedrørende uddannelser.
Borgeren vejledes også om mulighed for anerkendelse/vurdering af uddannelse.

Derudover får borgeren råd og vejledning om muligheder for støtte til familien og eventuelle børn, ligesom der henvises til relevante instanser, hvor borgeren kan søge om boligstøtte, friplads på børneinstitutioner med mere.

Endelig formidler rådgiver til borgeren forskellige elementer af dansk kultur og værdier, for eksempel aktiv deltagelse i foreningsliv, muligheder for at deltage i sport, fitness, sundhedstiltag, og at eventuelle børn optages i børneinstitutioner, ligesom borgeren opfordres til at skabe og bruge eget netværk både socialt og i forhold til arbejdsmarkedet.

Antal familiesammenførte, som har haft hele eller dele af deres integrationsprogram i Albertslund optalt efter start af deres integrationsperiode.

År	2010	2011	2012	2013
Antal	34	15	7	24

Succeskriterier At borgerne afslutter deres danskuddannelse og kommer i beskæftigelse.

Evaluering Hvis målet om at afslutte danskuddannelse og/eller komme i beskæftigelse nås under integrationsprogrammet, det vil sige inden for tre år eller umiddelbart efter, kan kommunen indhente et resultattilskud.

Der kan ikke gives et tal for de mulige resultattilskud hvert år, da tilskuddet hentes så snart målet er nået, dvs. det er ikke givet, at det er i det sidste af de tre år.

I de fire år har ca. 25 personer kunnet afslutte deres introduktionsperiode hvert år. Der kan dog ikke tages højde for borgere der er flyttet i perioden.

Opnåede resultattilskud

	Beskæftigelse	Danskuddannelse
2010	17	5
2011	14	15
2012	6	12
2013	9	10

Lovgivning Integrationslovens kap. 4

Afdeling og direktørområde Jobcenter Albertslund under Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser – By, Miljø & Beskæftigelse

Netværk Rådgiverne, der arbejder med integration, indgår i netværk med de øvrige kommuner på Vestegnen og i praktikernetværk nedsat under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Kontaktperson Anni Jakobsen
Jobcenter Albertslund
Bytorvet 25
2620 Albertslund
Telefon: 43 68 74 59 / 43 68 74 00 E-mail: anni.jakobsen@albertslund.dk

Mette Nielsen Duekilde
Erhvervs- og Udviklingscentret
Telefon: 43 68 74 21 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
1.881.000	14.000	1.351.000	2.049.000

Tiltagets navn	Beskæftigelsesrettede tilbud til nye målgrupper Ifølge Integrationsloven												
Formål	Formålet er ifølge Integrationsloven at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund. Målgruppen for dette tiltag er medfølgende ægtefæller til arbejdstagere og studerende.												
Mål	Målet er, at nyankomne borgere, der er familieforsørgede, for eksempel medfølgende ægtefæller til arbejdstagere eller studerende, får mulighed for at komme ud på det danske arbejdsmarked.												
Handlinger	Siden august 2010 har indvandrere og deres medfølgende ægtefæller samt personer, der har opholdsret i Danmark efter EU-reglerne, været omfattet af Integrationslovens personkreds. Dette omfatter studerende, arbejdstagere, Green Card-holdere og alle EU-borgere og familiesammenførte efter EU-reglerne. Disse personer tilbydes et introduktionsforløb, som kan bestå af danskundervisning og beskæftigelsesrettede tilbud. Det er dog kun medfølgende ægtefæller, der kan få beskæftigelsesrettede tilbud efter Integrationsloven. De skal selv anmode om tilbuddet, men har ret til at få det, hvis det konkrete tilbud vil forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder. Albertslund Kommune får besked fra Udlændingestyrelsen om nye opholdstilladelser. Når borgeren er tilflyttet Albertslund, sendes der et brev på dansk og engelsk med oplysning om tilbud om danskuddannelse og tilbud om beskæftigelsesrettede tilbud. Der er ikke krav om, at kommunen følger op på introduktionsforløb. Anmoder en familieforsørget udlænding om et beskæftigelsesrettet tilbud, enten opkvalificering, virksomhedspraktik eller løntilskud, som vurderes relevant, bliver det oprettet efter gældende regler og fulgt op over for borgeren og virksomheden. Der er kun få familieforsørgede borgere, der anmoder om beskæftigelsesrettede tilbud.												
Succeskriterier	Der er ikke fastsat succeskriterier for introduktionsforløb, da det er indvandrerenes eget ansvar at anmode om tilbud.												
Evaluering	Opgørelse over antallet af introduktionsforløb (modtagere af danskundervisning) i 2012 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Nationalitet</th> <th>Antal</th> <th>Andel, der er startet til dansk</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EU-borgere</td> <td>155</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Andre lande</td> <td>69</td> <td>23%</td> </tr> <tr> <td>Heraf medfølgende ægtefæller, uanset nationalitet</td> <td>22</td> <td>55%</td> </tr> </tbody> </table>	Nationalitet	Antal	Andel, der er startet til dansk	EU-borgere	155	25%	Andre lande	69	23%	Heraf medfølgende ægtefæller, uanset nationalitet	22	55%
Nationalitet	Antal	Andel, der er startet til dansk											
EU-borgere	155	25%											
Andre lande	69	23%											
Heraf medfølgende ægtefæller, uanset nationalitet	22	55%											
Lovgivning	Integrationslovens kapitel 4a Lov om aktiv beskæftigelsesindsats §2 stk.10												
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens beslutning 9. november 2010 om udmøntning af lovændring i Integrationsloven per 1. august 2010.												
Afdeling og direktørområde	Jobcenter Albertslund under Afdeling for Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser – By, Miljø & Beskæftigelse												
Netværk	Integrationskonsulenten indgår i KL's netværk om integration og i ledernetværk nedsat under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.												

Kontaktperson

Mette Nielsen Duekilde
Erhvervs- og Udviklingscentret
Telefon: 43 68 74 21 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk

Økonomi

De beskæftigelsesrettede tilbud indgår i Jobcentrets økonomi.
Udgiften til danskuddannelse indgår i tiltaget "Danskundervisning for voksne udlændinge" (se næste side).

Tiltagets navn	Danskundervisning for voksne udlændinge																
Formål	Udlændinge, der kommer til Danmark, skal opnå de nødvendige dansksproglige kompetencer og få viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark, så de bliver deltagende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere.																
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At alle borgere der har ret til danskundervisning oplyses om tilbuddet og visiteres til dette • At kommunen varetager sit arbejde i styregruppen for Vestegnens Sprog og Kompetencecenter 																
Handlinger	<p>Albertslund Kommunes opgave er at undersøge nytilflyttede udlændinges krav på danskundervisning og sende borgerne et brev om deres ret til at modtage danskunderisning.</p> <p>At henvise borgerne til danskundervisning og give eventuelle dispensationer.</p> <p>Albertslund Kommune har indgået en samarbejdsaftale mellem Brøndby kommune som driftskommune og Glostrup, Ishøj, Vallensbæk, Tårnby, Hvidovre og Dragør om drift af Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter. Langt størsteparten af borgerne har dog frit valg af sprogcenter, og nogle borgere vælger andre sprogcentre.</p>																
Succeskriterier	At de borgere, der ønsker at lære dansk, får det gjort hurtigst muligt og på det rette niveau.																
Evaluering	<p>Albertslund Kommune er repræsenteret i en styregruppe for Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter. Styregruppen følger ud fra samarbejdsaftalen sprogcenterets arbejde, Desuden fører Albertslund Kommune pædagogisk tilsyn på styregruppens vegne sammen med Ishøj og Brøndby Kommune.</p> <p>Antal kursister som går til danskundervisning. Tallene er opgjort i december i årene 2012 og 2013. Tallet fra 2011 er dog fra januar 2012, da det ikke er registreret før.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Januar 2012</th> <th>December 2012</th> <th>December 2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ydelse</td> <td>24</td> <td>30</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>Selvforsørgede</td> <td>297</td> <td>276</td> <td>315</td> </tr> <tr> <td>I alt</td> <td>321</td> <td>306</td> <td>346</td> </tr> </tbody> </table>		Januar 2012	December 2012	December 2013	Ydelse	24	30	31	Selvforsørgede	297	276	315	I alt	321	306	346
	Januar 2012	December 2012	December 2013														
Ydelse	24	30	31														
Selvforsørgede	297	276	315														
I alt	321	306	346														
Lovgivning	Lov om danskuddannelser til voksne udlændinge m.fl. Integrationsloven																
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens beslutning om Samarbejdet omkring sprogcenteret, bevilling og bemyndigelse vedtaget november 2007																
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser – By, Miljø & Beskæftigelse																
Links	http://www.vestegnenssprogcenter.dk/?gclid=CPfP7ZbEpr4CFQIMcwod8mAAKg																
Kontaktperson	Lisa Overgaard Pæd. adm. konsulent Erhvervs & Udviklingscenteret By, Miljø & Beskæftigelse Telefon: 43 68 74 27 E-mail: lisa.overgaard@albertslund.dk																
Økonomi	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Regnskab 2011</th> <th>Regnskab 2012</th> <th>Regnskab 2013</th> <th>Budget 2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>9.321.000</td> <td>14.098.000</td> <td>7.081.000</td> <td>8.694.000</td> </tr> </tbody> </table>	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014	9.321.000	14.098.000	7.081.000	8.694.000								
Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014														
9.321.000	14.098.000	7.081.000	8.694.000														

Tiltagets navn	Repatriering Frivillig tilbagevenden til hjemlandet for indvandrere
Formål	At den enkelte indvandrer får den rette rådgivning og vejledning, og at der træffes korrekte beslutninger i Albertslund Kommune omkring hjælpen til den enkelte borger, der permanent vender tilbage til hjemlandet. Borgerne har et retskrav på at repatriere med en sum penge til etablering i deres hjemlande.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At den enkelte borger føler sig hjulpet i sin beslutning om at forlade Danmark permanent • At beslutningerne, som træffes af Albertslund Kommune som myndighed, er korrekte
Handlinger	Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold har anmodet den humanitære organisation Dansk Flygtningehjælp om at hjælpe flygtninge og indvandrere, der overvejer at vende frivilligt tilbage til hjemlandet, gennem rådgivning og information, så borgerne føler sig hjulpet i deres beslutning. Albertslund Kommune træffer afgørelsen om, hvilken hjælp den enkelte borger er berettiget til at få med ud af Danmark, inden for lovgivningens rammer. Beslutningen i Albertslund Kommune sker efter borgeren er blevet vejledt i Dansk Flygtningehjælp.
Succeskriterier	At borgerne forstår sammensætningen af den hjælp Albertslund Kommune giver dem med til udlandet.
Evaluering	I perioden fra 2010 til 2013 er der bevilliget 10 repatrieringsager i Albertslund
Lovgivning	Repatrieringsloven
Politiske beslutninger	Der er orienteret om lovgivningen i arbejdsmarkedsudvalget, da lovens personkreds blev udvidet fra at omfatte flygtninge til at omfatte hele gruppen af indvandrere fra andre lande end EU-landene. Denne ændring kom i 2010.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser - By, Miljø & Beskæftigelse
Netværk	Opgaverne i Albertslund Kommune løses på tværs af Familie & Social samt Arbejdsmarked, Erhverv- & Ydelser, da der ofte er pensionsberegninger i sagerne. Der er et tæt samarbejde med såvel Dansk Flygtningehjælp som Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.
Links	Der kan læses om repatriering på Dansk Flygtningehjælps hjemmeside http://flygtning.dk/danmark/om-at-vende-hjem/
Kontaktperson	Lisa Overgaard Pæd. adm. konsulent Erhvervs- & Udviklingscenteret Telefon: 43 68 74 07 E-mail: lisa.overgaard@Albertslund.dk
Økonomi	Udgifterne er 100 procent statsfinansieret. I perioden fra 2011 til 2013 var der udgifter for 1,1 mio. kr. og der afsat 0,7 mio. kr. i 2014

Tiltagets navn	Rådgivning til udlændingegruppen
Formål	At gratis tilbyde åben, anonym rådgivning til borgere med anden etnisk baggrund end dansk og at bistå borgere med henvendelser til offentlige myndigheder.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At styrke integration i det danske samfund ved at støtte borgere i kontakt med myndigheder • At Indvanderrådgivningen virker som en aflastning af øvrige medarbejdere i forhold til opfølgende spørgsmål, generelle henvendelser og lignende • At Indvanderrådgivningen kan tilbyde råd inden for specifikt udlændingeretslige områder (familiesammenføring, statsborgerskab, besøgsvisum)
Handlinger	<p>Indvanderrådgivningen varetages af kommunens integrationskonsulent. Rådgivning rekvireres ved telefonisk henvendelse. Der kan bestilles tolk til rådgivningssamtalen om nødvendigt. Rådgivning omfatter spørgsmål som visum og opholdstilladelse, statsborgerskab, familieproblemer, boligproblemer, forsikringsspørgsmål, økonomiske problemer. Nogle henvendelser er første kontakt om sagen til kommunen, andre er opfølgning på et afslag.</p> <p>Der orienteres om Indvanderrådgivningen i pjecer på dansk, engelsk, urdu og tyrkisk, på kommunens hjemmeside og ved lejlighedsvis annoncering på kommunens orienteringssider i Albertslundposten.</p>
Succeskriterier	At tilbuddet er kendt både blandt flygtninge og indvandrere og blandt medarbejdere.
Evaluering	Henvendelser kommer både fra henvisning via Sundhedsplejen, Jobcentret og andre og fra borger,e der har henvendt sig direkte, enten til indvanderrådgivningen eller til kommunen generelt.
Lovgivning	Serviceovens §3
Politiske beslutninger	Indvanderrådgivningen blev oprettet i 1974 og indgår nu i integrationskonsulentens arbejde.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser – By, Miljø & Beskæftigelse
Netværk	Integrationskonsulenten indgår i KL´s netværk om integrationsområdet og i Udlændingestyrelsens Regionale netværk.
Kontaktperson	Mette Nielsen Duekilde Erhvervs- og Udviklingscentret Telefon: 43 68 74 21 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk
Økonomi	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	Netværkshuset – et boligsocialt projekt
Formål	<p>Da Netværkshuset blev etableret i 2009 som et projekt under Integrationsministeriets kvindepulje, blev formålet beskrevet som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke kvindernes deltagelse i samfundet gennem kompetenceudvikling i forhold til for eksempel arbejdsmarkedet, børneopdragelse og sundhed. • Styrke integrationen mellem kvinder på tværs af etniske skel for at udvide kvindernes netværk uden for boligområdet. • Skabe en lokalitet, hvor kvinderne kan mødes i fortrolige og trygge rammer. <p>Netværkshuset er målrettet marginaliserede kvinder i boligområderne på tværs af etniske skel, men er åbent for alle kvinder i Albertslund.</p>
Mål	At brugerne af Netværkshuset kan fastholde deres netværk. Det er udmøntet i en foreningsdannelse, hvilket har ændret målet til, at brugerne bliver i stand til selv at drive Netværkshuset videre.
Handlinger	<p>Albertslund Boligsociale Center (ABC) etablerede Netværkshuset i 2009, som et tilbud for kvinder, der både kunne rumme sociale aktiviteter (netværksopbygning), samfundsforståelse og beskæftigelsesrettede tilbud. Frem til udgangen af december 2011 blev Netværkshuset drevet for midler fra Integrationsministeriet og ABC. I 2012-13 finansieredes huset af ABC samt Albertslund Kommune som en del af aftalen om den boligsociale helhedsplan. Fra 1. november 2014 drives huset af foreningen Netværkshusets Kvinder, som låner lokalet af kommunen. Der er ikke længere ansat personale.</p> <p>Netværkshuset har til huse i en nedlagt daginstitution på Damgårdsvej og tilbyder åben café og motionsrum fire timer dagligt mandag til torsdag og gymnastik, håndarbejde, danskundervisning og foredrag i det omfang, der er frivillige eller finansiering til det.</p>
Succeskriterier	<p>Udvalgte succeskriterier for Netværkshusets virke i 2013 fra den boligsociale helhedsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At der etableres samarbejde med mindst tre andre aktører, instanser, foreninger. • At der er skabt en metode, hvorved man kan komme i kontakt med en større gruppe af de nuværende brugere efter 2013. • At mindst 50% af brugerne hjælpes videre i andre relevante tilbud.
Evaluering	<p>ABC lavede i maj 2012 en optælling af brugere i en bestemt uge. Netværkshuset bruges af flere forskellige grupper af kvinder primært med anden etnisk baggrund end dansk. De fleste af husets brugere (81%) har tyrkisk/kurdisk baggrund eller pakistansk baggrund. Hovedparten af brugerne (76%) kommer fra det nærliggende boligområde, Albertslund Nord. Gennemsnitsalderen var 54 år, og den gennemsnitlige tid kvinderne har været i Danmark, er cirka 30 år. Cirka 65% af brugerne er enten på pension/førtidspension eller forsørges af deres mænd. Cirka 30% af brugerne er ledige eller sygemeldt på henholdsvis dagpenge eller kontanthjælp.</p> <p>Netværkshuset drives fra 1. november 2014 af foreningen Netværkshusets Kvinder, som har cirka 30 medlemmer af tyrkisk og pakistansk oprindelse. Bestyrelsen har samarbejde med ABC, kommunens integrationskonsulent, Frivilligcentret og Integrationsrådet. Der er ønske om samarbejde med andre foreninger. Netværkshuset kan stadig virke som kontaktpunkt til brugerne, og en stor del af de daglige brugere er fastholdt, dog især de ældre kvinder.</p>

Netværkshuset
Damgårdsvej 10
2620 Albertslund

Kontaktperson

Mette Nielsen Duekilde
Erhvervs- og Udviklingscentret
Telefon: 43687421 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk

Rikke Stougaard Olesen
Aktivitetskoordinator Albertslund Nord
Telefon: 60354634 E-mail: rso@bo-vest.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
	302.000	180.000	

2010/11: Ekstern finansiering fra Integrationsministeriet

2012: Lokalet stillet gratis til rådighed (værdi i budgettet 180.000 kr.) og løn til fleksjobber som del i kommunens medfinansiering af den boligsociale helhedsplan (121.647 kr.)

2013: Lokalet stillet til rådighed som en del af kommunens medfinansiering af den boligsociale helhedsplan (værdi i budgettet 180.000 kr.)

2014: Foreningen Netværkshusets Kvinder låner lokale af kommunen, på samme måde som andre foreninger.

SOCIAL & FAMILIE

Indsatser på Social & Families område ydes som udgangspunkt ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens behov og ressourcer. Der er derfor ikke mange specifikke integrationsindsatser inden for Social & Familie. Hovedparten af ydelserne gives efter Serviceloven.

Tiltagets navn	<p>Projekt "Tidlig indsats" målrettet tosprogede familier med børn i alderen 0-6 år</p> <p>Projektet er en udløber af partnerskabsprojektet med Social- og Integrationsministeriet. Projektperioden er 1. august 2012 – 31. december 2015.</p>
Formål	<p>At styrke en sund og alderssvarende udvikling blandt målgruppen af børn med tosproget baggrund i alderen 0-6 år, hvor barnet og dets familie har særlige behov. Det vil sige børn, hvis udvikling og trivsel giver anledning til bekymring på et eller flere områder for eksempel sprogligt, ernæringsmæssigt, socialt, motorisk og så videre.</p>
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At styrke tidlig opsporing af sprogvanskeligheder blandt tosprogede børn i 1½ års-alderen • At styrke forælderrollen i forhold til kost og måltidssituationer • At fremme en tryk institutionsstart
Handlinger	<p>Projektet har fokus på de tre primære indsatsområder: Sprogtilegnelse, kost og overgange i barnets liv. Projektet består af i alt fem aktiviteter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Opsporing: 1½-års- og 2½-års-besøg blandt målgruppen 2) Individuel aktivitet: Familielivsbesøg med fokus på kost og sprog 3) Gruppebaseret aktivitet: Åbent Børnehus 4) Samarbejdsaktiviteter: Ny samarbejdsmodel for overlevering mellem Sundhedsplejen og daginstitution 5) Kompetenceudvikling blandt sundhedsplejersker og pædagoger <p>I projektet indgår Albertslund Kommunes Sundhedspleje, børneinstitutionerne Storke og Sydstjernen, en sprogpædagog samt en familierapeut. Der er tilknyttet en projektleder fra Børn, Kultur og Velfærd.</p>
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At 80% af de tosprogede børn i målgruppen har opnået individuelle læringsmål om styrkede sproglige kompetencer via deltagelse i projektets aktiviteter • At 80% af de tosprogede familier har opnået individuelle mål om bedre kostvaner og styrket sundhed via deltagelse i projektaktiviteter • At 90% af de projektdeltagende familier oplever, at overleveringsmødet har fungeret godt, og at deres barn har fået en tryk opstart i institutionen • At 90% af de projektdeltagende familier har deltaget i 1-3 aktiviteter • At 75% af personalet i institutionen udtaler, at samarbejdsmodellen har kvalificeret og styrket deres kontakt til og samarbejde med de sårbare tosprogede familier
Evaluering	<p>Al dokumentation fra projektet sammenholdes i projektperiodens slutfase, hvor der gennemføres analyse af projektets samlede effekter. Der aflægges årligt elektronisk status til Social- og Integrationsministeriet.</p>
Lovgivning	<p>Projektet er reguleret af den almindelige lovgivning på småbørnsområdet.</p>
Politiske beslutninger	<p>Projektet er politisk godkendt af Kommunalbestyrelsen i Albertslund Kommune august 2013.</p>
Afdeling og direktørområde	<p>Afdelingen for Social & Familie - Børn, Kultur & Velfærd</p>
Netværk	<p>Der er endnu ikke taget stilling til eventuel etablering af netværk.</p>

Kontaktperson

Annette Lea Mathiesen
Udviklings- og kommunikationskonsulent
Områdesekretariatet
Børn, Kultur & Velfærd
Telefon: 48636114 E-mail: annette.mathiesen@albertslund.dk

Økonomi

	Budgettal 2012	Budgettal 2013	Budget 2011
	54.000	61.000	158.000

Tiltagets navn	Forbedring af tandsundhed
Formål	Formålet er at forbedre tandsundheden for alle børn i Albertslund Kommune. Vi ved, at mange efterkommere efter indvandrere, og mange af de tilflyttede børn, der nu overvejende kommer fra de østeuropæiske lande, har dårligere tandstatus end etnisk danske børn. Tandpleje handler om det gode børneliv, sundhed – og især tandsundhed – for alle børn i kommunen..
Mål	At forbedre tandsundheden hos alle børn i Albertslund Kommune, så vi kommer på niveau med landsgennemsnittet.
Handlinger	<p>I modtageklasserne foretages ekstra gruppeinstruktion i tandbørstning og motivation til god mundhygiejne op til fem gange årligt. Dette foretages af klinikassistent på den lokale skole.</p> <p>På klinikkerne ydes der individuel klinisk indsats afpasset efter det enkeltes barns behov. Det betyder, at børn med stor kariesaktivitet hyppigere bliver indkaldt på tandklinikkerne til undersøgelse, tandbørstning og andre forebyggende behandlinger. Alle ansatte deltager. Tandplejens personale deltager løbende i kurser og foredrag for at fremme forståelse for børn, som lever i en anden kultur – forstået i et bredt perspektiv som socialt og etnisk. Hensigten er at forbedre mulighederne for at påvirke tandpleje- og kostvaner. Der foretages erfaringsudveksling med andre kommuner med lignende befolkningssammensætning.</p>
Succeskriterier	Der foretages årligt indberetning af cariesdata til Sundhedsstyrelsen. Det gør det muligt at sammenligne os med andre kommuner og med regions- og landsgennemsnit. Vi registrer ikke længere etnisk tilhørsforhold. Succeskriteriet er, at det gennemsnitlige antal huller falder.
Evaluering	Foretages årligt i marts måned når cariesdata for det foregående år foreligger.
Lovgivning	Sundhedsloven.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Social & Familie - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Tandplejen indgår i Social & Families tværgående arbejde med socialt belastede børn. Desuden eksisterer der stærke faglige netværk mellem de kommunale tandplejer, hvor erfaringsudveksling er højt prioriteret.
Kontaktperson	<p>Albertslund Kommunale Tandpleje Ida Nøhr Larsen Nyvej 11,1, 2620 Albertslund Telefon: 43 64 57 26 E-mail: ida.noehr.larsen@albertslund.dk</p>
Økonomi	Indgår som en del af bevilling

KULTUR, FRITID & FOREBYGGENDE SUNDHED

Afdelingen for Kultur, Fritid & Forebyggende Sundhed arbejder med tilskud til kulturelle formål, udstillinger og udsmykning, Kultur-, Bevægelse- og Sundhedsudvalgets frie midler, tilskud til lokaler og diverse idrætsformål, folkeoplysningsområdet samt Musikskole, Billedskole, MusikTeater, Bibliotek, Vikingelandsbyen, Albertslund Idrætsanlæg, Toftegården (Dyregården), Albertslund Ridecenter og tilskudsområderne Kroppedal, Danmarkshistorien i Vestskoven og Forbrændingen.

Afdelingen har ud over Integrationspuljen ingen målrettede aktiviteter, der finansieres af Albertslund Kommune. Der er ikke længere ansat personale i afdelingen, der har dedikeret arbejdstid til at arbejde med integration.

Tiltagets navn	Integrationsindsatsen på Albertslund Bibliotek
Formål	Med udgangspunkt i Albertslunds særlige demografi vil biblioteket udforme et varieret kulturtilbud, som henvender sig til alle kommunens borgere, og vi vil involvere borgerne i udviklingen af bibliotekets tilbud på måder, der inviterer til aktivt medborgerskab og frivillighed, samt understøtte borgernes digitale kompetencer og sundhed.
Mål	At fokusere på tilbud til brugere med anden etnisk baggrund end dansk i forhold til medborgerskab, sundhed og kulturoplevelser.
Handlinger	<ul style="list-style-type: none"> • Samlinger af bøger på indvandrersprogene: tyrkisk, urdu, farsi, kinesisk og arabisk • Samlinger af musik og dvd'er fra Tyrkiet, Pakistan og Indien (hindi) • Aviser og tidsskrifter på tyrkisk, urdu og arabisk • Biblioteksintroduktioner af elever på Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter • POPOP-bibliotek i Stadion Caféen (benyttes af mange indvandrerforældre) • Borgerservice Digital. Hjælp til kommunikation med myndigheder • Arrangementer • Projekt "Drømmeholdet – at styrke unges læselyst og kompetencer". Et samarbejde med Vestegnens HF og VUC
Succeskriterier	<p>Fra 2012 til 2013 er bibliotekets besøgstal steget med 7,5%. Fra undersøgelsen "Danskernes kulturvaner", 2012 ved vi, at nydanskere generelt oftere benytter bibliotekerne og involverer sig i frivilligt arbejde end danskerne som helhed.</p> <p>Samlet set har biblioteket engageret en bred kreds af frivillige med anden etnisk baggrund end dansk til sine aktiviteter. Men disse frivillige er knyttet til Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken og ikke Hovedbiblioteket. Her har de frivillige en etnisk dansk baggrund. Udfordringen er derfor at få knyttet flere frivillige med anden etnisk baggrund end dansk til Hovedbibliotekets forskellige aktiviteter. Fra at have få aktive frivillige i 2012 har biblioteket nu en meget bred kreds af frivillige.</p> <p>Projekt "Drømmeholdet" blev gennemført i et godt samarbejde med lærere og elever fra VUC. Blandt eleverne er der en stor procentdel med anden etnisk baggrund end dansk. Selvstændig evalueringsrapport foreligger.</p>
Evaluering	Mangfoldighed er nøgleordet for bibliotekets indsats, og biblioteket ønsker at fortsætte den udvikling i tilbud, der allerede er i gang.
Afdeling og direktørområde	Albertslund Bibliotek, Afdelingen for Kultur, Fritid & Forebyggende Sundhed – Børn, Kultur & Velfærd
Kontaktperson	Niels Dejgaard, Stadsbibliotekar Albertslund Bibliotek Bibliotekstorvet 2 2620 Albertslund Telefon: 43 68 70 01 E-mail: niels.dejgaard@albertslund.dk
Økonomi	Indsatsen er en integreret del af Bibliotekets tilbud til brugerne, og udgifterne kan derfor ikke opgøres særskilt

Tiltagets navn	Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken
Formål	At skabe en institution, der giver borgerne i Albertslund Kommune mulighed for aktivt medborgerskab og for at indgå i fællesskaber på tværs af etnicitet.
Mål	Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken (BMH) ligger i et udsat boligområde med mange børn og unge, 50% etniske minoriteter, mange ældre og et betydeligt antal psykisk syge borgere. De sidste fire år har vi arbejdet ud fra en strategi om at facilitere møder og interessefællesskaber på tværs af områdets mangfoldige beboere. Målet med disse møder og fællesskaber er at øge integrationen og sammenhængskraften i lokalområdet. Med vores tilbud ønsker vi desuden at invitere borgere fra hele Albertslund til at udøve aktivt medborgerskab og være frivillige, og derigennem skabe grundlag for integration og forståelse på tværs.
Handlinger	<p>De sidste fire år har vi arbejdet med forskellige typer af integrationsfremmende tiltag:</p> <p>Afsluttede projekter:</p> <p>NUKA – Netværk for Unge Kvinder i Albertslund 2010-2012. Et projekt, der tog udgangspunkt i at styrke interkulturel forståelse og udmøntede sig i forskellige sociale aktiviteter, blandt andet to store fester, der samlede over 100 minoritetskvinde i alderen 15-65 år.</p> <p>Familienetværk 2012-2014 – i samarbejde med Vollsmose Bibliotek. Et netværk for lokale familier, der havde lyst til fællesskab og faglige input omkring børneopdragelse, særligt med fokus på tosprogede børn og flerkulturelle identiteter. Netværket arrangerede flere fællesmiddage og faglige oplæg.</p> <p>Læseambassadørerne 2012-2014: En del af Familienetværket, hvor en mindre gruppe forældre indgik i et længere læringsforløb med fokus på historiefortælling og oplæsning til støtte for deres børns sprogindlæring.</p> <p>Legepatroljen 2010-2013: Et "ung til yngre" legeprojekt, hvor tre unge to gange om ugen faciliterede leg og fysisk aktivitet for områdets børn. Formålet var at skabe et fair og demokratisk legemiljø som alternativ til computerspil og stillesiddende aktiviteter og fungerede dermed også som et sundhedstilbud.</p> <p>Nuværende aktiviteter og projekter:</p> <p>PC-hjælp. Frivillige står for en ugentlig cafe, hvor borgere kan få hjælp til at bruge deres computere, mobiltelefoner og tablets. Benyttes fast af cirka 15 brugere – flere med anden etnisk baggrund.</p> <p>Lektiecafe. Foregår to gange ugentligt og forestås af frivillige fra Dansk Anatolien Ungdom. Benyttes fast af cirka 25 børn med anden etnisk baggrund.</p> <p>Tal Dansk Cafe. Et ugentligt tilbud til borgere, der ønsker at træne deres dansk i en uformel ramme. Tilbuddet har tre frivillige og flere brugere, der øver sig i skriftlig og mundtlig dansk, herunder også indfødsretsprøven. Benyttes fast af 6-8 borgere med anden etnisk baggrund.</p> <p>Kreative værksteder for børn og voksne. To separate tilbud, der samler voksne og børn fra området i interessefællesskaber omkring kreative sysler. Værkstederne ledes af frivillige.</p>

Børnehavebiblioteker. Vi har et samarbejde med institutionerne Lindegården og Troldehøj, der hver har et udstationeret depot af billedbøger, pegebøger og faglitteratur om børn til udlån til travle børnefamilier. Ordningen bliver brugt flittigt, og vores statistik viser, at mange forældre til tosprogede børn benytter tilbuddet.

Byhave foran biblioteket. Et samarbejde med helhedsplanen i Hedemarken. Haven skal fungere som opholdssted og værksted, hvor børn og voksne kan dyrke deres fælles interesser omkring at dyrke spiselige og smukke planter. Haven vil fungere som platform for undervisningsgange med en instruktør, der især vil have fokus på at sætte de etniske minoriteters viden og læring i spil. Byhaven forventes også at kunne knyttes an til forskellige sundhedsindsatser.

Rebranding af biblioteker i udsatte boligområder. Et samarbejde med Gadehavebiblioteket i Høje Tåstrup. Med ansættelse af en mundtlig fortæller vil vi eksperimentere med forskellige out-reach fortællearrangementer, der skal nå ud til borgere, der sjældent eller aldrig benytter bibliotekernes litterære tilbud. Projektet sigter på især at nå ikke-læsende etniske minoriteter og på sigt inddrage dem i mere varig brug af bibliotekets tilbud.

Succeskriterier	<p>Af målbare succeskriterier har vi blandt andet ønsket at øge vores besøgstal. Det er blevet indfriet med tæt på en fordobling siden 2009. Vi har også ønsket at have flere voksne brugere på biblioteket. Med nyindretningen i 2011 etablerede vi et opholdsrum til voksne, hvilket har betydet, at væsentlig flere voksne opholder sig på biblioteket i længere tid. Vi har også ønsket at styrke bibliotekstilbuddet og bibliotekets kerneydelser i form af øget udlån. Det er også realiseret med en stigning på ca. 40% de seneste to kvartaler. Fra at have en enkelt frivillig aktivitet i 2010 har vi i dag seks faste aktiviteter om ugen og cirka 30 frivillige tilknyttet vores institution. Det er en mangfoldig frivilliggruppe bestående dels af borgere, der har forladt arbejdsmarkedet, dels unge, der er i gang med uddannelse og skoleforløb. Gruppen repræsenterer både etniske danskere og minoriteter.</p> <p>Desuden har vi det som succeskriterium at indhente eksterne midler til projekter, der bidrager til aktivt medborgerskab og eksperimenterer med formidling til socialt udsatte og etniske minoriteter. I perioden 2009-2014 har vi rejst ca. 2 ¼ mio. kr. fra henholdsvis Kulturministeriet og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold.</p>
Evaluering	<p>Ingerfair – et konsulentbureau med speciale i udvikling af bæredygtige frivilligmiljøer, har evalueret vores arbejde med frivillige. En af konklusionerne er, at vi har en høj grad af mangfoldighed blandt vores frivillige, hvilket ikke ses mange steder i hverken foreningslivet eller det offentlige.</p>
Afdeling og direktørområde	<p>Albertslund Bibliotek, Afdelingen for Kultur, Fritid & Forebyggende Sundhed – Børn, Kultur & Velfærd</p>
Netværk	<p>Den boligsociale helhedsplan/ABC, daginstitutioner, lokale netværk af forældre, andre medborgercentre på landsplan.</p>
Kontaktperson	<p>Katrine Winther Adelsparre, teamleder Bibliotek og Medborgercenter Hedemarken Hedemarksvej 14, 2620 Albertslund Telefon: 43 68 70 96 E-mail: kwa@albertslundbib.dk</p>
Økonomi	<p>Medborgercenter Hedemarken finansieres af eksterne midler, som er vanskelige at udskille fra de øvrige aktiviteter, da aktiviteterne benyttes af alle brugere.</p>

Tiltagets navn

Kulturudvalgets Integrationspulje

Formål

At fremme kulturel mangfoldighed i kommunens kulturtilbud.

Mål

At der eksisterer kulturelle tilbud, der matcher kommunens kulturelle sammensætning.

Handlinger

Udbetaling af støtte til fodboldforeninger omkring deltagelse i Get2sport samarbejde, som er DIF's integrationsindsats for foreninger i socialt udsatte områder.

Udbetaling af støtte til Bibliotekets deltagelse i Streetparty, som er et samarbejde mellem bibliotek, ungdomsklubber og Forbrændingen gennemført af Gam3.

Succeskriterier

Begge projekter har egne succeskriterier, som evalueres løbende. Get2sport er et satspuljeprojekt og løbende evalueringer kan læses på get2sport.dk

Evaluering

Get2sport og Streetparty evalueres af eksterne parter på landsplan.

Afdeling og direktørområde

Albertslund Stadion, Afdelingen for Kultur, Fritid & Forebyggende Sundhed - Børn, Kultur & Velfærd

Netværk

Get2sport er et landsdækkende samarbejde gennem DIF
Streetparty er et samarbejde mellem Bibliotek, ungdomsklubber og Forbrændingen

Kontaktperson

Morten Michaelsen, Idræts- og fritidskonsulent
Skallerne 14
2620 Albertslund
Telefon: 43 68 72 80 E-mail: morten.michaelsen@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
10.000	110.000	45.000	90.000

SUNDHED, PLEJE & OMSORG

Indsatser på pleje og omsorgsområdet samt på sundhedsområdet efter Sundhedsloven ydes som udgangspunkt ud fra en konkret individuel vurdering af borgerens behov. Derfor er der ikke mange særlige indsatser på integrationsområdet. Den beskrevne indsats "Sundhed på dit sprog" handler mere om formidlingsmåde end om indhold.

Tiltagets navn	Sundhed på dit sprog
Formål	At formidle viden og sundhedsbudskaber til de forskellige indvandrergupper.
Mål	At overvinde kulturbarrierer og eventuelt sprogbarrierer i sundhedsformidlingen.
Handlinger	<p>At etablere et mellemkommunalt samarbejde med henblik på at få uddannet et fælles korps af cirka 20 etniske sundhedsformidlere, som i kraft af deres kendskab til etniske miljøer kan styrke formidling af viden og budskaber på sundhedsområdet til forskellige etniske minoriteter.</p> <p>Uddannelsen er på cirka 40 timer og omfatter emner som kost, rygning, motion, diabetes, D-vitamin, reproduktiv sundhed, tandsundhed med videre. Formidlingen skal ske "i øjenhøjde", og sundhedsformidlere er ikke og skal ikke optræde som eksperter.</p>
Succeskriterier	At sundhedsformidlerne gennem deres kendskab til de etniske miljøer selv aftaler arrangementer, og at der afholdes mindst 10 arrangementer årligt med grupper af borgere i kommunen.
Evaluering	<p>Erfaringen viser, at det har været svært for sundhedsformidlerne at skaffe arrangementer, og det har endvidere været svært at fastholde sundhedsformidlerne i funktionen. Der er således nu under halvdelen tilbage af de oprindeligt uddannede.</p> <p>Sundhedsformidlerne har hvert år deltaget i eller afholdt mellem 5 og 10 borgerrettede arrangementer.</p> <p>Det er vurderingen, at metoden med formidling i øjenhøjde er god. Men erfaringerne viser også, at der er behov for kommunal støtte til at få arrangementer stablet på benene. Det er derfor besluttet at uddanne et nyt hold formidlere i foråret 2014 og at intensivere den kommunale støtte til at sikre arrangementer.</p>
Lovgivning	Sundhedsloven § 119
Politiske beslutninger	I 2008 og -09 blev der afsat samlet 175.000 til indsatser rettet mod indvandrere med type 2 diabetes, herunder uddannelse af og aktiviteter med etniske sundhedsformidlere. Det viste sig først muligt at igangsætte det fælleskommunale projekt i 2010-11.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen Sundhed, Pleje & Omsorg - Børn, Kultur & Velfærd
Netværk	Sundhedsformidlerkorpset er etableret i samarbejde mellem Albertslund, Brøndby, Glostrup, Hvidovre, Høje Taastrup og Tårnby kommuner. Sundhedsformidlerne fra de deltagende kommuner indgår i et netværk, hvor der erfaringsudveksles og suppleres med faglig viden.
Kontaktperson	Louise Borgstrøm Telefon: 43 68 64 71 E-mail: louise.borgstrom@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
23.000	20.000	16.000	49.000

TVÆRGÅENDE TILTAG

Tiltagene i dette afsnit er etableret og gennemført på tværs af afdelingerne, som for eksempel tolkeindsatsen, koordineringsgruppens arbejde og team ikke-ønskede ægteskaber eller som projekter. Partnerskabsaftalen er et eksempel herpå.

Tiltagets navn	Albertslund Integrationsråd
Formål	Rådet skal bidrage til, <ul style="list-style-type: none"> • at der udvikles mål for integrationsindsatsen • at Albertslund Kommunes integrationsindsats når sine mål • at der sker en målrettet integrationsindsats på ikke-kommunale områder • at den offentlige debat omkring integrationen styrkes
Mål	<p>Integrationsrådet har i den seneste valgperiode 2010–2014 arbejdet efter en plan for emner, der er fastlagt af Kommunalbestyrelsen. Målet har i 2010 og 2011 været at belyse og komme med anbefalinger vedrørende unge og uddannelse og i 2012 og 2013 tilsvarende om emnet sundhed.</p> <p>Desuden har Integrationsrådet et mål om at styrke samarbejdet med foreninger i Albertslund gennem afholdelse af International Medborgerdag, der nu afholdes af en samarbejdsforening, hvor flere organisationer er med. Integrationsrådet er primus motor.</p>
Handlinger	<p>Integrationsrådet består af 23 medlemmer, som udpeges af Kommunalbestyrelsen efter indstilling fra en række grupper. Medlemmerne repræsenterer borgere med anden etnisk baggrund (ni er valgt direkte), foreninger, boligorganisationer, skole- og forældrebestyrelser og Ældreråd. Formanden og yderligere seks medlemmer udpeges direkte af Kommunalbestyrelsen.</p> <p>Integrationsrådet holder cirka seks møder om året, hvor der behandles aktuelle sager og emner relateret til årets tema. Temaet belyses ofte ved et oplæg enten fra en kommunal medarbejder eller en ekstern ekspert. Integrationsrådet kan afgive hørings svar om sager af relevans for integrationsområdet.</p> <p>Integrationsrådet har taget initiativ til forskellige aktiviteter. International Medborgerdag er afholdt årligt siden 2012, og der har været afholdt debatmøde om social kontrol, udflugt til Københavns Kommunes forebyggende sundhedsindsats og valgmøde i forbindelse med kommunalvalget 2013.</p>
Succeskriterier	Der er ingen eksternt fastsatte succeskriterier.
Evaluering	Integrationsrådet udarbejder hvert år en rapport over sit arbejde, som diskuteres på et fællesmøde mellem Integrationsrådet og Kommunalbestyrelsen og efterfølgende behandles politisk. Rapporten er ikke en egentlig evaluering, men en opsummering af de diskussioner, konklusioner og anbefalinger Integrationsrådet har arbejdet med i årets løb. Integrationsrådet forsøger at følge op på sine anbefalinger fra år til år.
Lovgivning	Lovgrundlaget for nedsættelse af integrationsråd fremgår af Integrationslovens § 42
Politiske beslutninger	Integrationsrådets vedtægter, senest revideret 11. februar 2014
Afdeling og direktørområde	Aktiviteterne er forankret under By, Miljø & Beskæftigelse
Netværk	Integrationsrådet har en repræsentant i Etniske Minoriteters Råd
Kontaktperson	Mette Nielsen Duekilde – Erhvervs- og Udviklingscentret Telefon: 43 68 74 21 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk
Økonomi	Forvaltningen yder sekretariatsbistand til Integrationsrådet. Opgaven indgår i integrationskonsulentens arbejde.

Tiltagets navn	Koordineringsgruppen vedrørende flygtninge og indvandrere
Formål	At styrke det tværfaglige samarbejde og udveksle erfaringer til gavn for borgere med anden etnisk baggrund i Albertslund Kommune
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • at gruppen holder hinanden ajour med nye tiltag, problemstillinger og viden indenfor fagområderne • at gruppen holder fokus på integration som dimension overalt, hvor det er relevant for kommunens arbejde • at videregive denne viden til relevante faggrupper • at opsamle den fælles viden og videregive denne til afdelingscheferne • at arbejde på tværfaglig opkvalificering af de faggrupper, der beskæftiger sig med borgere med anden etnisk baggrund
Handlinger	<p>Koordineringsgruppen består af repræsentanter for skoleområdet, fritidsområdet, beskæftigelsesområdet og sundhedsplejen. Gruppen mødes omtrent hver anden måned. Møderne bruges til gensidig orientering og diskussion om udviklingen i integrationsindsatsen. Der kan inviteres oplægsholdere fra fagområder, der ikke er fast repræsenteret i gruppen.</p> <p>Koordineringsgruppen udarbejder hvert andet år et temanotat. Det seneste notat om sundhed indgår som tema i denne redegørelse. Koordineringsgruppen holder halvårslige møder med chefforum. Koordineringsgruppen bidrager til opkvalificering af medarbejdere på integrationsområdet ved lejlighedsvis afholdelse af temaeftermiddagen, der er åbne for alle ansatte i kommunen.</p>
Succeskriterier	<p>At koordineringsgruppen er opmærksom på relevante tendenser på integrationsområdet og medvirker til, at de bliver håndteret i kommunen, blandt andet ved at tage dem op over for chefforum.</p> <p>At der afholdes temaeftermiddage med god deltagelse.</p>
Evaluering	<p>Koordineringsgruppen dækker gennem sine møder et bredt spektrum af emner med særlig fokus på det fastlagte tema.</p> <p>Der er i 2010-13 gennemført følgende temaeftermiddage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Christina Bækkelund Jagd: Medborger eller modborger? • Ane Skov Birk: Hvad er sharia? • Hans Lassen: Integrationen er en succes • Mark Stahlfest og Jesper Snitgård: Flygtningedrenges kriminalitet og særlige risikofaktorer • Aydin Soei: Hvordan vender vi unge mænds oplevelse af modborgerskab til medborgerskab?
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens beslutning august 2007, hvor Koordineringsgruppens rolle i forhold til opfølgning på integrationspolitikken blev fastlagt. Kommunalbestyrelsens beslutning 10. maj 2011 om indholdet af Koordineringsgruppens notater.
Afdeling og direktørområde	På tværs af direktørområderne
Netværk	Tiltaget er i sig selv et netværk
Kontaktperson	Mette Nielsen Duekilde Erhvervs- og Udviklingscentret Telefon: 43 68 74 21 E-mail: mette.nielsen.duekilde@albertslund.dk
Økonomi	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver. Der bruges årligt cirka 10.000 kr. til temaarrangementer.

Tiltagets navn	Tolkning
Formål	At sikre ligeværdig og entydig kommunikation mellem de ansatte i kommunen og borgerne
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At sikre en kvalificeret dialog mellem borgeren og den ansatte • At tolken sikrer, at den rette viden bliver formidlet mellem borgeren og den ansatte • At de ansatte har nem adgang til kvalificerede tolke
Handlinger	Der koordineres en fælles tolkeliste til brug for alle ansatte i kommunen. I øjeblikket er der ansat 15 tolke i Albertslund Kommune. Der er lavet aftale med to tolkebureauer. Der er udarbejdet fælles retningslinjer for tolkning i Albertslund Kommune.
Succeskriterier	At de ansatte er tilfredse med kvaliteten af tolkene At den enkelte institution er tilfreds med administrationen At borgerne er tilfredse med tolkningen At retningslinjerne er kendt af de ansatte
Evaluering	Der foretages kun en evaluering på baggrund af indkomne klager. I perioden 2008 til 2010 foretog Albertslund Kommune en brugerundersøgelse af tolkningen, som de politiske fagudvalg blev orienteret om. Fagudvalgene stoppede brugerundersøgelserne i 2010.
Lovgivning	Forvaltningslovens § 7
Politiske beslutninger	Kommunalbestyrelsens vedtagelser i 2000, 2001 og 2008.
Afdeling og direktørområde	Afdelingen for Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser – By, Miljø & Beskæftigelse
Netværk	Der er etableret en gruppe af ansatte i Albertslund Kommune, som samarbejder omkring administrationen af tolkningen i kommunen.
Links	Folder om tolkning: http://medarbejdersiden.albertslund.dk/brugaftolke Yderligere beskrivelse af tolkeområdet http://medarbejdersiden.albertslund.dk/tolkebestilling
Kontaktperson	Lisa Overgaard Pæd. adm. konsulent Erhverv & Udviklingscenteret Telefon: 43 68 74 27 E-mail: lisa.overgaard@albertslund.dk

Økonomi

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
649.000	569.000	703.000	684.000 1)

1) 2014 er delvist budgettal delvist forventet forbrug

Tiltagets navn	Det konsultative team for ikke-ønskede ægteskaber (vejledning til medarbejdere i Albertslund Kommune)
Formål	At hindre ikke-ønskede ægteskaber blandt borgerne i Albertslund Kommune.
Mål	<ul style="list-style-type: none"> • At teamet sørger for, at ansatte i Albertslund Kommune ved, at der er et beredskab, der fungerer • At teamet giver de ansatte i kommunen den nødvendige sparring i forbindelse med konkrete problemstillinger • At teamet opsamler viden og igangsætter debat om emnet ikke-ønskede ægteskaber • At teamet har en opdateret viden om emnet
Handlinger	<p>Teamet</p> <ul style="list-style-type: none"> - udbreder viden til medarbejderne i Albertslund Kommune gennem netværk - træder til som sparringspartner for ansatte i konkrete sager - har kontakt til specialister, der kan bistå i særlige tilfælde - holder møder med erfaringsudveksling og status - arrangerer møder med en referencegruppe, hvor der gøres status, og hvor der igangsættes debat om emnet ikke-ønskede ægteskaber samt tilføjer ny viden via personer udefra - får ny viden gennem fælles litteratur, kurser og samarbejde med Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold samt Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK).
Succeskriterier	De ansatte, der har en konkret sag, skal føle sig hjulpet af teamet.
Evaluering	Teamet evaluerer på de enkelte sager med de berørte partnere.
Lovgivning	Lov nr. 1632. Med denne lov ændres Serviceloven med virkning fra 1. januar 2014.
Afdeling og direktørområde	Teamet består af 5 personer fra begge direktørområder. Det ledelsesmæssige ansvar er placeret i Afdelingen for Social & Familie – Børn, Kultur & Velfærd.
Netværk	Teamet samarbejder med såvel politiet som Landsorganisationen af Kvindekrisecentre og derigennem med krisecentre og andre kommuner.
Links	Pjece http://medarbejdersiden.albertslund.dk/PjecelkkeOnskedeAegteskaber
Kontaktperson	<p>Lisa Overgaard Erhvervs- & Udviklingscenteret Telefon: 43 68 74 27 E-mail: lisa.overgaard@albertslund.dk</p> <p>Ane Marie Kristensen Ungecenteret Telefon: 43 64 22 15 E-mail: ane.marie.kristensen@albertslund.dk</p>
Økonomi	Indgår som en del af de ansattes arbejdsopgaver

Tiltagets navn	<p>Partnerskab om ungestrategier 2010 – 2013 Partnerskabsaftalen mellem Albertslund Kommune og det tidligere Integrationsministerium</p>
Formål	Forebygge marginalisering af tosprogede børn og unge
Mål	At udvikle og styrke Albertslund Kommunes eksisterende integrationsindsats gennem øget koordination og tværfaglighed i indsatsen for marginaliserede og marginaliseringsstruede børn og unge.
Handlinger	<p>16 aktiviteter fordelt på fire delprojekter med hver sin målgruppe:</p> <p><u>Delprojekt 1: Kriminalitetstruede børn og unge</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Målgruppeanalyse og effektmåling 2. Forsøg med ungekoordinator 3. Konfliktmægling / ungemægleruddannelse <p><u>Delprojekt 2: Fagligt svage børn og unge</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Målgruppeanalyse og effektmåling 5. Efteruddannelse af lærere i dansk som andetsprog 6. Foreningsguideordning 7. Vidensdeling vedrørende forældresamarbejde 8. Skole-hjemvejleder <p><u>Delprojekt 3: Unge på kanten af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Forsøg med særligt tilrettelagt uddannelsesforløb på Det 10. Element 10. Uddannelsestiltag på Glostrup Produktionsskole med UU- Vestegnen som tovholder 11. Kompetenceudviklende netværker 12. Integrationsprojekt på Kongsholm Gymnasium og HF <p><u>Delprojekt 4: Tværgående, organisatorisk indsats</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Casestudier 14. Arbejdsgangsbeskrivelser 15. Facilitering og opfølgning 16. Vidensdeling og formidling
Succeskriterier	<ul style="list-style-type: none"> • At flere tosprogede elever i Albertslund Kommune forlader folkeskolen med tilstrækkelige forudsætninger til at gennemføre en ungdomsuddannelse • At færre børn og unge i Albertslund Kommune finder ind i kriminaliteten som alternativ til arbejde og uddannelse • At de professionelle i Albertslund Kommune oplever forbedret koordination, vidensdeling og samarbejde
Evaluering	<p>Partnerskabsaftalen er evalueret af Rambøll i statusnotater for alle fire projektår. I det afsluttende notat for 2013 konkluderer Rambøll blandt andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeringen af aktiviteterne er overordnet forløbet planmæssigt • Særligt tre af partnerskabets indsatser har haft positiv effekt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Efteruddannelsesforløbet i dansk som andetsprog (aktivitet 5), hvor godt to tredjedele af lærerne på Herstedlund Skole ved partnerskabsaftalens ophør har deltaget i et 60-timers efteruddannelsesforløb 2. Det særligt tilrettelagte uddannelsesforløb på Det 10. Element (aktivitet 9) 3. Uddannelsestiltag på Glostrup Produktionsskole med UU- Vestegnen som tovholder (aktivitet 10). Begge de sidstnævnte aktiviteter har haft positive resultater i form af flere unge, der gennemfører og fastholdes på en ungdomsuddannelse

Lovgivning	Aktiviteterne har været reguleret inden for den almindelige lovgivning på de forskellige indsatsområder, det vil sige skoleområdet, beskæftigelsesområdet etc.
Politiske beslutninger	Indgåelse af partnerskabsaftalen samt den dertil knyttede udmøntningsplan og budgettet er godkendt af Kommunalbestyrelsen i henholdsvis oktober 2009 og april 2010. Der har været en politisk styregruppe tilknyttet partnerskabsprojektet med borgmester Steen Christiansen som formand. Den politiske styregruppe har ved projektets afslutning taget stilling til den videre forankring af projektets aktiviteter.
Afdeling og direktørområde	Da partnerskabsaftalen blev indgået i 2010, var projektet forankret i den tidligere Børne- og Ungeforvaltning i et tæt samarbejde med den tidligere Socialforvaltning. Siden omorganiseringen af den administrative organisation i august 2013 har projektejer været netværksdirektør Tordis Vilidur i samarbejde med to projektledere i henholdsvis BKV og BMB.
Netværk	Der er ikke etableret egentlige netværk i forlængelse af partnerskabsprojektet.
Kontaktperson	Annette Lea Mathiesen, udviklings- og kommunikationskonsulent, Områdesekretariatet for Børn, Kultur & Velfærd Telefon: 43 68 61 14 E-mail: annette.mathiesen@albertslund.dk
Økonomi	

Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Budget 2014
1.436.000	259.000	678.000	-

Bilag: ALBERTSLUNDS KOMMUNES INTEGRATIONSPOLITIK

Indledning

Albertslund Kommune har udarbejdet en integrationspolitik, som udtrykker hvilke værdier og mål, der skal lægges vægt på i kommunens integrationsindsats.

Albertslund vælger at se mangfoldigheden som et vilkår, en udfordring og en potentiel styrke i en verden, der bliver stadig mere global. På den baggrund er det vigtigt, at Albertslund Kommune arbejder intensivt for en god integration.

De enkelte fagforvaltninger har arbejdet med implementeringen af kommunens integrationspolitik. Der er udarbejdet målsætninger, handlingsplaner og evalueringsplaner, og politikken er desuden evalueret. Processen har vist, at integrationspolitikken er et godt redskab i integrationsarbejdet.

Baggrund

Det er politisk besluttet, at der skal udarbejdes en integrationspolitik for Albertslund Kommune, som udtrykker hvilke værdier og mål, der lægges vægt på i kommunens integrationsindsats.

Formålet er at opnå en sammenhængende integrationsindsats i kommunen ved at udarbejde en kommunal integrationspolitik, som alle medarbejdere skal tage udgangspunkt i.

Erfaringen har vist, at konsekvensen af ikke at have fastsat rammer for integrationsindsatsen er, at den enkelte medarbejder ofte tager udgangspunkt i sin egen forståelse af integrationsbegrebet i det daglige arbejde. Dermed risikeres det for det første, at kommunens integrationsindsats bliver usammenhængende. For det andet kommer kommunens integrationsindsats til at hvile på den enkelte medarbejders opfattelse af integrationsbegrebet snarere end kommunalbestyrelsens vision for integrationsindsatsen.

Det forventes, at en integrationspolitik bl.a. kan være med til at sikre den bedst mulige sammenhæng mellem:

- de politiske visioner og kommunens daglige integrationsarbejde
- de forskellige kommunale tiltag på integrationsområdet
- den kommunale integrationsindsats og civile integrationsprocesser

Endvidere forventes det, at en gennemgang af kommunens egne og andre kommuners erfaringer i forhold til mere konkrete integrationsopgaver vil kunne føre til et kvalitetsløft i kommunens integrationsarbejde.

Albertslund Kommunes integrationspolitik beskriver hvilke overordnede værdier og mål, integrationsindsatsen i Albertslund Kommune skal baseres på.

Erfaringsopsamling

Som led i processen med at udarbejde en integrationspolitik har der været afholdt en interviewrække med kommunens nøglepersoner på integrationsområdet. (Projektgruppen har inviteret et bredt udsnit af nøglepersoner på integrationsområdet til at deltage i interviewrækken. Det var dog ikke alle, der ønskede/havde mulighed for at deltage).

Blandt de interviewede er bl.a. repræsentanter for:

- Politiske udvalg
- Integrationsrådet
- Konsulenter på området (tosprogs konsulent, uddannelseskonsulent, etnisk konsulent mm.)
- Etniske organisationer
- Foreningslivet
- Daginstitutioner
- Skoler
- SSP

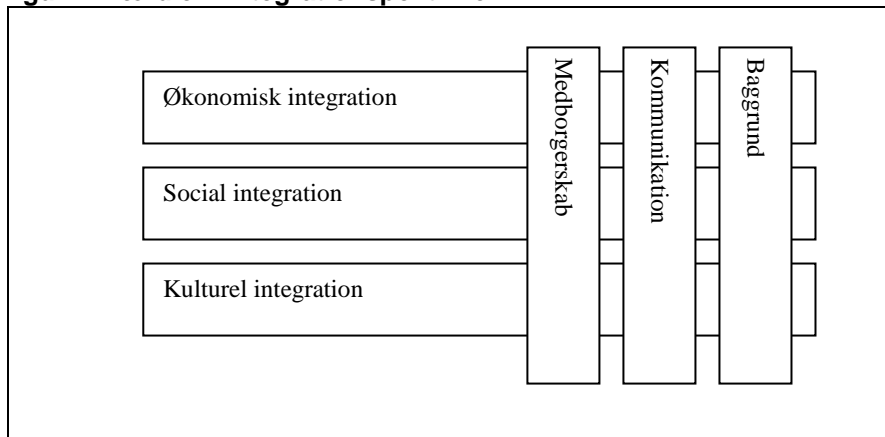
I alt har ca. 40 personer med forskellig tilknytning til området deltaget i interviewrækken.

Blandt de adspurgte findes forskellige tilgange til, hvad der specielt bør fokuseres på i forhold til kommunens integrationsindsats. Alligevel har der været en del standpunkter og værdier, som er gået igen i, om ikke alle, så en væsentlig del af de adspurgtes besvarelser.

Opbygning

Med udgangspunkt i de foretagne interviews har kommunen valgt at fokusere på elementerne i den nedenstående model som grundlag for en kommunal integrationspolitik.

Figur 1: Værdier i integrationspolitikken

I integrationsindsatsen indgår tre sidestillede dimensioner: økonomisk integration, social integration og kulturel integration. På tværs af disse dimensioner er lagt tre områder, som beskriver, hvad kommunen mener, der skal til for at opnå en vellykket integration. Disse områder er: medborgerskab, kommunikation og baggrund.

I det følgende skitseres nogle generelle betragtninger omkring integrationsindsatsen, hvorefter elementerne i figur 1 gennemgås.

Generelle betragtninger omkring integrationsindsatsen

Det er centralt at erkende, at en vellykket integration ikke opnås fra den ene dag til den anden. Integration er en dynamisk proces, som under de rette betingelser, på længere sigt, fører til en stigende integration mellem etniske danskere og etniske minoriteter².

Endvidere er det vigtigt at være opmærksom på, at gruppen "etniske minoriteter" ligesom gruppen "etniske danskere" ikke er homogene størrelser. Det er derfor yderst centralt, at integrationsindsatsen tager udgangspunkt i det enkelte individ, snarere end i et billede af etniske minoriteter eller etniske danskere som fasttømrede grupper.

Integrationen mellem etniske danskere og etniske minoriteter foregår i mødet mellem mennesker, f.eks. på arbejdspladsen, i daginstitutionerne, i skolerne, i foreningslivet og i boligkvartererne. Det er her, integrationen foregår i praksis. Derfor er det vigtigt, at der skabes et rum for, at de implicerede parter med udgangspunkt i integrationspolitikken selv kan finde praktiske løsninger på de problemer, der kan opstå, når personer med forskellige baggrunde skal indgå i fælles sammenhænge.

Både etniske minoriteter og etniske danskere er ansvarlige for en vellykket integrationsindsats. Det er kommunalbestyrelsens rolle i integrationsindsatsen at fastsætte en integrationspolitik. På baggrund af integrationspolitikken er det forvaltningernes rolle at understøtte integrationsindsatsen. For at opnå en vellykket integration forventes det derfor, at alle borgere og ansatte, når de indgår i kommunale sammenhænge, lever op til kommunens værdier på området. Endvidere forventes det, at ansatte reagerer på andre ansattes og/eller borgeres handlinger, hvis disse er i modstrid med kommunens integrationspolitik.

² Når begrebet "etniske danskere" anvendes i beskrivelsen af integrationspolitikken i stedet for det mere enkle "danskere" skyldes det, at politikken også omfatter personer med dansk statsborgerskab, men med anden kulturel baggrund.

Tværgående elementer i integrationsindsatsen

Medborgerskab

Det er centralt, at alle indbyggere i Danmark, etniske minoriteter såvel som etniske danskere, betragtes som medborgere i det danske samfund.

Samfundets kerneværdier

Vi lever i Danmark. Derfor er det naturligt, at integrationen tager udgangspunkt i det danske samfund og dets kerneværdier. Således er der i Danmark en majoritetskultur, som igennem historien har været med til at definere det danske samfund til at fremstå, som det gør i dag. Historiske begivenheder, som f.eks. kvindekampen, har ligget til grund for udviklingen af samfundet. I takt med den historiske udvikling af samfundet er der blevet foretaget nogle til- og fravalg på baggrund af en tro på, at nogle værdier er bedre end andre.

De grundlæggende værdier, som det danske samfund baserer sig på, er ikke statiske og uforanderlige, men kan udfordres i mødet med nye og anderledes værdier. Mange af det danske samfunds kerneværdier er dog så grundlæggende for samfundets opbygning, at disse næppe vil bortfalde i mødet med nye værdier. Dette udelukker imidlertid ikke, at værdierne med tiden kan variere i deres form. Et eksempel herpå er demokratiet. Der er næppe nogen, der forestiller sig, at demokrati vil forsvinde som en kerneværdi i det danske samfund. Imidlertid har demokratiets form vekslet gennem historien mellem demokrati som enighed opnået gennem dialog og demokrati baseret på flertalsafgørelser.

Det danske samfund er bygget op omkring nogle kerneværdier, som alle personer, der opholder sig i Danmark, skal indrette sig efter. Inden for rammerne af disse kerneværdier har alle borgere imidlertid mulighed for at definere deres eget liv.

Kerneverdierne gælder for hele det danske samfund og er værdier, som alle kommuner vil være enige om.

En kerneværdi er, at retshåndhævelse og den dertil knyttede magtudøvelse skal være baseret på lovgivning, herunder de konventioner, Danmark har tilsluttet sig (f.eks. Menneskerettighederne). Dansk lovgivning skal derfor overholdes, uanset religiøse forskrifter eller kulturelle traditioner.

Desuden er det en kerneværdi, at Danmark er et demokratisk land, der lægger vægt på ligestilling mellem individer uanset f.eks. køn eller etnisk oprindelse samt lægger vægt på individets frihed, herunder bl.a. ytringsfrihed og religionsfrihed. Disse kerneværdier forventes det, at alle borgere accepterer og overholder.

I det nedenstående gives nogle eksempler på konsekvenser af kerneværdierne. Eksemplerne skal ikke ses som en udtømmende liste, men snarere som forskellige eksempler på emner, der ofte i trækkes frem i integrationsdebatten. Nogle af eksemplerne er reguleret direkte af lovgivningen, mens andre udspringer af værdier som f.eks. individets frihed.

Kerneverdier:

- Lovgivningen kommer forud for kulturelle og religiøse meninger.
- Det er således den enkelte person, der vælger for sig selv - og ikke familien eller det sociale, religiøse eller kulturelle fællesskab, som personen indgår i. På den anden side kan en person ikke påberåbe sig hensyn, der krænker andres rettigheder og pligter.
- At alle borgere gør brug af deres stemmeret for derigennem at præge det samfund de lever i.
- Det er en forudsætning for velfærdsstaten, at alle samfundets borgere betaler skat af deres indtægt.
- Der er undervisningspligt for alle børn i skolealderen.
- Mænd og kvinder samt drenge og piger er ligestillede i alle henseender. Samfundet stiller lige krav til mænd og kvinder samt drenge og piger.
- Der er religionsfrihed i Danmark, men samtidig skal man respektere, at alle har ret til at have deres egne meninger også om religion, ideologi og politik.
- Korruption accepteres ikke i det danske samfund.

Relevante problemområder i forhold til kerneværdierne

- Familiens ære versus individets frihed, tvangsægteskaber, omskæring og æresdrab.
- Længere ophold i udlandet uden for skolernes ferier hindrer undervisningen og integrationen af børnene i det danske samfund
- Piger og drenge skal følge undervisningen i folkeskolen i alle obligatoriske fag, herunder deltage i undervisning i både håndarbejde, hjemkundskab, sløjd og idræt.
- I Danmark er det ulovligt at slå sine børn – også som led i barnets opdragelse.
- Undertrykkelse af kvinder accepteres ikke.
- Man kommer ingen vegne med sit ønske ved at tilbyde bestikkelse, f.eks. i forbindelse med boliganvisning eller kommunale ydelser
- Det skal respekteres, at ikke alle mennesker har ens traditioner, påklædning eller kostvaner (f.eks. skal det respekteres, at ikke alle fejrer jul eller Ramadan, og at ikke alle spiser svinekød eller halal-slagt kød).

I Albertslund Kommune er holdningen, at alle borgere i høj grad skal have lov til at bestemme over deres eget liv og praktisere den religion, de ønsker. Imidlertid er der visse spilleregler, som skal overholdes.

Spillereglerne udspringer blandt andet af en holdning om, at Danmark er en verdslig stat med en vis grad af adskillelse mellem politik og religion. Dette betyder, at alle har ret til at praktisere deres religion også uden for hjemmet. Men det offentlige rum indrettes ikke til at understøtte religiøse behov.

Spillereglerne udspringer endvidere af et ønske om at skabe kontakt og relationer på tværs af kulturer samt at sikre de etniske minoriteter de nødvendige redskaber til at kunne begå sig i det danske samfund på lige fod med de etniske danskere.

I det nedenstående gives nogle tilfældige eksempler på, hvordan kommunens borgere og ansatte bør forholde sig til forskellige områder. Det forventes, at ansatte reagerer på andre ansattes eller borgeres handlinger, som er i modstrid med kommunens integrationspolitik. Det forventes endvidere, at der findes praktiske løsninger i situationer, hvor kulturelle modsætninger spidser til.

Eksempler på konsekvenser af de politisk bestemte spilleregler:

- Valg af ægtefælle er individets eget. Det er fuldt acceptabelt, at en person bosat i Danmark gifter sig med en person fra udlandet, hvis begge parter indgår ægteskabet af egen fri vilje. Ægteskabet kan altså kun indgås med begge parter fulde samtykke uden pres. Ved henvendelse fra en borger omkring tvangsægteskab skal den ansatte omgående gribe ind. Endvidere opfordres borgerne til at forhindre tvangsægteskaber, hvis de får kendskab til sådanne tilfælde.
- Det er vigtigt, at den ansatte skaber et tillidsforhold mellem skole og forældre ved at gå i dialog om hinandens forpligtelser, forventninger og bekymringer i forhold til undervisningen og deltagelse i lejrskoler. Deltagelse i skolens aktiviteter er centralt og er med til at styrke det sociale fællesskab og inddragelse af det enkelte barn i gruppen.
- Alle elever skal deltage i skolernes gymnastikundervisning (inkl. badning). De fysiske bedefaciliteter i forbindelse med sportsudøvelse indrettes ikke efter religiøse hensyn. Imidlertid bør der på den enkelte skole findes praktiske løsninger i forhold til badning, men kontrollen med badningen og hygiejneforholdene skal opretholdes. Elevens påklædning skal passe til den aktivitet, eleven skal udføre (f.eks. i forbindelse med svømning).
- Alle borgere har ret til at opdrage deres børn, som de ønsker, så længe de ikke overtræder den gældende lovgivning og internationale konventioner. Det accepteres imidlertid ikke, at der vises disrespect over for en kvindelig pædagog eller lærer pga. vedkommendes køn. Endvidere er det centralt, at børnene ved, at når de opholder sig i institutionen eller skolen, er det institutionens eller skolens regler, der gælder og skal respekteres.
- Alle, der af Social- og Sundhedsforvaltningen skønnes at have behov herfor, har ret til en hjemmehjælper eller en plads på plejehjem. Imidlertid har borgeren ikke ret til selv at bestemme, hvem de ønsker eller ikke ønsker som hjemmehjælper i kommunale sammenhænge. Dette betyder bl.a., at borgeren ikke kan frasige sig en hjemmehjælper pga. hjemmehjælperens etniske oprindelse, køn eller alder.

- Foreningsarbejde er baseret på frivillig arbejdskraft. Det er derfor et fundament for foreningslivet, at alle med tilknytning til en forening bidrager til foreningens aktiviteter. Eksempelvis forventes det, at forældre, hvis børn spiller fodbold i den lokale fodboldklub, yder en indsats for fodboldklubbens arrangementer. Denne indsats kunne bestå i kørsel til fodboldkampe, vask af fodboldtøj eller madlavning i forbindelse med arrangementer i klubben. Lederne af klubberne bør inddrage forældrene.
- Alle samfundets borgere har ret til at praktisere deres religion. Dette betyder f.eks., at muslimer kan oprette moskeer og begravelsespladser i overensstemmelse med kommuneplanens bestemmelser. Kommunen giver dog ikke økonomisk støtte til sådanne projekter.
- En kvinde (eller mand) har ret til at være hjemmegående, så længe familien kan forsørge sig selv. Det anses imidlertid for centralt, at alle borgere tager aktivt del i samfundslivet frem for at isolere sig i sit hjem. Aktiv deltagelse kan f.eks. finde sted gennem deltagelse i foreningslivet, i demokratiske sammenhænge, f.eks. brugerbestyrelser og ved almindelig social omgang med andre.

Individssyn

Alle borgere i et samfund er individuelle personer med individuelle livsforløb, erfaringer, værdier og kvaliteter. Alle individer har forskellige roller i forskellige situationer. I én situation kan en person agere i rollen som mor, mens hun i en anden situation agerer som studerende, og i en helt tredje situation indgår hun i rollen som kurdisk kvinde.

Det er derfor centralt, at alle borgere, hvad enten de er etnisk danske eller af en anden etnisk oprindelse, mødes på lige fod og betragtes som individer med en nuanceret baggrund snarere end som repræsentanter for en bestemt kultur eller religion.

Endvidere er det vigtigt at vise interesse for andre borgeres unikke situation og baggrund for herigennem at kunne danne sig et indtryk af og forstå baggrunden for en persons handlinger og holdninger.

Et eksempel, der kan illustrere dette, er en pædagog, der fortæller en tyrkisk mor, at det er godt for barnet, hvis det får en vitaminpille om dagen. Moren svarer, at det ved hun godt, for hun er læge. Eksemplet viser, at pædagogen kategoriserer moderen ud fra sin forforståelse af tyrkiske kvinder som nogle, der kan have brug for vejledning i sundhed, i stedet for at forholde sig til den enkelte person som et individ med en unik baggrund.

Accept af forskelligheder

For at opnå en succesfuld integration må forskellighed accepteres som en del af det danske samfund. I den forbindelse er det vigtigt, at alle borgere udviser rummelighed over for personer, som f.eks. har en anden baggrund, andre holdninger, en anden religion eller en anden kultur end de selv.

Det er eksempelvis ikke acceptabelt, at drenge opfatter piger som ludere, fordi de klæder sig efter den vestlige mode.

Ligeledes er det ikke acceptabelt, at muslimske piger generes, fordi de bærer hovedbeklædning eller anden etnisk påklædning.

Et eksempel på at acceptere forskellighed som en naturlig del af det danske samfund er, at der blandt andet serveres enten fisk eller vegetarretter til arrangementer, møder el.lign., hvor en eller flere deltagere er muslimer.

Deltagelse, rettigheder og pligter

Samfundet bygger på deltagelse. Det er derfor nødvendigt, at alle borgere i samfundet så vidt muligt på eget initiativ indgår i demokratiske sammenhænge og tager del i samfundet. Deltagelse kan f.eks. foregå gennem politisk aktivitet, arbejdsmarkedet, foreningslivet og almindelig social omgang med andre.

I forbindelse med integrationsindsatsen er det centralt, at alle borgere i samfundet sikres de samme rettigheder og muligheder, uanset om de er etnisk danske eller af anden etnisk oprindelse.

Nogle personer eller persongrupper kan have behov for særlige tilbud for at kunne opnå de samme muligheder som deres medborgere. Iværksættelse af sådanne særlige foranstaltninger kan være nyttige

værktøjer til at sikre lige muligheder. Særlige foranstaltninger er imidlertid ikke et mål i sig selv, snarere er målet, at disse foranstaltninger på sigt skal overleve sig selv.

Samtidig skal man dog være opmærksom på, at alle mennesker har forskelligt potentiale, og at alle mennesker derfor ikke kan opnå de samme resultater på alle områder, selvom der iværksættes særlige foranstaltninger.

Et eksempel, som relaterer sig både til etniske danskere og etniske minoriteter, er kommunens tilbud om specialundervisning til elever, som har behov for ekstra støtte i skolen.

Et andet eksempel er, at man kan anvende tolke eller sproglige formidlere til møder i beboerforeninger med henblik på at fremme deltagelsen hos personer med anden etnisk baggrund end dansk, som på grund af begrænsede dansk kundskaber kan have svært ved at forstå, hvad der sker på et sådan møde.

Det er vigtigt, at de krav, der stilles til den enkelte borger, ikke afgøres af personens kulturelle eller religiøse baggrund. Det er således ikke personens etniske baggrund, men de personlige ressourcer, der afgør, hvilke krav, der kan stilles til en person i en specifik situation.

Man skal ikke som offentlig institution være bange for at stille (de samme) krav til både etniske danskere og etniske minoriteter, så længe kravene stilles uden at belære folk om, hvordan de bør leve deres liv samt så længe kravene stilles på baggrund af en respekt for den anden person baseret på gensidighed og ligeværdighed.

Et eksempel på dette er en muslimsk mand, som henter sit barn i vuggestuen. Inden manden forlader vuggestuen opstår behov for at skifte barnet. Manden, som ikke er vant til at skifte barnet, rækker barnet tilbage til pædagogen. Pædagogen siger til manden, som hun ville gøre til alle andre forældre i samme situation, at han selv lige kan skifte barnet henne ved puslebordet. Imidlertid har manden ikke tidligere skiftet barnet og ved derfor ikke, hvordan han skal gøre, med det resultat, at pædagogen vejleder ham, mens han selv skifter barnet.

Såvel etniske minoriteter som etniske danskere skal have mulighed for og har pligt til at udnytte deres personlige ressourcer.

Mål for integrationsindsatsen – medborgerskab:

- at alle borgere accepterer og overholder samfundets kerneværdier
- at alle borgere betragtes som individer med en nuanceret baggrund, snarere end som repræsentanter for en bestemt kultur eller religion.
- at forskellighed accepteres som en naturlig del af det danske samfund.
- at alle borgere så vidt muligt og på eget initiativ indgår i demokratiske sammenhænge og tager del i det danske samfund.
- at alle borgere sikres de samme rettigheder og muligheder, om nødvendigt gennem iværksættelse af særforanstaltninger.
- at der stilles de samme krav til alle personer på baggrund af disses personlige ressourcer, uanset kulturel eller religiøs baggrund.

Kommunikation

Kontakt

En vellykket integrationsindsats skal baseres på en åben kontakt mellem etniske danskere og etniske minoriteter samt mellem forskellige grupper af etniske minoriteter.

Nogle gange foregår kommunikationen med en tolk. Det er i disse tilfælde vigtigt, at alle parter (tolken, borgeren og myndigheden) forstår og overholder tavshedspligten, og at kvaliteten af tolkningen sikres.

Det er vigtigt for integrationen, at de etniske minoriteter færdes og trives i det danske samfund og ikke isolerer sig i deres bolig eller boligområde.

Dansk sprog og begrebsapparat

For at kunne begå sig i det danske samfund og opnå de samme muligheder som samfundets øvrige borgere er det essentielt, at de etniske minoriteter lærer det danske sprog, så de kan fungere i det danske samfund.

Der kan være forskel på, hvor store krav, der stilles til sprogkundskaberne hos forskellige personer. Det er f.eks. vigtigt, at børn lærer det danske sprog tidligst muligt og så godt som muligt for at kunne fungere i en dansk dagligdag, begå sig i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Samtidig må man imidlertid erkende, at nogle af de ældre personer af etnisk oprindelse aldrig kommer til at beherske dansk på et højt niveau. Disse personers undervisning i dansk bør derfor tilpasses deres evner og behov. Samtidig kan det være en fordel, at undervisningen i danske samfundsforhold for disse personer foregår på deres modersmål, så de får en bedre mulighed for at genkende sig selv i det danske samfund på trods af sproglige barrierer.

Undersøge problemer

I kontakten mellem forskellige kulturer kan det være svært at gennemskue og forstå uskrevne regler og normer – dette gælder både de etniske danskers forståelse af de etniske minoriteter og de etniske minoriteters forståelse af de etniske danskere og det danske samfund. Derfor er det vigtigt, at såvel etniske danskere som etniske minoriteter yder en indsats for at lære om den kulturelle sammenhæng, de indgår i. I denne forbindelse er det centralt, at alle gør sig umage for at søge at afdække baggrunden for opståede problemer snarere end at antage, at man allerede kender begrundelsen for, at et problem er opstået.

Et eksempel på en misforståelse kan være, at nogle forældre af anden etnisk oprindelse ikke vil lade deres datter tage med på lejrskole, fordi de er bange for, at eleverne ser lejrskolen som en mulighed for at drikke alkohol, ryge eller sove i samme rum som drengene. Læreren forstår forældrenes reaktion som et forsøg på at forhindre datterens deltagelse i et dansk fællesskab.

Et andet eksempel på en misforståelse kan være en arbejdsgiver, der betragter sin tyrkiske medarbejder som værende doven, fordi medarbejderen kun gør det, han bliver bedt om og således ikke udviser selvstændigt initiativ. Da arbejdsgiveren konfronterer medarbejderen med sin utilfredshed, viser det sig, at medarbejderens tidligere arbejdspladser i Tyrkiet ikke har givet rum for selvstændigt initiativ, og han derfor ikke vidste, at dette var værdsat på hans nye arbejdsplads.

Et tredje eksempel er en muslimsk mand, som ikke vil give hånden til en kvindelig sagsbehandler. Sagsbehandleren kunne opfatte dette som uhøfligt og diskriminerende. Men sagsbehandleren beslutter alligevel at undersøge mandens motiver nærmere. På denne måde finder hun ud af, at manden normalt gerne giver kvinder hånden, men at han netop i dag havde foretaget en rituel afvaskelse inden han gik hjemmefra, fordi han skulle videre til fredagsbøn, og at muslimer ikke må være i fysisk kontakt med kvinder mellem den rituelle afvaskelse og fredagsbønnen.

Integration er som tidligere nævnt en gensidig proces, hvor det er vigtigt, at alle parter har et ønske om at indgå i forståelsen af og løsningen af en given problemstilling. Det er i denne forbindelse vigtigt, at der reflekteres over løsningen, og at der sker en opfølgning på, om løsningen har haft den ønskede virkning for begge parter.

Forklare vilkår og konsekvenser

Det kan være svært for de etniske minoriteter at leve op til alle de forventninger, der ligger i samfundets normer og uskrevne regler, alene fordi de ikke har mulighed for at kende til disse, hvis ikke man giver sig tid til at forklare hvilke forventninger, der ligger til dem i forskellige sammenhænge.

Et eksempel kan være et barn, der inviteres til børnefødselsdag hos en klassekammerat. I denne forbindelse forventes det, at alle melder tilbage, om de kan deltage i fødselsdagen eller ej, ligesom det forventes, at de børn, der deltager i fødselsdagen, tager en fødselsdagsgave med. For en forælder, der ikke er vokset op med denne uskrevne regel, falder det ikke nødvendigvis naturligt, at man tager en fødselsdagsgave med til fødselsdage.

Et andet eksempel kunne være, at en arbejdsgiver ved en medarbejders jubilæum vil give et håndtryk og knus til denne. Medarbejderen er i dette tilfælde en kvinde med muslimsk baggrund, som føler sig utilpas ved denne handling. Her er det vigtigt, at medarbejderen gør opmærksom på denne grænse.

Derfor er det vigtigt at kommunikere om hinandens normer og uskrevne regler, så både de etniske danskere og de etniske minoriteter kan få et indblik i, hvilke ting man skal være opmærksom på i forskellige situationer, hvad baggrunden er, for at en norm eksisterer, og hvilke konsekvenser det kan have ikke at følge normen.

Mål for integrationsindsatsen – kommunikation

- at der eksisterer en åben kontakt mellem etniske danskere og etniske minoriteter, samt mellem forskellige grupper af etniske minoriteter.
- at de etniske minoriteter lærer det danske sprog, så de kan fungere i det danske samfund.
- at alle parter gør sig umage for at afdække baggrunden for opståede problemer.
- at alle parter tager initiativ til at kommunikere om og forholde sig til hinandens normer og uskrevne regler

Baggrund

Integration skal ses i sammenhæng med de sociale ressourcer hos kommunens borgere. En del af familierne af etniske oprindelse bosat i Albertslund Kommune er socialt sårbare. Det er således vigtigt at skelne mellem sociale forhold og kulturelle/religiøse forhold i forbindelse med integrationsindsatsen. De krav, der stilles til en person af anden etnisk oprindelse, skal derfor være de samme, som stilles til en etnisk dansker med den samme sociale og ressourcemæssige baggrund. For at en person betragtes som integreret, behøver denne altså ikke være en "superdansker", der taler det danske sprog flydende, klarer sig godt i skolen, får sig en uddannelse og et job og holder sig uden for kriminalitet. Dette billede af at være velintegreret har selv mange etniske danskere svært ved at leve op til.

Kriminaliteten blandt unge af en bestemt etnisk oprindelse begrundes ofte med, at disse unge tilhører en bestemt nationalitet/kultur og dermed er mere kriminelle end andre nationaliteter/kulturer. Imidlertid viser det sig, at andre begrundelser ligeledes kunne gøre sig gældende, f.eks. at frekvensen af socialt sårbare familier eller familier, der har oplevet krigstilstande tæt på kroppen, er større blandt familier af denne kul-tur/nationalitet.

Mål for integrationsindsatsen – baggrund:

- at der skelnes mellem sociale og kulturelle/religiøse forhold.

Tre dimensioner i integrationsindsatsen

Økonomisk integration

Økonomisk integration er en af hjørnestenene i integrationsindsatsen.

Det er centralt at de etniske minoriteter får mulighed for og tager initiativ til at blive integrerede på arbejdsmarkedet i stillinger, der matcher deres kompetencer, ligesom det er vigtigt, at de etniske minoriteter har mulighed for at uddanne sig på lige fod med de etnisk danske borgere.

Den økonomiske integration er nødvendig for at de etniske minoriteter kan blive selvforsørgende og i stand til at bidrage økonomisk til velfærdssystemet på lige fod med etnisk danske borgere.

Mål for integrationsindsatsen – økonomisk integration:

- at de etniske minoriteter bliver i stand til at forsørge sig selv og deres familie.
- at andelen af etniske minoriteter ansat i forskellige stillingstyper afspejler andelen af etniske minoriteter med de relevante kvalifikationer i kommunens opland (pendlingsområde).
- at andelen af etniske minoriteter på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser som udgangspunkt afspejler andelen af etniske minoriteter i den relevante aldersgruppe.

Social integration

Der er flere aspekter, der er centrale i forhold til den sociale integration.

Den første betingelse for de etniske minoriteters sociale integration i det danske samfund er, at de indstiller sig på at skabe sig en tilværelse i Danmark.

Modsat er det ligeledes nødvendigt, at de etniske danskere inkluderer og accepterer de etniske minoriteter som en del af og som borgere i det danske samfund.

Som tidligere nævnt er det i mødet mellem mennesker, at integrationen foregår. Derfor er det vigtigt for integrationsindsatsen, at der skabes kontakt mellem etniske danskere og etniske minoriteter.

I denne forbindelse er det bl.a. centralt, at de etniske minoriteter lærer det danske sprog i et omfang, så de kan fungere i de sammenhænge, de indgår i. Det er endvidere vigtigt, at de etniske minoriteter deltager som medborgere i det danske samfund. At de etniske minoriteter har kendskab til den danske kultur samt det danske samfunds normer og regler – at de agerer i forhold til normer og regler, og/eller at de etniske minoriteter og etniske danskere indgår i en dialog om og udviklingen af disse.

Mål for integrationsindsatsen – social integration:

- at alle etniske grupper bosat i Danmark accepterer og inkluderer hinanden som en del af og som medborgere i det danske samfund.
- at der skabes kontakt mellem etniske danskere og etniske minoriteter.
- at etniske danskere og etniske minoriteter indgår i dialog om samfundets normer og regler.
- at de etniske minoriteter lærer det danske sprog, så de kan fungere i det danske samfund.

Kulturel integration

Det er centralt, at de etniske minoriteter accepterer og overholder samfundets kerneværdier. Så længe disse kerneværdier efterleves, har alle individer, etniske danskere såvel som etniske minoriteter, ret til at tilhøre og praktisere den kultur og religion, de ønsker.

Den gensidige accept af friheden til at tilhøre en bestemt kultur og/eller en bestemt religion er central for den kulturelle integration. Endvidere er det vigtigt, at etniske danskere og etniske minoriteter viser åbenhed, interesse og indsigt i hinandens traditioner og normer. I denne forbindelse spiller kulturmødet en central rolle. I forbindelse med kulturmødet skal ingen, hverken etniske danskere eller etniske minoriteter, undertrykke deres egen kultur for at imødekomme andres kultur eller religion (medmindre kulturen på det relevante punkt strider imod samfundets kerneværdier). I stedet indgår begge parter i en dialog med det formål at finde praktiske løsninger på de problemstillinger, der måtte opstå i forbindelse med kulturmødet.

Som eksempel på dette kan nævnes en daginstitution, hvor der var opstået et problem i forbindelse med forberedelserne til en forestående grillfest. For at imødekomme de muslimske forældres ønske om at undgå svinekød, havde pædagogerne planlagt, at hver familie selv skulle tage det kød med, de ønskede at grille. Det viste sig imidlertid, at de muslimske forældre ikke ville benytte en grill, som også blev anvendt til svinekød. For at imødekomme dette ønske forbød pædagogerne de etniske danske forældre at tage svinekød med til grillfesten. Dette blev de etniske danske forældre utilfredse med, da de ikke mente, at det var rimeligt, at de skulle undertrykke deres kultur for at imødekomme de muslimske forældres ønske. Resultatet blev, at der til grillfesten blev opstillet to grille; en til svinekød, og en, der ikke måtte anvendes til svinekød. Således blev der fundet en praktisk løsning på problemet, som tilgodeså alle de implicerede parter.

Mål for integrationsindsatsen – kulturel integration:

- at de etniske minoriteter accepterer og overholder samfundets kerneværdier.
- at etniske danskere og etniske minoriteter har mulighed for at praktisere deres kultur og religion, så længe dette ikke strider imod samfundets kerneværdier.
- at etniske danskere og etniske minoriteter viser åbenhed, interesse og indsigt i hinandens traditioner og normer

De tre dimensioners indbyrdes sammenhæng

En velintegreret person er en person, som er økonomisk, socialt og kulturelt integreret. Det billede, som kommer til udtryk i det foregående, er imidlertid et idealbillede af integration, som end ikke mange etniske danskere kan leve op til. Man kan stille spørgsmålstegn ved, om en person, som arbejder i familiens kinesiske grillbar, som er selvforsørgende og velfungerende, men i fritiden udelukkende omgås kinesiske venner, kan betragtes som velintegreret i det danske samfund.

Modsat kan man stille spørgsmålstegn ved, om en person, som er fuldt socialt integreret, taler det danske sprog flydende, men ikke har et job og ikke fungerer godt i hverdagen, kan betragtes som velintegreret. Man må konkludere, at hverken økonomisk, social eller kulturel integration kan stå alene, men at en velintegreret person må besidde elementer fra hver af de tre former for integration.

OM INTEGRATIONSREDEGØRELSEN

Dette er den syvende sammenhængende beskrivelse af integrationsindsatsen i Albertslund. Redegørelsen udkommer hvert fjerde år, og denne redegørelse dækker derfor årene 2010 til 2014. Temaet i dette års redegørelse er Sundhed, og mange afdelinger har været involverede i at bidrage med perspektiver til temaet.

Redegørelsen indeholder en samlet beskrivelse af de tiltag, kommunen har igangsat for at opfylde integrationspolitikens værdier og mål.

Redegørelsen er udarbejdet gennem et samarbejde mellem afdelingerne: Arbejdsmarked, Erhverv & Ydelser; Skoler & Uddannelse; Kultur, Fritid & Forebyggende Sundhed; Sundhed, Pleje & Omsorg; Social & Familie; Dagtilbud samt Økonomi & Stab.

